

«ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ
ԻԶԵՎԱՆԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

ԲԱԿԱԼԱՎՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

ԻԶԵՎԱՆ – 2017

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

Ծրագրի մասնագիրը (սպեցիֆիկացիան)

1. Ծրագրի անվանումը և մասնագիտության թվանիշը	Պատմություն 022201.01.6
2. Բուհը	«Երևանի պետական համալսարան» հիմնադրամի Իջևանի մասնաճյուղ
3. Ծրագիրը հավատարմագրված է	–
4. Շնորհվող որակավորումը	Պատմության բակալավր
5. Ծրագրի մեկնարկի ուսումնական տարին	2017/18
6. Ուսումնառության լեզուն	գրական հայերեն
7. Ուսուցման ձևը	Առկա և հեռակա

8. Ծրագրի ընդունելության չափանիշները

Ծրագրի դիմորդը պետք է ունենա.

- միջնակարգ կամ միջին մասնագիտական կամ նախնական մասնագիտական կրթություն,
- ընդունելությունը կատարվում է մրցութային կարգով հայոց լեզու, հայոց պատմություն առարկաներից գրավոր միասնական քննությունների արդյունքների հիման վրա:

9. Ծրագրի նպատակները

Ծրագիրը նպատակ ունի նախապատրաստել կրթության, գիտության, մշակույթի ոլորտների ու պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման համակարգի համար պատմության բարձր որակավորում ունեցող մասնագետներ, որոնք ունակ կլինեն.

- աշխատելու պատմական սկզբնաղբյուրների, պատմագիտական գրականության հետ, վերլուծել և համադրել դրանցում առկա տեղեկատվությունը,

- վերլուծել և արհեստավարժ մեկնաբանել հայոց պատմության գիտական և քաղաքական հնչեղություն ունեցող հիմնախնդիրները,

10. Ծրագրի կրթական վերջնարդյունքները	
Ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն Այս ծրագրի հաջող ավարտին ուսանողը ունակ կլինի. Ա1. Մեկնաբանել արդի պատմագիտության զարգացման հիմնական սկզբունքները, հայեցակարգային հիմնական մոտեցումները, մեթոդաբանական գլխավոր ուղղությունները և պատմության զարգացման օրինաչափությունները: Ա2. Ներկայացնել պատմագիտության գնահատման մեթոդաբանական ուղղությունները: Ա3. Բացահայտել պատմական հիմնական օրենքների, մարդկային հասարակության զարգացման օրինաչափությունների ու փիլիսոփայական կատեգորիաների միջև եղած օրինաչափ կապը: Ա4. Ներկայացնել ու մեկնաբանել մարդկային քաղաքակրթության ծագման, հասարակական հարաբերությունների սկզբնավորման օջախները, դրանց գործընթացները և օրինաչափությունները:	Դասավանդման/ուսումնառության մեթոդները Ուսանողները ձեռք են բերում Ա1-Ա4 կետերում նշված գիտելիքը և իմացությունը հետևյալ մեթոդներով. Ա1-Ա4. ▪ դասախոսություններ, ▪ սեմինար պարապմունքներ, ▪ քննարկումներ ու բանավեճեր, ▪ թարգմանություններ օտարալեզու գրականությունից, ▪ աշխատանք սկզբնաղբյուրների և գիտական գրականության հետ, ▪ ռեֆերատներ, ▪ անհատական և խմբային առաջադրանքներ, ▪ զեկուցումներ, Գնահատման մեթոդները Ուսանողների Ա1-Ա4 գիտելիքները և իմացությունը գնահատվում է հետևյալ ձևերով. ▪ առաջադրանքների ստուգում, ▪ միջանկյալ գրավոր և բանավոր քննություններ, ▪ ստուգաթղթեր, ▪ կուրսային աշխատանքի պաշտպանություն ▪ բակալավրական ավարտական աշխատանքի պաշտպանություն:
Բ. Գործնական	Դասավանդման/ուսումնառության

մասնագիտական կարողություններ

Այս ծրագրի հաջող ավարտին ուսանողն ունակ կլինի.

Բ1. Ներկայացնել, նկարագրել, մեկնաբանել ու գնահատել հայոց և համաշխարհային պատմության բազմաթիվ հարցեր

Բ2. մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը ներկայացնել և բացահայտել պատմագիտության ոլորտին առնչվող տեղեկատվություն, գաղափարներ, փաստարկներ, առանձին բարդություն չներկայացնող խնդիրներ ու լուծումներ:

Բ3. Համացանցից, հնագիտական և ազգագրական տարաբնույթ աղբյուրներից հավաքագրել պատմությանը վերաբերող տեղեկատվություն, ստացված տվյալները շարադրել, խմբագրել, մշակել, պահպանել և փոխանցել, փաստագրել և համակարգել, ցուցաբերել քննական մոտեցում պատմական տեղեկատվության նկատմամբ

Բ4. Համադրել պատմագիտական հետազոտությունների արդյունքները համապատասխան գիտական տեսության հետ, հիմնավորել պատմական

մեթոդները

Ուսանողները ձեռք են բերում **Բ1-Բ8** կարողությունները հետևյալ մեթոդներով.

- դասախոսություններ և սեմինար պարապմունքներ,
- գործնական պարապմունքներ,
- ուսումնական պրակտիկա,
- արտադրական պրակտիկա,
- քննարկումներ, բանավեճեր,
- աշխատանք սկզբնաղբյուրների հետ,
- մասնագիտական գրականության մշակում,

Գնահատման մեթոդները

Ուսանողների **Բ1-Բ8** գործնական կարողությունները գնահատվում են հետևյալ ձևերով.

Բ1-Բ8.

- առաջադրանքների ստուգում,
- միջանկյալ գրավոր և բանավոր քննություններ,
- ստուգաբանքներ,
- կուրսային աշխատանքի պաշտպանություն
- բակալավրական ավարտական աշխատանքի պաշտպանություն:

հետազոտության համար ընտրված մեթոդաբանության արդյունավետությունը Բ5. Կիրառել սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ Բ6. Ինքնուրույն կամ համապատասխան դեկավարման ներքո ծավալելու պատմաբանի մասնագիտական գործունեություն: Բ7. Վերլուծել մասնագիտական խնդիրները ու պատմական գործընթացները, գտնել խնդիրների լուծման ճանապարհները, օգտագործելով մասնագիտական և այլ դասընթացներից ստացված գիտելիքները՝ բանախոսել ու բանավիճել ակադեմիական միջավայրում:	
Գ. Ընդհանրական (փոխանցելի) կարողություններ Այս ծրագրի հաջող ավարտին ուսանողը ունակ կլինի. Գ1. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցել բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրությամբ: Գ2. Պահպանել մասնագիտական էթիկայի նորմերը Գ3. Գիտակցել անձնական	Դասավանդման/ուսումնառության մեթոդները Ուսանողները ձեռք են բերում Գ1-Գ6 ընդհանրական կարողությունները հետևյալ մեթոդներով. ▪ դասախոսություններ, ▪ գործնական պարապմունքներ, ▪ երկխոսություններ, ▪ բանավեճեր, ▪ զեկուցումների պատրաստում, ▪ կուրսային և ավարտական աշխատանքների

պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, հետամուտ լինել ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը: Գ4. կառավարել մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարել աշխատանքային թիմ, աշխատել թիմում և պատասխանատվություն ստանձնել նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար: Գ5. տիրապետել բավարար գիտելիքների և կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում պատմագիտության բնագավառում ուսումը շարունակելու համար: Գ6. կողմնորոշվել արտակարգ իրավիճակներում և անհրաժեշտության դեպքում ցուցաբերել առաջին բուժօգնություն:	պատրաստում, Գնահատման մեթոդները Ուսանողների Գ1-Գ6 ընդհանրական կարողությունները գնահատվում են հետևյալ ձևերով. Գ1-Գ6. ▪ ռեֆերատների ներկայացում, ▪ անհատական առաջադրանքների ստուգում, ▪ ավարտական աշխատանքի պաշտպանություն:
--	---

11. Ծրագրի կառուցվածքը
11.1. Ծրագրի ընդհանուր կառուցվածքի նկարագրությունը Բակալավրի ծրագիրը բաղկացած է 4 հիմնական կրթամասերից՝ ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական (32 կրեդիտ աշխատաժամավալով), ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական, (10 կրեդիտ աշխատաժամավալով) ընդհանուր մասնագիտական (172 կրեդիտ աշխատաժամավալով) և այլ կրթական մոդուլներ (26 կրեդիտ

աշխատածավալով):

1. Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական կրթամաս

Պարտադիր դասընթացներ (16 կրեդիտ)

Ներառում են ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և հաշվարկված կրեդիտատարությամբ մոդուլ դասընթացներ, որոնք նպատակաուղղված են համալսարանական կրթության ընդհանուր տեսական հենքի ձևավորմանը:

Գամբընտրական դասընթացներ (16 կրեդիտ)

Ներառում են ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և հաշվարկված կրեդիտատարությամբ մոդուլ դասընթացներ, որոնցից ուսանողը հնարավորություն ունի ընտրելու երեքը:

2. Ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական կրթամաս

Պարտադիր դասընթացներ (8 կրեդիտ)

Ներառում են ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և հաշվարկված կրեդիտատարությամբ մոդուլ դասընթացներ, որոնք նպատակաուղղված են ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական գիտելիքների մասնագիտական հենքի ձևավորմանը:

Գամբընտրական դասընթացներ (2 կրեդիտ)

Ներառում են ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և հաշվարկված կրեդիտատարությամբ մոդուլ դասընթացներ, որոնցից ուսանողը հնարավորություն ունի ընտրելու մեկը:

3. Ընդհանուր մասնագիտական կրթամաս (172 կրեդիտ)

Ապահովում են մասնագիտական ոլորտի հիմնախնդիրների պատշաճ ընկալումը (172 կրեդիտ):

4. Կրթական այլ մոդուլներ

Գուրսային աշխատանք (4 կրեդիտ)

Նախատեսվում է 2-ական կրեդիտ աշխատածավալով 2 կուրսային աշխատաքների կատարում:

Ուսումնական պրակտիկա (2 կրեդիտ)

Ապահովում է մասնագիտական ոլորտի կիրառական հիմնախնդիրների ընկալումը. կարող է իրականացվել ՀՀ տարբեր արխիվներում, թանգարաններում (ցանկալի է նաև արտասահմանյան), գրադարաններում, ինչպես նաև պատմաճարտարապետական հուշարձաններում (այցելություններ, մասնակցություն պեղումներին):

Արտադրական պրակտիկա (4 կրեդիտ)

Գործնական աշխատանք է, որի նպատակը ուսանողի մոտ գործնական հմտություններ զարգացնելն է:

Ամփոփիչ ատեստավորում (4 կրեդիտ)

Ավարտական աշխատանքի պաշտպանություն (12 կրեդիտ)

Կրթական ծրագրի եզրափակիչ փուլն է, որի նպատակն է ամփոփ հետազոտություն ներկայացնել բակալավրի ավարտական աշխատանքի թեմայի շրջանակում:

11.2. Ուստարիներ և ուսումնական մոդուլներ

1-ին ուստարի (1-2 կիսամյակներ)

ՊԱՐՏԱԴԻՐ	ԿԱՄԸՆՏՐԱԿԱՆ	ԱՌԱՋԱԴԻՄՈՒ ԹՅԱՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ
<i>Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական կրթամաս</i> ▪ 0302/ B01. Հայոց լեզու և գրականություն -1 (2 կրեդիտ) ▪ 0302/ B02. Հայոց լեզու և գրականություն -2 (2 կրեդիտ) ▪ 0305/ B07. Ռուսերեն -1 (4 կրեդիտ) ▪ 0305/ B08. Ռուսերեն -2 (4 կրեդիտ) ▪ 0001/ Ֆիզդաստիարակություն (0 կրեդիտ) <i>Ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական կրթամաս</i> ▪ 0101/B02. Համակարգչից օգտվելու հմտություններ (2	▪ 0305/ Օտար լեզու -1 /Անգլերեն, Ֆրանսերեն/ (4 կրեդիտ) ▪ 0305/ Օտար լեզու -2 /Անգլերեն, Ֆրանսերեն/ (4 կրեդիտ)	Առնվազն 60 կրեդիտի կուտակում:

կրեդիտ) ▪ 0103/B01. Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ (2 կրեդիտ) Ընդհանուր մասնագիտական կրթամաս ▪ 0304/B46. Նախնադարյան հասարակության պատմություն (3 կրեդիտ) ▪ 0304/B24. Հին Արևելքի պատմություն (4 կրեդիտ) ▪ 0304/B54. Հայաստանի պատմական աշխարհագրություն (3 կրեդիտ) ▪ 0304/B18. Հայոց պատմություն-1 (6 կրեդիտ) ▪ 0304/B40. Տրամաբանություն (2 կրեդիտ) ▪ 0304/B24. Ռուսաստանի պատմություն-1 (4 կրեդիտ) ▪ 0304/B19. Հայոց պատմություն-2 (5 կրեդիտ) ▪ 0304/B25. Հին Հունաստանի և Հռոմի պատմություն (5 կրեդիտ) ▪ 0304/B07. Ազգագրության		
---	--	--

հիմունքներ (2 կրեդիտ) ■ 0302/B27. Հայ գրականության պատմություն (3 կրեդիտ)		
---	--	--

Ուստարիներ և ուսումնական մոդուլներ

2-րդ ուստարի (3-4 կիսամյակներ)

ՊԱՐՏԱԴԻՐ	ԿԱՍԸՆՏՐԱԿԱՆ	ԱՌԱՋԱԴԻՄՈՒ ԹՅԱՆ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐ
<i>Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ- տնտեսագիտական կրթամաս</i> ■ 0304/B05. Փիլիսո- փայության հիմունքներ (4 կրեդիտ) ■ 0001/B01. Ֆիզդաստիարակություն (0 կրեդիտ) <i>Ընդհանուր մասնագիտական կրթամաս</i> ■ 0304/B28. Միջին դարերի պատմություն-1 (4 կրեդիտ) ■ 0304/B36. Ռուսաստանի պատմություն-2 (4 կրեդիտ) ■ 0304/B20. Հայոց պատմություն-3 (4 կրեդիտ) ■ 0302/B15. Գրաբար-1(3 կրեդիտ) ■ 0304/B45. Հնագիտու-	<i>Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ- տնտեսագիտական կրթամաս</i> ■ 0305/ Ռուսաց լեզու- 3 կամ օտար լեզու-3/ (4 կրեդիտ) ■ 0201/B01. Տնտեսագիտություն (2 կրեդիտ) կամ ■ 0304/B06. Քաղաքա- գիտություն (2 կրեդիտ) կամ ■ 0304/B01. Իրավագի- տություն (2 կրեդիտ) ■ 0202/B01. Մշակու- թաբանություն (2 կրեդիտ) կամ ■ 0304/B02. Կրոնների պատմություն (2 կրեդիտ)	Առնվազն 60 կրեդիտի կուտակում:

թյան հիմունքներ և Հայաստանի հնագիտու- թյուն (5 կրեդիտ) ▪ 0302/B27. Գրաբար-2 (3 կրեդիտ) ▪ 0304/B29. Միջին դարերի պատմություն-2 (4 կրեդիտ) ▪ 0304/B37. Ռուսաստանի պատմություն-3 (4 կրեդիտ) ▪ 0304/B21. Հայոց պատմություն-4 (5կրեդիտ) ▪ 0304/ B 33. Ուրբանիզմի պատմություն (2 կրեդիտ) Կրթական այլ մոդուլներ ▪ Ուսումնական պրակտիկա (2 կրեդիտ) ▪ Կուրսային աշխատանք (2 կրեդիտ)	<i>Ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական կրթամաս</i> ▪ 0102/B01. Բնագի- տության ժամանա- կակից կոնցեպցիա- ներ (2 կրեդիտ) կամ ▪ 0101/B01. Մաթեմատիկայի հիմունքներ (2 կրեդիտ) <i>Ընդհանուր մասնագիտական կրթամաս</i> ▪ 0304/B13. Հայ քաղաքական կուսակցությունների պատմություն (4 կրեդիտ) կամ ▪ 0304/B49. Պառլա- մենտարիզմի պատմություն (4 կրեդիտ) կամ ▪ 0304/B50. Արդի դարաշրջանի քաղաքական կուսակցություններ (4 կրեդիտ) կամ ▪ 0304/B53 Կովկասի	
--	--	--

	տարածաշրջանի էթնոքաղաքական պատմություն (4 կրեդիտ)	
--	--	--

Ուստարիներ և ուսումնական մոդուլներ

3-րդ ուստարի /5-6 կիսամյակներ/

ՊԱՐՏԱԴԻՐ	ԿԱՄԸՆՏՐԱԿԱՆ	ԱՌԱՋԱԴԻՍՈՒ ԹՅԱՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ
<i>Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ- տնտեսագիտական կրթամաս</i> ▪ 0001/ Ֆիզդաստիարակություն (0 կրեդիտ) <i>Ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական կրթամաս</i> ▪ 0001/B05. Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն (4 կրեդիտ) <i>Ընդհանուր մասնագիտական կրթամաս</i> ▪ 0304/B38. Ռուսաստանի պատմություն-4 (5 կրեդիտ) ▪ 0304/B12. Հայ ազգա- գրություն (4 կրեդիտ)		Առնվազն 60 կրեդիտի կուտակում:

▪ 0304/B30. Նոր պատմություն-1(6 կրեդիտ) ▪ 0304/B22. Հայոց պատմություն-5 (5 կրեդիտ) ▪ 0304/ B47. Պատմագիտության տեսություն և մեթոդաբանություն (4 կրեդիտ) ▪ 0304/B16. Հայոց պատմության աղբյուրագիտություն (4 կրեդիտ) ▪ 0304/B23. Հայոց պատմություն-6 (4 կրեդիտ) ▪ 0304/B09. Ասիայի և Աֆրիկայի երկրների պատմություն (6 կրեդիտ) ▪ 0304/B15. Հայկական հարցը և Հայոց ցեղասպանության պատմություն (4 կրեդիտ) ▪ 0304/B31. Նոր պատմություն-2 (5 կրեդիտ) ▪ 0304/B44. Թանգարանագիտություն և արխիվագիտություն (3 կրեդիտ) <i>Կրթական այլ մոդուլներ</i> ▪ Արտադրական պրակտիկա (4 կրեդիտ)		
---	--	--

▪ Կուրսային աշխատանք (2 կրեդիտ)		
---	--	--

Ուստարիներ և ուսումնական մոդուլներ		
<i>4-րդ ուստարի (7-8 կիսամյակներ)</i>		
ՊԱՐՏԱԴԻՐ	ԿԱՄԸՆՏՐԱԿԱՆ	ԱՌԱՋԱԴԻՍՈՒԹՅԱՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ
Ընդհանուր մասնագիտական կրթամաս ▪ 0304/B32. Նորագույն պատմություն (8 կրեդիտ) ▪ 0304/B08. Աշխարհաքաղաքականություն (4 կրեդիտ) ▪ 0304/B17. Հայոց պատմության պատմագրություն (4 կրեդիտ) ▪ 0304/B39. Վրաստանի և Ադրբեջանի պատմություն (4 կրեդիտ) ▪ 0304/B41. Փիլիսոփայության պատմություն (4 կրեդիտ) ▪ 0304/B48. Նոր և նորագույն ժամանակների սոցիալ-քաղաքական պատմություն (4 կրեդիտ) ▪ 0202/B32. Հայ և համաշխարհային արվեստի պատմություն	▪ 0304/B51. Առաջավոր Ասիայի և Կովկասի քաղաքակրթություն, Այսրկովկասի հնագիտություն (4 կրեդիտ) կամ ▪ 0304/B54. Դեմոկրատիայի պատմություն-1 (4 կրեդիտ) կամ ▪ 0304/B53. Կովկասի տարածաշրջանի էթնոքաղաքական պատմություն (4 կրեդիտ) կամ ▪ 0304/B55. Հռոմեական ժառանգությունը և եվրոպական հանրությթը (4 կրեդիտ) կամ ▪ 0304/B15. Հայ ռազմարվեստի պատմություն (4	Առնվազն 240 կրեդիտի կուտակում Մինչև ծրագրի ամփոփիչ ատեստավորումն ընկած ժամանակահատվածը ուսանողի ՄՈԳ-ը պետք է կազմի առնվազն 9,00

(4 կրեդիտ) ■ 0304/B50. Համաշխարհային պատմության աղբյուրագիտություն (4 կրեդիտ) Կրթական այլ մոդուլներ ■ Ամփոփիչ ատեստավորում (4 կրեդիտ) ■ Ավարտական աշխատանք (12 կրեդիտ)	կրեդիտ) ■ 0304/B53. Դեմոկրատիայի պատմություն-2 (4 կրեդիտ) կամ ■ 0304/B10. Թուրքիայի և Իրանի պատմություն (4 կրեդիտ) ■ 0304/B57. Հունաստանի պատմություն (4 կրեդիտ) ■ 0304/B58. Քաղաքակրթությունների տեսություն (4 կրեդիտ)	
---	--	--

11. 2. Պրակտիկայի հնարավորությունները և պայմանները Պրակտիկաները կազմակերպվում են պրակտիկայի ղեկավարի հետ համատեղ կազմված և հաստատված ծրագրով: Կարող է իրականացվել ՀՀ արխիվներում (թանգարաններում ցանկալի է նաև արտասահմանյան), գրադարաններում: Ինչպես նաև, Երևանի, Տավուշի մարզի և Հայաստանի տարբեր մարզերում գտնվող հայ ճարտարապետության և քանդակագործության ստեղծագործությունների միջավայրում:

11.3. Ավարտական ատեստավորումներ	
Ուստարի	Անվանումը
4-րդ ուստարի	Ավարտական ամփոփիչ քննություն Բակալավրի ավարտական աշխատանքի պաշտպանություն

12. Ուսումնական պլանի քարտեզը

13. Տեղեկատվություն գնահատման կարգի վերաբերյալ

Տե՛ս «ԵՊՀ Իջևանի մասնաճյուղի հումանիտար գիտությունների ֆակուլտետի կրեդիտային համակարգով ուսումնառության ուղեցույց և դասընթացների տեղեկագիրք», Երևան, 2017 թ., էջ 6-22:

14. Ապագա կարիերայի հնարավորությունները

«Պատմություն» ծրագրի շրջանավարտները կարող են աշխատանքի անցնել միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատություններում, թանգարաններում, արխիվներում, ռադիոյի, հեռուստատեսության և մամուլի ասպարեզներում, տուրիզմի ոլորտում, ՀՀ Կրթության և գիտության, Մշակույթի նախարարություններում, Ազգային անվտանգության ծառայությունում, տեղական ինքնակառավարման մարմիններում՝ զբաղեցնելով հետևյալ պաշտոնները.

Թանգարաններում.

- էքսկուրսավար,
- գիտաշխատող,
- բաժնի վարիչ,
- տնօրեն:

Արխիվներում.

- գիտաշխատող,
- բաժնի վարիչ:

Ռադիո, հեռուստատեսություն, մամուլ.

- լրագրող, վերլուծաբան

Պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններում.

- ստորին և միջին օղակների ծառայող:

Մանկավարժի որակավորման համար լրացուցիչ կրթություն ստանալու դեպքում կարող է աշխատել նաև դպրոցում.

- Պատմության ուսուցիչ

Ծրագրի շրջանավարտները կարող են շարունակել իրենց ուսումը մագիստրատուրայում:

15. Ուսումնառության օժանդակության ռեսուրսներ և ձևեր (եթե կան)

Ուսումնառության գործընթացում օգտագործվում են հետևյալ

օժանդակ ռեսուրսները.

- էլեկտրոնային ռեսուրսներ
- քարտեզներ
- դիդակտիկ նյութեր
- համակարգիչներ:

**16. Համապատասխան
կրթական չափորոշիչները
կամ առարկայական
կողմնորոշիչ(ներ)ը**

- ՀՀ կրթական որակավորումների
ազգային շրջանակ.

17. Ծրագրային այլ կողմնորոշիչներ

ԵՊՀ Պատմության կրթական ծրագիր

ՀՊՄՀ Պատմության կրթական ծրագիր

Լոմոնոսովի անվ. Պետական համալսարանի կրթական ծրագիր

18. Լրացուցիչ տեղեկատվություն

Պետք է նկատի ունենալ, որ ծրագրի մասնագիրը տալիս է ծրագրի հիմնական բնութագրերի համառոտ նկարագրությունը և այն կրթական վերջնարդյունքները, որոնք ենթադրվում է, որ ձեռք կբերի ուսանողը, եթե նա լիարժեք կերպով օգտվի ծրագրի ընձեռած ուսումնառության հնարավորություններից: Ծրագրի վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվություն կարելի է գտնել ԵՊՀ-ի ԻՄ-ի Հումանիտար գիտությունների ֆակուլտետի դասընթացների տեղեկագրքում:

Ծրագրի կրթական վերջնարդյունքները

Ծրագրի հաջող ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա. Մասնագիտական գիտելիք և խմացություն		Գ. Ընդհանրական (փոխանցելի) կարողություններ	
Ա1	Մեկնաբանել արդի պատմագիտության զարգացման հիմնական սկզբունքները, հայեցակարգային հիմնական մոտեցումները, մեթոդաբանական գլխավոր ուղղությունները և պատմության զարգացման օրինաչափությունները	Գ1	Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցել բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրություն
Ա2	Ներկայացնել պատմագիտության գնահատման մեթոդաբանական ուղղությունները	Գ2	Պահպանել մասնագիտական էթիկայի նորմերը
Ա3	Բացահայտել պատմական հիմնական օրենքների, մարդկային հասարակության զարգացման օրինաչափությունների ու փիլիսոփայակա կատեգորիաների միջև եղած օրինաչափ կապը	Գ3	Գիտակցել անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, հետամուտ լինել ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:
Ա4	Ներկայացնել ու մեկնաբանել մարդկային քաղաքակրթության ծագման, հասարակական հարաբերությունների սկզբնավորման օջախները, դրանց գործընթացները և օրինա-չափությունները:	Գ4	կառավարել մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարել աշխատանքային թիմ, աշխատել թիմում և պատասխանատվություն ստանձնել նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:
		Գ5	տիրապետել բավարար գիտելիքների և կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում պատմագիտության բնագավառում ուսումը շարունակելու համար:
		Գ6	կողմնորոշվել արտակարգ իրավիճակներում և անհրաժեշտության դեպքում ցուցաբերել առաջին բուժօգնություն:
Բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ			
Բ1	Ներկայացնել, նկարագրել, մեկնաբանել ու գնահատել հայոց և համաշխարհային պատմության բազմաթիվ հարցեր	Բ5	Կիրառել սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ
Բ2	մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը ներկայացնել և բացահայտել պատմագիտության ոլորտին առնչվող տեղեկատվություն, գաղափարներ, փաստարկներ, առանձին բարդություն չներկայացնող խնդիրներ ու լուծումներ:	Բ6	Ինքնուրույն կամ համապատասխան ղեկավարման ներքո ծավալելու պատմաբանի մասնագիտական գործություն:
Բ3	Համացանցից, հնագիտական և ազգագրական տարաբնույթ աղբյուրներից հավաքագրել պատմությանը վերաբերող տեղեկատվություն, ստացված տվյալները շարադրել, խմբագրել, մշակել, պահպանել և փոխանցել, փաստագրել և համակարգել, ցուցաբերել քննական մոտեցում պատմական տեղեկատվության նկատմամբ	Բ7	Վերլուծել մասնագիտական խնդիրները ու պատմական գործընթացները, գտնել խնդիրների լուծման ճանապարհները, օգտագործելով մասնագիտական և այլ դասընթացներից ստացված գիտելիքները՝ բանախոսել ու բանավիճել ակադեմիական միջավայրում
Բ4	Համադրել պատմագիտական հետազոտությունների արդյունքները համապատասխան գիտական տեսության հետ, հիմնավորել պատմական հետազոտության համար ընտրված մեթոդաբանության արդյունավետությունը		

Ծրագրի կրթական վերջնարդյունքները																			
Ուսումնական մոդուլի անվանումը	Մոդուլի կրեդիտը	Ծրագրի կրթական վերջնարդյունքները																	
		Ա1	Ա2	Ա3	Ա4	Բ1	Բ2	Բ3	Բ4	Բ5	Բ6	Բ7	Գ1	Գ2	Գ3	Գ4	Գ5	Գ6	
Հայոց լեզու և գրականություն	2+2												+	+		+		+	
Ռուսերեն	4+4													+				+	
Օտար լեզու	4+4+(4)													+					
Փիլիսոփայական հիմունքներ	4			+															
Ֆիզդաստիարակություն	0																		
Տնտեսագիտություն	2			+						+		+							
Քաղաքագիտություն	2			+						+		+							
Իրավագիտություն	2			+						+		+							
Մշակութաբանություն	2			+						+		+							
Կրոնների պատմություն	2			+						+		+							
Համակարգչից օգտվելու հմտություններ	2							+											
Էկոլոգիայի բնապահպանության հիմունքներ	2									+									
Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն	4																		+
Բնագիտության ժամանակակից կոնցեպցիաներ	2									+									
Մաթեմատիկայի հիմունքներ	2									+									
Նախնադարյան հասարակության պատմություն	3	+		+	+														
Հին Արևելքի պատմություն	4	+			+	+													
Հայաստանի պատմական աշխարհագրություն	3	+			+														
Հայոց պատմություն-1	6	+	+	+		+	+					+	+	+		+			
Տրամաբանություն	2			+										+					
Ռուսաստանի պատմություն-1	4				+	+	+	+		+	+	+			+				
Հայոց պատմություն-2	5	+	+	+		+					+	+	+		+				
Հին Հունաստանի և Հռոմի պատմություն	5		+		+	+												+	
Ազգագրության հիմունքներ	2	+						+	+		+								
Հայ գրականության պատմություն	2							+		+									
Միջին դարերի պատմություն-1	4	+			+	+			+	+	+							+	
Ռուսաստանի պատմություն-2	4				+	+					+				+	+			
Գրաբար – 1	3							+					+						
Գրաբար - 2	3							+					+						
Հնագիտության հիմունքներ և Հայաստանի հնագիտություն	5	+			+			+	+		+								
Հայոց պատմություն-3	4		+	+		+	+				+	+	+		+				
Միջին դարերի պատմություն-2	4	+			+	+			+	+	+								
Ռուսաստանի պատմություն-3	4				+	+					+				+	+			
Հայոց պատմություն-4	5	+	+	+		+	+				+	+	+		+				
Ուրբանիզմի պատմություն	2				+							+							

Հայ քաղաքական կուսակցությունների պատմություն	4										+		+						
Պառլամենտարիզմի պատմություն	4										+		+			+			
Արդի դարաշրջանի քաղաքական կուսակցություններ	4										+		+			+			
Կովկասի տարածաշրջանի էթնոքաղաքական պատմություն	4				+	+					+		+						
Ռուսաստանի պատմություն-4	5					+	+	+	+		+	+	+			+			
Հայ ազգագրություն	4				+				+										
Պատմագիտության տեսություն և մեթոդաբանություն	4		+	+					+	+			+						
Նոր պատմություն-1	6		+			+	+	+	+			+	+			+	+	+	
Համաշխարհային պատմության աղբյուրագիտություն	4					+		+	+										
Հայոց պատմություն-5	5		+	+	+		+	+	+	+		+				+	+		
Հայոց պատմության աղբյուրագիտություն	4		+	+				+	+							+	+		
Հայոց պատմություն-6	4		+	+	+		+	+	+	+		+				+	+	+	+
Ասիայի և Աֆրիկայի երկրների պատմություն	6					+	+												
Նոր և նորագույն ժամանակների սոցիալ-քաղաքական պատմություն	4					+	+										+		
Նոր պատմություն-2	5					+	+	+	+			+	+			+	+	+	
Թանգարանագիտություն և արխիվագիտություն	3								+										
Նորագույն պատմություն	8					+	+	+	+			+	+			+	+	+	
Աշխարհաքաղաքականություն	4					+	+	+	+			+	+			+	+	+	
Հայոց պատմության պատմագրություն	4		+	+	+				+	+		+						+	
Վրաստանի և Ադրբեջանի պատմություն	4						+		+									+	
Հայ և համաշխարհային արվեստի պատմություն	4					+	+				+								
Առաջավոր Ասիայի և Կովկասի քաղաքակրթություն, Այսրկովկասի հնագիտություն	4								+		+								
Դեմոկրատիայի պատմություն-1-2	4+4		+		+		+											+	
Կովկասի տարածաշրջանի էթնոքաղաքական պատմություն	4		+			+	+			+			+	+			+	+	
Հռոմեական ժառանգությունը և եվրոպական հանրությը	4		+			+	+			+			+	+			+	+	
Հայկական հարցի և հայոց ցեղասպանության պատմություն	4						+												
Հայ ռազմարվեստի պատմություն	4						+												+
Թուրքիայի և Իրանի պատմություն	4					+	+												
Քաղաքակրթությունների տեսություն	4					+			+										
Հունաստանի պատմություն	4			+			+		+			+							
Կուրսային աշխատանք	2								+					+	+				
Կուրսային աշխատանք	2								+					+	+				
Ուսումնական պրակտիկա	2								+	+			+	+	+		+	+	
Արտադրական պրակտիկա	4								+	+			+	+	+		+	+	
Ավարտական աշխատանք	12			+	+								+	+	+		+	+	
Ամփոփիչ ատեստավորում	4		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՄՈԴՈՒԼՆԵՐԻ
ՆԿԱՐԱԳՐԻՉՆԵՐԸ

ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ

0302/B01.	Հայոց լեզու և գրականություն-1	2 կրեդիտ
շաբաթական 2 ժամ	6/24/0	
I կիսամյակ	ստուգարք	
Դասընթացի նպատակն է ժամանակակից հայերենի հնչյունաբանության, բառագիտության, քերականության և ոճագիտության համակարգերի ուսուցումը նպատակաուղղել խոսքի մշակույթի զարգացմանը, գրավոր և բանավոր խոսք կառուցելու հմտությունների ամրակայմանը:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> ▪ ժամանակակից հայոց լեզվի հնչյունական և բառային առանձնահատկությունները ▪ հարուստ բառապաշար /ընդհանուր համագործածական և մասնագիտական/ <i>Ունակ կլինի.</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> ▪ արժևորելու 5-րդ դարի հայ պատմագրությունը, միջնադարյան քնարերգությունը և վերլուծելու դրանց լավագույն նմուշները <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> ▪ անսխալ ուղղագրությամբ գրելու, բանավոր և գրավոր խոսքում կիրառելու ուղղախոսական բոլոր կանոնները		
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. Պատմական համառոտ ակնարկ հայերենի զարգացման փուլերի մասին: Հայերենի տեղը աշխարհի լեզուների շարքում: Հայ հին գրականություն: Թեմա 2. Հնչյունաբանություն: Հայերենի հնչյունական համակարգը: Ուղղագրություն և ուղղախոսություն: Թեմա 3. Բառագիտություն: Ստուգաբանություն, իմաստաբանություն, բառակազմություն, դարձվածաբանություն, բառարանագրություն: Թեմա 4. Ոճերի դասակարգումը: Հայ միջնադարյան գրականություն:		
Գնահատման մեթոդները Ստուգարքն անցկացվում է ստուգարքային թելադրության դրական գնահատականի դեպքում՝ եզրափակիչ բանավոր պատասխանի հիման վրա:		
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Աբրահամյան Ս., Ժամանակակից հայերենի քերականություն, Երևան, 1969: 2. Եզեկյան Լ. Կ., Հայոց լեզու /բուհական դասագիրք/, Երևան, 2009: 3. Պողոսյան Պ., Խոսքի մշակույթի և ոճաբանության հիմունքներ,		

Երևան, 1990-1991:

4. Սուրբիսայան Ա. Ժամանակակից հայոց լեզու /հնչյունաբանություն, բառագիտություն/, Երևան, 1982:

030/B07	Ռուսերեն-1	4 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	0/60/0	
I կիսամյակ	ստուգարք	
Դասընթացի նպատակն է ապահովել ուսանողի՝ ռուսաց լեզվի համակարգի իմացությունը, զարգացնել բանավոր խոսքի և երկխոսության կառուցման ունակությունները՝ հաղորդակցվելու համար լեզվական տարբեր ոլորտներում:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> ▪ ռուսաց լեզվի քերականական կառուցվածք <i>Ունակ կլինի.</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> ▪ գրագիտորեն կազմելու իր բանավոր խոսքը, <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> ▪ վերլուծելու, մեկնաբանելու և վերաբրտադրելու գեղարվեստական և ճանաչողական բնույթի տեքստ:		
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. Լեզվի դերը հասարակության կյանքում: Ժամանակակից ռուսաց լեզուն աշխարհի լեզուների շարքում: Թեմա 2. Հնչյունաբանություն. ձայնավորների և բաղաձայների դասակարգումը, արտասանության և հնչերանգային հիմնական նորմերը: Թեմա 3. Բառագիտություն. Բառիմաստ, միիմաստ և բազմիմաստ բառեր, բառի ուղիղ և փոխաբերական իմաստներ, հոմանիշներ և հականիշներ, համանուններ և հարանուններ: Թեմա 4. Ձևաբանություն. ձևաբանության հիմնական միավորները (բառ, ձևույթ), խոսքի մասերի դասակարգումը և նրանց քերականական կարգերը: Թեմա 5. Շարահյուսություն. շարահյուսական միավորները (բառակապակցություն, պարզ նախադասություն), նախադասության գլխավոր անդամները, նախադասության տեսակներն ըստ կառուցվածքի և հաղորդակցման ուղղվածության:		
Գնահատման մեթոդները Ստուգարքը անց է կացվում բանավոր և հիմնված է կիսամյակի ընթացքում կատարված ստուգողական աշխատանքների արդյունքների վրա:		
Հիմնական գրականության ցանկը		

1. Афанасьева Т.А., Маркосян Е.А. Русский язык. Пособие для студентов – биологов тексты по специальности. Изд-во ЕГУ, Ереван, 2008.
2. Русский язык. Для факультетов с армянским языком обучения. Под ред. Мкртчяна Л.М., изд-во Ереванского университета. Ереван, 2004.

0305/B08.	Ռուսերեն-2	4 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	0/60/0	
2 կիսամյակ	ստուգարք	
Դասընթացի նպատակն է զարգացնել լեզվական գիտելիքները և հաղորդակցման կարողությունները լեզվախոսքային բոլոր ոլորտներում: Ապահովել բանավոր խոսքի և երկխոսության կառուցման ունակությունները:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> ▪ ռուսաց լեզվի ուղղագրության հիմնական սկզբունքների կանոնների, մասնագիտական լեզվի տերմինաբանության վերաբերյալ, <i>Ունակ կլինի.</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> ▪ կատարելու մասնագիտական տեքստի շարահյուսական վերլուծություն՝ ելնելով այդ տեքստերին բնորոշ շարահյուսական կառույցների առանձնահատկություններից, ▪ վերլուծելու և վերարտադրելու մասնագիտական տեքստեր, <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> ▪ կկարողանա թարգմանել մասնագիտական տեքստը ռուսերենից հայերեն և հակառակը:		
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. Բառագիտություն. դարձվածներ և դարձվածների դասակարգումը: Թեմա 2. Ձևաբանություն. խոսքի մասերի քերականական կարգերը: Բառակազմություն. բառի ձևաբանական կազմը: Թեմա 3. Շարահյուսություն. միակազմ նախադասություն, միակազմ նախադասության դասակարգումը: Բարդ նախադասություն, բարդ նախադասության դասակարգումը: Ուրիշի ուղղակի և անուղղակի խոսք: Թեմա 4. Ուղղագրություն. ուղղագրության հիմնական սկզբունքները և կանոնները: Թեմա 5. Մասնագիտական տեքստի կառուցվածքը. տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգը, մասնագիտական տեքստին բնորոշ		

շարահյուսական կառուցվածքները:
Գնահատման մեթոդները Ստուգարքը անցկացվում է կիսամյակի ընթացքում տրված երկու ստուգողական աշխատանքների և անցած նյութի բանավոր պատասխանի հիման վրա:
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Афанасьева Т.А., Маркосян Е.А. Русский язык. Пособие для студентов – биологов тексты по специальности. Изд-во ЕГУ, Ереван, 2008. 2. Русский язык. Для факультетов с армянским языком обучения. Под ред. Мкртчяна Л.М., изд-во Ереванского университета. Ереван, 2004.

0302/B06.	Հայոց լեզու և գրականություն-2	2 կրեդիտ
շաբաթական 2 ժամ	6/24/0	
II կիսամյակ	հանրագումարային քննություն	
Դասընթացի նպատակն է ուսուցանել ժամանակակից հայերենի ձևաբանական և շարահյուսական համակարգերը, ձևաբանական և շարահյուսական ոճագիտության հիմնական հասկացությունները, ծանոթացնել հայ դասական գրականության նմուշներին:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
Գիտելիք և իմացություն		
▪ Ժամանակակից հայերենի ձևաբանական և շարահյուսական առանձնահատկությունների վերաբերյալ		
Ունակ կլինի.		
(բուն մասնագիտական կարողություններ)		
▪ ճիշտ կազմելու քերականական ձևերը, գործնականում կիրառելու ձևաբանական և շարահյուսական լեզվաոճական հնարները.		
(ընդհանրական կարողություններ)		
▪ վարելու երկխոսություն և բանավեճ		
Համառոտ բովանդակությունը		
Թեմա 1. Ձևաբանություն. խոսքի մասերի դասակարգումը: Ժամանակակից հայերենի թեքվող խոսքի մասերը: Թեմա 2. Ժամանակակից հայերենի չթեքվող խոսքի մասերը: Հայ նոր գրականություն: Թեմա 3. Շարահյուսություն. Պարզ նախադասություն: Հայ նորագույն գրականություն: Թեմա 4. Բարդ նախադասություն. փոխակերպում և դերբայական դարձված: Ուղղակի և անուղղակի խոսք: Ժամանակակից հայերենի		

կետադրությունը:
Գնահատման մեթոդները Քննությունն անցկացվում է բանավոր, գնահատվում է առավելագույնը 20 միավոր:
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Եզեկյան Լ. Կ., Հայոց լեզու /բուհական դասագիրք/, Երևան, 2009: 2. Ասատրյան Մ. Ե., Ժամանակակից հայոց լեզու /ձևաբանություն/, Երևան, 2004:

0304/B05.	Փիլիսոփայության հիմունքներ	4 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	45/0/15	
IV կիսամյակ	հանրագումարային քննություն	
Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել փիլիսոփայության հիմնական օրենքները, կատեգորիաներն ու սկզբունքները, կեցության և իմացության էությունը, հիմնական ձևերն ու նրանց զարգացման օրինաչափությունները, որոնք թույլ են տալիս կերտել ազգային նկարագրով և գիտական աշխարհայացքով զինված մարդ, ձևավորել փիլիսոփայական մտածողության այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է յուրաքանչյուր կրթված մարդուն և մասնագետին:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> - աշխարհի և նրանում մարդու տեղի ու դերի մասին փիլիսոփայական հայեցակարգերի ընդհանուր և տարբերակիչ առանձնահատկությունները, <i>Ունակ կլինի</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> - Տարբերակելու և հասկանալու ճշմարտության և մոլորության, գիտելիքի և հավատի, ռացիոնալի և իռացիոնալի սահմանազատման փիլիսոփայական մեթոդաբանության դերն ու նշանակությունը <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> - վերլուծելու և ամբողջական պատկերացում կազմելու արդի քաղաքակրթական, քաղաքական-մշակութային և մարդաբանական պատկերացումների, տեխնածին քաղաքակրթության գլոբալ հիմնախնդիրների մասին:		
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. Փիլիսոփայության առարկան: Թեմա 2. Կեցություն և մատերիա: Թեմա 3. Դիալեկտիկա: Թեմա 4. Բնություն: Թեմա 5. Մարդ և պրակտիկա: Թեմա 6. Գիտակցություն և ճանաչողություն:		

Թեմա 7. Գիտություն: Թեմա 8. Հասարակություն: Թեմա 9. Մշակույթ: Անձ: Ապագա:
Գնահատման մեթոդները Քննությունն անցկացվում է բանավոր՝ անցած նյութի հիման վրա:
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Սարգսյան Ա., Փիլիսոփայության հիմունքներ: Երևան, 2009: 2. Հակոբյան Ս. Փիլիսոփայության հիմունքները: Երևան, 2008:

ԿԱՍԸՆՏՐԱԿԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ

0305/B15	Անգլերեն -1	4 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	0/60/0	
I կիսամյակ	ստուգարք	
Դասընթացի նպատակն է զարգացնել ուսանողների լեզվական գիտելիքները և հաղորդակցական կարողությունները լեզվախոսքային բոլոր ոլորտներում (ունկնդրել, կարդալ, խոսել, գրել):		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
<i>Գիտելիք և իմացություն</i>		
▪ հարուստ ակտիվ բառապաշար		
<i>Ունակ կլինի.</i>		
<i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i>		
▪ վերլուծելու անգլերենի քերականության՝ հատուկ բարդություն ունեցող երևույթները		
<i>(ընդհանրական կարողություններ)</i>		
▪ հաղորդակցվելու անգլերեն, բանավոր և գրավոր խոսք կառուցելու:		
Համառոտ բովանդակությունը		
Թեմա 1. Արտասանություն, ուղղախոսություն. անգլերենի հնչյունական համակարգի ընդհանուր բնութագիրը, հնչյունների և հնչույթների արտասանական առանձնահատկությունները, նախադասության հնչերանգը: Թեմա 2. Բառապաշար, բառակազմություն. հիմնական բառակազմական միջոցներ (ածանցում, բառաբարդում, փոխակարգում): Թեմա 3. Քերականություն. խոսքի մասերի քերականական կարգերը, նախադասության շարադասությունը (ուղիղ և շրջուն): Թեմա 4. Առաջարկվող թեմաներ. «Ընտանիք», «Ընտանեկան հարաբերություններ և ավանդույթներ», «Իմ հետաքրքրությունները», «Ճանապարհորդություն», «Երազանքներ», «Իմ ապագա		

մասնագիտությունը», «Շրջակա միջավայրը և նրա պահպանումը», «Հանրամշակութային երևույթներ» և այլն:
Գնահատման մեթոդները Ստուգաքնն անցկացվում է անցած նյութի բանավոր հարցման ձևով: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Headway Elementary. Student Book, Workbook. John and Liz Soars. 2009.

0305/B015.	Ֆրանսերեն -1	4 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	0/60/0	
I կիսամյակ	ստուգաք	
Դասընթացի նպատակն է թարմացնել դպրոցում ստացած գիտելիքները՝ շեշտը դնելով ֆրանսերենի հնչյունաբանության, քերականական և բառապաշարի հիմնական առանձնահատկությունների վրա: Այս փուլում ստացած գիտելիքները հիմք են հանդիսանում հետագա՝ առավել խորացված ուսումնասիրության համար:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
<i>Գիտելիք և իմացություն</i>		
▪ Ֆրանսերենի ձևաբանության և շարահյուսության իմացություն		
<i>Ունակ կլինի.</i>		
<i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i>		
▪ ճիշտ արտասանելու ֆրանսերեն հնչյունները և դրանց տառադարձման նշանները:		
▪ հաստատական, հարցական, բացականչական և հրամայական նախադասությունները՝ դադար, շեշտ, հիմնական հնչերանգ, մեղեդային եզրափակում, տեմպ, ճիշտ հնչերանգով արտասանելու հմտություններ		
<i>(ընդհանրական կարողություններ)</i>		
▪ նախադասությունը ձևաբանորեն և շարահյուսորեն ճիշտ վերլուծելու կարողություն		
Համառոտ բովանդակությունը		
Թեմա 1. Ռիթմիկ խմբեր: Շեշտ: Enchainement. Liaison. Թեմա 2. Հատուկ և հասարակ գոյական: Գոյականի սեռը, թիվը: Սեռի արտահայտությունը հոդերի և ածանցների միջոցով: Թեմա 3. Որոշյալ և անորոշ հոդ: Մասնական հոդը որպես անորոշ քանակ արտահայտելու միջոց: Միաձուլված հոդ: Հոդը չօգտագործելու		

դեպքերը: Թեմա 4. Յուցական, ստացական, հարցական և բացականչական, անորոշ ածականներ: Ածականի համաձայնությունը գոյականի հետ: Թեմա 5. Քանակական և դասական թվական: Քանակական թվականի գործածությունը: Թեմա 6. Անձնական անշեշտ դերանուններ, դրանց գործածությունը որպես ենթակա, ուղիղ և անուղղակի խնդիր: Անձնական շեշտված դերանուններ: <i>Գնահատման մեթոդները</i> Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով՝ անցած նյութի հիման վրա: <i>Հիմնական գրականության ցանկը</i> 1. Մոժե: Ֆրանսերեն: 1-ին հատոր: 2. Попова. Учебник. Москва.
--

0305/B16.	Անգլերեն -2	4 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	0/60/0	
II կիսամյակ	ստուգարք	
Դասընթացի նպատակն է զարգացնել ուսանողների լեզվական գիտելիքները և հաղորդակցական կարողությունները լեզվախոսքային բոլոր ոլորտներում՝ ուսումնասիրվող թեմաների շրջանակներում՝ հատուկ ուշադրություն դարձնելով ընդհանուր մասնագիտական բառապաշարին:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
<i>Գիտելիք և իմացություն</i>		
▪ անգլերեն բանավոր և գրավոր խոսք կառուցելու հմտություններ:		
<i>Ունակ կլինի.</i>		
<i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i>		
▪ ընկալելու ունկնդրած /կարդացած նյութի հիմնական բովանդակությունը, տարանջատել հիմնական տեղեկատվությունը երկրորդականից/		
<i>(ընդհանրական կարողություններ)</i>		
▪ համակարգելու նախորդ փուլում յուրացրած քերականական նյութը՝ հիմնվելով հաղորդակցական սկզբունքի վրա		
<i>Համառոտ բովանդակությունը</i>		
Թեմա 1. Ուղղախոսություն, ուղղագրություն. անգլերենի արտասանական առանձնահատկությունները, տարբեր տիպի նախադասությունների հնչերանգն ու խոսքի առոգանությունը, ուղղագրական հիմնական կանոնները: Թեմա 2. Բառապաշար, բառակազմություն. վերարտադրողական և ընկալողական		

բառապաշարի ընդլայնում: Թեմա 3. Քերականություն. նախորդ փուլում յուրացրած քերականական նյութի (անվանական և բայական կարգերի) համակարգում հաղորդակցական սկզբունքի հիման վրա: Թեմա 4. Հանրամշակութային գիտելիքներ անգլախոս երկրների մշակույթի և լեզվակիր ժողովուրդների հասարակական կյանքի մասին: Թեմա 5. Մասնագիտական լեզվի տերմինաբանական համակարգ:
Գնահատման մեթոդները Ստուգարքն անցկացվում է անցած նյութի բանավոր հարցման ձևով: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Headway Elementary. Student Book, Workbook. John and Liz Soars. 2009. 2. Apresyan M., Bagiryan D. A Glimpse into Science. 2006.

0305/B16.	Ֆրանսերեն -2	4 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	0/60/0	
II կիսամյակ	ստուգարք	
Դասընթացի նպատակն է խորացնել և զարգացնել նախորդ փուլում ձեռք բերված գիտելիքները, ֆրանսերենի քերականական կառուցվածքի և բառապաշարի հիմնական շերտի յուրացման հիման վրա ձևավորել խոսքային հմտություններ և գրավոր տեքստերից օգտվելու ունակություններ:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
<i>Գիտելիք և իմացություն</i>		
▪ ֆրանսերեն լեզվով մասնագիտական աղբյուրներից օգտվելու կարողություն		
<i>Ունակ կլինի</i>		
▪ լսելով հասկանալու և վերաշարադրելու տեքստը, որը պարունակում է յուրացրած բառապաշարը և քերականական նյութը (թույլատրվում է 2-3% անձանոթ բառ)		
<i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i>		
▪ ճիշտ և սահուն արտասանությամբ կարդալ և կազմել ձևակերպել նախադասություններ		
<i>(ընդհանրական կարողություններ)</i>		
▪ զրույց վարել անցած թեմաներով		
Համառոտ բովանդակությունը		
Թեմա 1. Գոյական անուն, միայն հոգնակի թվով գործածվող		

գոյականներ. Les funeraillles, les entrailles. Բաղադրյալ գոյականների հոգնակի թվի կազմությունը (des cour-fleurs, des casse-croute և այլն): Թեմա 2. Ածականի իմաստի փոփոխությունը կախված նրա դիրքից՝ un homme grand-un grand homme. Անորոշ դերանվանական ածականներ: Թեմա 3. Հարաբերական դերանուններ, դրանց ձևերը և գործածությունը նախադասության մեջ՝ qui, que, dont, ou, le quel և այլն (դասակարգում): Թեմա 4. Պայմանական եղանակ, կազմությունը և գործածությունը համադաս և ստորադասական նախադասություններում: Ըղծական եղանակ: Սահմանական եղանակը ուրիշի ուղղակի խոսքում: Գնահատման մեթոդները Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով՝ անցած նյութի հիման վրա: Հիմնական գրականության ցանկը 1. Biologie 6 – sciences et techniques biologiques. i.S.B.N.2863-11-139-6. Editeurs Pierre Bordas et fils (France). 2. Առաքելյան Կ. Textes de biologie. i.S.B.N.99930-4-384-2. Երևան, 2005:
--

0305/B06	Անգլերեն -3	4 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	0/60/0	
III կիսամյակ	հանրագումարային քննություն	
Դասընթացի նպատակն է նոր, առավել հագեցած բառապաշարի և գիտելիքների ներմուծումը, մասնագիտական բառապաշարի խորացված ուսումնասիրությունը և մասնագիտական գրականությունից օգտվելու հմտությունների զարգացումը՝ գուգահեռաբար խորացնելով ուսանողների լեզվական հմտությունները և հաղորդակցական կարողությունները լեզվախոսքային բոլոր ոլորտներում:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> ▪ հասկանալու և ամբողջապես ըմբռնելու լսված նյութի հիմնական բովանդակությունը <i>Ունակ կլինի.</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> ▪ անգլերեն բանավոր և գրավոր խոսք կառուցելու հմտություններ, <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> ▪ թարգմանելու մասնագիտական տեքստեր հայերենից անգլերեն և հակառակը,		
Համառոտ բովանդակությունը		

Թեմա 1. Բառապաշար (ռեցեպտիվ և պրոդուկտիվ)՝ հոմանիշներ, հականիշներ, նոր բառակապակցություններ: Թեմա 2. Քերականություն. բայի անդեմ ձևեր, մոդալ բայերի երանգավորված իմաստները և դրանց կիրառումը բանավոր և գրավոր խոսքում, բայի կրավորական սեռը: Թեմա 3. Գործարար նամակագրություն՝ համառոտագրություն, ինքնակենսագրություն (CV), դիմում: Թեմա 4. Առաջարկվող թեմաներ՝ «Մերունդների հակասություն», «Հոգևոր և մշակութային արժեքներ», «21-րդ դար՝ նոր մարտահրավերներ», «Տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և նրանց դերը մեր կյանքում», «Հայրենիք և հայրենասիրություն» և այլն:
Գնահատման մեթոդները Քննությունը անցկացվում է բանավոր: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց՝ համապատասխանաբար 7, 6 և 7 միավոր:
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Headway Pre-Intermediate. Student Book, Workbook. John and Liz Soars. 2009. 2. Apresyan M., Bagiryan D. A Glimpse into Science. 2006.

0305/B17	Ռուսերեն-3	4 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	0/60/0	
III կիսամյակ	հանրագումարային քննություն	
Դասընթացի նպատակն է՝ զարգացնել ուսանողի լեզվական հմտությունները, մասնագիտական լեզվով և մասնագիտական գրականությունից ազատ օգտվելու կարողությունները:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
Գիտելիք և իմացություն		
մասնագիտական լեզվի տերմինաբանային համակարգի վերաբերյալ,		
Ունակ կլինի.		
(բուն մասնագիտական կարողություններ) - մեկնաբանելու և վերարտադրելու մասնագիտական տեքստեր, - ինքնուրույն կազմելու կապակցված տեքստ մասնագիտական թեմայով, - կազմելու զեկուցումներ և ռեֆերատներ մասնագիտական թեմաներով, (ընդհանրական կարողություններ) - թարգմանելու տարբեր բարդության մասնագիտական տեքստեր		
Համառոտ բովանդակությունը		
Թեմա 1. Ոճաբանություն. լեզվի գիտական ոճ, գիտական ոճին բնորոշ շարահյուսական կառուցվածքներ, գիտական կապակցված		

տեքստի կառուցման միջոցներ՝ բառային, ձևաբանական և շարահյուսական: Թեմա 2. Ուղղագրություն. ուղղագրության հիմնական կանոնները: Թեմա 3. Մասնագիտական տեքստի թարգմանություն. գիտական տեքստի թարգմանության տեսության հիմնական խնդիրներ. Թեմա 4. Գիտական զեկուցումների և մասնագիտական ռեֆերատների կառուցման հիմնական սկզբունքներ: Գնահատման մեթոդները Քննությունը բանավոր է՝ 20 միավոր առավելագույն արժեքով: Քննատոմսը կազմված է չորս հարցից, որոնցից յուրաքանչյուրը գնահատվում է 5 միավոր: Հիմնական գրականության ցանկը 1. Афанасьева Т.А., Маркосян Е.А. Русский язык. Пособие для студентов – биологов тексты по специальности. Изд-во ЕГУ, Ереван, 2008. 2. Русский язык. Для факультетов с армянским языком обучения. Под ред. Мкртчяна Л.М., изд-во Ереванского университета. Ереван, 2004.

0305/B17	Ֆրանսերեն -3	4 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	0/60/0	
III կիսամյակ	հանրագումարային քննություն	
Դասընթացի նպատակն է հանրագումարի բերել նախորդ մակարդակներում ստացված գիտելիքները՝ դրանք ուղղորդելով դեպի համապատասխան մասնագիտական ոլորտները:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը.		
Գիտելիք և իմացություն		
իր մասնագիտական հիմնական տերմինների նշանակությունը, ներառյալ երկրորդ կիսամյակում սովորած 300 միավոր տերմինոլոգիան,		
Ունակ կլինի.		
(բուն մասնագիտական կարողություններ) - առանց բառարանի կարդալ միջին բարդության մասնագիտական տեքստեր, (ընդհանրական կարողություններ) - առանց բառարանի կարդալ և վերաշարադրել միջին բարդության հասարակական-քաղաքական տեքստեր		
Համառոտ բովանդակությունը.		
Թեմա 1. Գոյականների իգական սեռի կազմության տարբեր միջոցների դասակարգում քերականորեն (հոդի և այլ մասնիկների		

օգնությամբ), ձևաբանորեն (բառի ձևի փոփոխություն, ածանցներ), բառային (բառի տարբեր ձևեր): Երկու սեռ ունեցող գոյականներ: Թեմա 2. Եղանակավորման քերականական արտահայտությունը, ֆրանսերեն լեզվի խոնարհման բնութագիրը՝ indicatif (սահմանական եղանակ), conditionnel (պայմանական եղանակ), subjonctif (ըզական եղանակ), impératif (հրամայական եղանակ): Թեմա 3. Նախդիրների համակարգային դասակարգում, տարբեր հարաբերություններ արտահայտող նախդիրներ:
Գնահատման մեթոդները. Քննությունը անցկացվում է բանավոր: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց: Առաջին առաջադրանքն է՝ կարդալ, թարգմանել անծանոթ տեքստը մասնագիտական թեմայով, երկրորդը՝ մեկնաբանել ծանոթ մասնագիտական տեքստը. երրորդը՝ խոսել մասնագիտական ոլորտի վերաբերյալ:
Հիմնական գրականության ցանկը. 1. Grammaire progressive du français (niveau débutant), P. 2004 2. H. Renner, U. Renner, G. Tempesta – La français de l’hôtellerie et de la restauration. Clé internationale, 1992

0304/B02.	Կրոնների պատմություն	2 կրեդիտ
շաբաթական 2 ժամ	30/0/0	
III կիսամյակ	ստուգաք	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել ընդհանուր գիտելիքներ ու պատկերացումներ ժամանակակից կրոնների, կրոնական տարատեսակ ուղղությունների, դրանց դավանաբանական ու պաշտամունքային առանձնահատկությունների, Հայ Առաքելական եկեղեցու պատմության հիմնահարցերի, արդի կրոնական ներփակ հոսանքների ու դենոմինացիաների վերաբերյալ:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> ▪ ինչ է կրոնը, ինչպիսի կրոններ կան աշխարհում, ինչ դավանաբանական, պաշտամունքային, տոնաձիսական առանձնահատկություններ ունեն դրանք, ինչպես նաև Հայ Առաքելական եկեղեցու պատմությունը, դավանաբանական առանձնահատկությունները և տոնաձիսական համակարգը կիմանա դիցաբանական համակարգերի պատմությունն ու տեսությունը: <i>Ունակ կլինի</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i>		

▪ հասկանալու ժամանակակից կրոնների և կրոնական հոսանքների ու ուղղությունների զարգացման տրամաբանությունը, առանձնահատկություններն ու միտումները: <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> ▪ կկարողանա համեմատական վերլուծության ենթարկել և իրարից տարբերել հին աշխարհի տարբեր ժողովուրդների դիցաբանական համակարգերը:
<i>Համառոտ բովանդակությունը</i> Թեմա 1. Դասընթացի առարկան, կրոնի պատմական ձևերը: Թեմա 2. Ժամանակակից կրոնները: Ազգային և համաշխարհային կրոններ: Թեմա 3. Բուդդայականություն, իսլամ, դավանանքը, պաշտամունքը, հիմնական ուղղությունները: Թեմա 4. Քրիստոնեություն: Դավանաբանությունը և պաշտամունքը: Աստվածաշունչ: Թեմա 5. Արդի կրոնական միավորումներն ու համայնքները: Թեմա 6. Քրիստոնեությունը Հայաստանում I-IV դարերում: Թեմա 7. Հայ Առաքելական եկեղեցին V-IX դարերում: Թեմա 8. Հայ Առաքելական եկեղեցին X-XIV դարերում: Թեմա 9. Հայ Առաքելական եկեղեցին XV-XVIII դարերում: Թեմա 10. Հայ Առաքելական եկեղեցին XIX-XX դարերում:
<i>Գնահատման մեթոդները</i> Ստուգաբքն անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 3 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:
<i>Հիմնական գրականության ցանկը</i> 1. Ալիշան Ղ. Հայոց հին հավատքը կամ հեթանոսական կրոնը, Երեվան, 2002: 2. История религии (учеб. Под общ. Ред. И. Н. Яблокова) Т. 1-2. М., 2007. 3. Мифы народов мира (энциклопедия в 2-х томах). Т. 1-2, М., 1988. 4. Основы религиоведения (учеб. Под общ. Ред. И. Н. Яблокова) М., 2005. 5. Религиоведение, (учеб. Под общ. Ред. М. М. Шахнович), СПб, 2007.

0202/B19	Մշակութաբանություն	2 կրեդիտ
շաբաթական 2 ժամ	30/0/0	
III կիսամյակ	ստուգաբք	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ կայուն գիտելիքներ ձևավորել մշակութաբանության առարկայի և մշակույթ՝ հասկացության վերաբերյալ, արմատավորել համակարգված պատկերացում մշակույթի բաղադրիչների, երևույթների, գործընթացների և մեխանիզմների մասին: Հատուկ ուշադրություն		

դարձնել հայ և համաշխարհային մշակույթների ընդհանուր բնութագրերի և ներկա գործընթացների վրա:
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> ▪ գիտության մեջ «մշակույթ» հասկացության ամենատարածված սահմանումների և տեսությունների ըմբռնումը <i>Ունակ կլինի.</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> ▪ կիրառելու մշակույթի բաղադրիչները, մշակույթի ծագման և զարգացման հիմնական օրինաչափությունները, <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> ▪ օգտագործելու ընդհանուր գիտելիքները համաշխարհային և հայ մշակույթների պատմական զարգացումների օրինաչափությունների վերաբերյալ:
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. Դասընթացի ուսումնասիրման առարկան և խնդիրները: «Մշակույթ» հասկացության սահմանումներն ու մշակույթի էության, ծագման և զարգացման վերաբերյալ տեսությունները: Թեմա 2. Մշակույթի կառուցվածքը, բաղադրիչները, գործառույթները և մեխանիզմները: Մշակութային գործընթացներ: Թեմա 3. Մշակույթը «անհատ», «բնություն», «հասարակություն», «էթնոս», «քաղաքակրթություն» կատեգորիաների համատեքստում: Թեմա 4. Համաշխարհային և հայ մշակույթների պատմական զարգացումները՝ մոտեցումներ, հարցադրումներ, օրինաչափություններ: Թեմա 5. Ժամանակակից մշակութային գործընթացները և գլոբալիզացիայի խնդիրը:
Գնահատման մեթոդները Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Գուրևիչ Պ.Ա., Մշակութաբանություն: Ե., 2002: 2. Սարգսյան Ա.Հ., Մշակույթի տեսություն: Երևան, 2003: 3. Պետրոսյան Հ., Խաչքար. ծագումը, գործառույթը, պատկերազրությունը, իմաստաբանությունը: Երևան, 2008: 4. Розин В.М. Культурология. М., 1998. 5. Арутюнов С.А., Рыжакова С. И. Культурная антропология. М., 2004 6. Белик А.А. Культурология. Антропологические теории культур. М., 1999. 7. Садохин А.П. Этнология. М., 2004. 8. Кравченко А.И. Культурология. М., 2003.

0304/B01.	Իրավագիտություն	2 կրեդիտ
շաբաթական 2 ժամ	30/0/0	
IV կիսամյակ	ստուգարք	
Դասընթացի նպատակն է սովորեցնել հասարակական կյանքի տարբեր ոլորտների օրենսդրական կարգավորման հիմունքները: Նպատակներից է նաև ստացած իրավական գիտելիքները գործնականում կիրառելու հմտությունների մշակումը, ինչպես նաև իրավական աշխարհայացքի ու մշակույթի ձևավորումը:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> ▪ պետության և իրավունքի մասին հիմնական սկզբունքների, հայեցակարգերի մասին, ▪ օրենսդրության առանձին ճյուղերի իրավական կարգավորման հիմունքները: <i>Ունակ կլինի.</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> ▪ կիրառելու կարևոր իրավական հասկացությունները, եզրույթները, <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> ▪ գործնականում կիրառելու ձեռք բերված ունակությունները և հմտությունները:		
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. Հասարակություն և պետություն: Թեմա 2. Իրավունքի ձևերը: Թեմա 3. Օրինականություն, իրավաչափ վարքագիծ, իրավախախտում: Թեմա 4. Կոռուպցիայի դեմ պայքարի իրավական հիմնահարցերը: Թեմա 5. Սահմանադրական իրավունք: Թեմա 6. Դատական իշխանություն և դատական համակարգ: Թեմա 7. Քաղաքացիական իրավունք: Թեմա 8. Աշխատանքային իրավունք: Թեմա 9. Ընտանեկան իրավունք: Թեմա 10. Էկոլոգիական իրավունք: Թեմա 11. Քրեական իրավունք: Թեմա 12. Դատավարական իրավունք: Թեմա 13. Միջազգային իրավունք:		
Գնահատման մեթոդները Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց (նախապես տրամադրված հարցաշարից), որոնցից առնվազն երկուսին դրական պատասխանող ուսանողը ստանում է «ստուգված»:		
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Хропанюк В.Н. Теория государства и права. Москва, 2002.		

2. ՀՀ Սահմանադրություն: 2015:
3. ՀՀ Քաղաքացիական օրենսգիրք: 1999:
4. Քաղաքացիական իրավունք: Դասագիրք, Երևան, 2003:
5. Վաղարշյան Ա. և ուրիշ. Իրավագիտության հիմունքներ: Ոստումնամեթոդական ձեռնարկ: Երևան, 2004:
6. Այվազյան Ն. և ուրիշ. Սահմանադրական իրավունք: Երևան, 2004:

0201/B01.	Տնտեսագիտություն	2 կրեդիտ
շաբաթական 2 ժամ	30/0/0	
IV կիսամյակ	ստուգաք	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել համակարգված տրամաբանական մտածողություն և տալ տնտեսագիտական ընդհանուր գիտելիքներ:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> - տնտեսագիտության հիմունքների վերաբերյալ, տնտեսության շուկայական համակարգի կենսագործունեության, հիմնական հասկացությունների, զարգացման օրինաչափությունների և ձեռնարկատիրություն ծավալելու պայմանների մասին: <i>Ունակ կլինի.</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> - Սահմանել և մեկնաբանել շուկայական տնտեսության առանձնահատկությունները, սկզբունքները, տնտեսական օրենքները - Ներկայացնել շուկայի մոդելները, ռեսուրսների շուկաները և դրանց առանձնահատկությունները, - Ներկայացնել միկրո, մակրո ցուցանիշները, ֆինանսաբանկային համակարգը, - Վերլուծել տնտեսական իրավիճակները, <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> - աշխատել թիմում, - տրամաբանորեն ճիշտ, փաստարկված և հստակ կառուցել բանավոր և գրավոր խոսքը, հմտորեն հաղորդակցվել մասնագիտական հանրության հետ, - պահպանել մասնագիտական էթիկայի նորմերը		
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. Տնտեսագիտության տեսության առարկան և մեթոդը: Թեմա 2. Տնտեսական զարգացման ընդհանուր խնդիրները: Թեմա 3. Տնտեսության շուկայական համակարգը և եկամտի շրջապտույտը:		

Թեմա 4. Անհատական շուկաների վերլուծությունը, պահանջարկ և առաջարկ: **Թեմա 5.** Մպառողի վարքի տեսություն: **Թեմա 6.** Արտադրության ծախսերի տնտեսություն: **Թեմա 7.** Շուկայի կառուցվածքը և գնի ու արտադրության ծավալի որոշումը: **Թեմա 8.** Ձեռնարկությունների ու կազմակերպությունների տիպերը և տեսակները: **Թեմա 9.** Ռեսուրսների գների ձևավորումը: **Թեմա 10.** Մակրոտնտեսական ցուցանիշներ: Ազգային հաշիվների համակարգը: **Թեմա 11.** Մակրոտնտեսական կայունություն և տատանումներ: **Թեմա 12.** Փողը և բանկային համակարգը, դրամավարկային քաղաքականություն: **Թեմա 13.** Պետական բյուջեն և ֆիսկալ քաղաքականությունը: **Թեմա 14.** Միջազգային առևտրի տեսություն: **Թեմա 15.** Վճարային հաշվեկշիռ և արժույթային կուրսեր:

Գնահատման մեթոդները

Ստուգաբքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգաբքը համարվում է հանձնված:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Գորբնի Ջ., Տնտեսագիտություն: ԵՊՏՀ հրատ., Երևան, 1999:
2. Մամուլեյսոն Ս., Նորթհանուս Ու., Տնտեսագիտություն, Երևան, 1997:
3. Макконнелл К.Р., Брю С.Л. Экономика. 17-ое изд., Москва, 2009.
4. Экономическая теория. Учебник под ред. В. Камаева, Москва, 1998.

0304/B06	Քաղաքագիտություն	2 կրեդիտ
շաբաթական 2 ժամ	30/0/0	
IV կիսամյակ	ստուգաբք	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել քաղաքագիտության ձևավորման տեսական և գաղափարական ակունքներին, հիմնական կատեգորիաների ու քաղաքագիտության ուսումնասիրության առարկայական տիրույթին, ձևավորել ուսանողների մոտ քաղաքական իրականության վերլուծության պրակտիկ հմտություններ:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> ▪ քաղաքագիտության տեսական և կիրառական նշանակության հիմնահարցերի մասին, ▪ քաղաքագիտության առարկայական տիրույթի ու մեթոդաբանության մասին: <i>Ունակ կլինի</i>		

<i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> ▪ քաղաքագիտական վերլուծություններ կատարելու, <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> ▪ կողմնորոշվել գործնական քաղաքականության հիմնահարցերի մեկնաբանման հարցերում:
<i>Համառոտ բովանդակությունը</i> Թեմա 1. Քաղաքագիտության ինստիտուցիոնալ կայացման գործընթացը: Թեմա 2. Քաղաքականությունը որպես սոցիալական երևույթ. բնորոշ գծերն ու առանձնահատկությունները: Թեմա 3. Քաղաքական իշխանության էությունն ու կառուցվածքը: Թեմա 4. Հասարակության քաղաքական համակարգը: Թեմա 5. Պետությունը որպես քաղաքական համակարգի գլխավոր ինստիտուտ: Թեմա 6. Քաղաքական կուսակցություններ և կուսակցական համակարգեր: Թեմա 7. Ընտրություններ և ընտրական համակարգեր: Թեմա 8. Քաղաքական գաղափարախոսություններ: Թեմա 9. Կոռուպցիան և նրա դրսևորման տեսակները, նրա դեմ պայքարի ձևերն ու մեթոդները:
<i>Գնահատման մեթոդները</i> Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգարքը համարվում է հանձնված:
<i>Հիմնական գրականության ցանկը</i> 1. Քաղաքագիտություն: ԵՊՀ հրատ., Երևան, 2006: 2. Буренко В.И., Журавлев В.В., Политология. Изд-во Моск. гуманитар. ун-та, Москва, 2004. 3. Гаджиев К.С. Политология. Москва, 2005. 4. Политология. Под ред. А.А. Радугина. Изд-во Центр, Москва, 1999. 5. Пушкарева Г.В. Политология. Изд-во Айрис-пресс, Москва, 2002. 6. Мальцев В.А. Основы политологии. Изд-во ИТРССП, Москва, 1998.

ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ

0101/B02.	Համակարգչից օգտվելու հմտություններ	2 կրեդիտ
շաբաթական 2 ժամ	6/24/0	
I կիսամյակ	ստուգարք	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ անհրաժեշտ գիտելիքներ համակարգչների, դրանց տեխնիկական, ծրագրային և ինֆորմացիոն ապահովման մասին, ինչպես նաև ստեղծել անհրաժեշտ հիմքեր համակարգչի օգնությամբ մասնագիտության մեջ գործնական հետազոտություններ ու վերլուծություններ կատարելու համար:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> ▪ համակարգչի կառուցվածքից և նրա աշխատանքի հիմնական սկզբունքներից, ▪ օպերացիոն համակարգից, բազմախնդրայնությունից, տեքստային և գրաֆիկական խմբագիրների աշխատանքների սկզբունքների տարբերությունից: <i>Ունակ կլինի</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> ▪ ինքնուրույն կատարելու իր թղթավարությունը (կուրսային, ավարտական աշխատանքներ, հաշվարկների կատարում, զեկուցումների համար սլայդների պատրաստում և այլն): <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> ▪ ստեղծագործաբար կիրառելու ունեցած գիտելիքները առկա խնդիրները լուծելիս:		
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. Համակարգչի կառուցվածքը և աշխատանքի հիմնական սկզբունքները: Օպերացիոն համակարգի հասկացություն և բազմախնդրայնության գաղափար: Windows օպերացիոն համակարգի գրաֆիկական ինտերֆեյսի հետ աշխատելու հիմնական սկզբունքները: Թեմա 2. Microsoft Word փաստաթղթի ստեղծում և ձևավորում: Թեմա 3. Microsoft Excel էլեկտրոնային աղյուսակներ: Թեմա 4. Microsoft PowerPoint ներկայացման ստեղծում:		
Գնահատման մեթոդները Դասընթացն ավարտվում է ստուգարքով, որն անցկացվում է համակարգչի վրա: Ուսանողին տրվում են հանձնարարություններ, որոնք հիմնված են դասընթացի ընթացքում անցած թեմաների վրա:		
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Katherine Murray, First Look Microsoft Office 2007, Microsoft Press,		

2006
2. Ю. Стоцкий, А. Васильев, И.Телина, Microsoft Office 2010, Питер, 2010
3. Ю. Стоцкий, Office 2007, Питер, 2007
4. Առաջադրանքներ՝ էլեկտրոնային կրիչով:

0103/B01.	Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ	2 կրեդիտ
շաբաթական 2 ժամ	30/0/0	
II կիսամյակ	ստուգարք	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել պատկերացում «Էկոլոգիա» առարկայի տեսական հիմնահարցերի, բնապահպանության առկա խնդիրների և հիմնահարցերի լուծման առաջարկվող եղանակների և կիրառվող մեթոդների ու մոդելների մասին:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> - Էկոլոգիայի գիտության հիմնական տեսական մոտեցումները, օրենքները, հարցերը <i>Ունակ կլինի</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> «Էկոլոգիայի հիմունքներ» առարկայից ստացած տեսական գիտելիքները օգտագործելու բնության պահպանության բնագավառում կիրառվող բնապահպանական միջոցառումները ճիշտ վերլուծելու և կիրառելու գործընթացներում, <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> - վերլուծություններ կատարելու Էկոլոգիական վիճակի մասին և կատարել համապատասխան եզրակացություններ:		
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. Էկոլոգիայի զարգացման պատմական ուղին, տեղն ու դերը մյուս գիտությունների համակարգում: Օրգանիզմներ և Էկոհամակարգ: Էկոլոգիական հիմնական օրենքները և կանոնները: Թեմա 2. Էկոհամակարգի տարրերը և տրոֆիկ մակարդակները: Թեմա 3. Օրգանիզմների և միջավայրի փոխհարաբերությունը, Էկոգործոններ: Թեմա 4. Էներգիան Էկոհամակարգերում: Սննդային շղթաներ: Կենսաերկրաքիմիական ցիկլեր: Թեմա 5. Մարդու Էկոլոգիա: Շրջակա միջավայր: Մարդածին համակարգեր: Թեմա 6. Բնական պաշարների դասակարգումը: Գլոբալ արտադրություն և քայքայում: Թեմա 7. Շրջակա միջավայրի ոլորտների նկարագրություն: Թեմա 8. Պոպուլյացիոն Էկոլոգիա: Թեմա 9. Շրջակա միջավայրի		

աղտոտվածության հիմնահարցերը: Գլոբալ էկոլոգիական պրոբլեմներ:
<i>Գնահատման մեթոդները</i> Ստուգարքին տրվում է առավելագույնը 4 հարց նախապես տրված հարցաշարից:
<i>Հիմնական գրականության ցանկը</i> - Գրիգորյան Կ.Վ. և ուրիշներ, Էկոլոգիայի և բնության պահպանության հիմունքներ, Ուսումնական ձեռնարկ, Եր.: Զանգակ – 97, 2010. - Մարտիրոսյան Մ., Գրիգորյան Կ.Վ., Եսայան Ա.Հ. Բնապահպանություն և աստվածաբանություն, Վաղարշապատ, 2007. - Маврищев В.В. Основы общей экологии, Минск, 2000. - Демина Т.А. Экология, природопользование, охрана окружающей среды, “Аспект пресс”, М., 2000. - Воронцов Н.Н. и др. Эволюция органического мира, М., 2000. - Воронков Н.А. Основы общей экологии, “Агар”, М, 1999. - Гирусов Э.В. и др. Экология и экономика природопользования, М., 1998. - Грант В. эволюционный процесс, “Мир”, М., 1989. - Бигон М. и др. Экология, “Мир”, М., 1989. - Одум Ю. Основы экологии, “Мир”, М., 1975.

0001/B03.	Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն	4 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	30/30/0	
V կիսամյակ	Ստուգարք	
Դասընթացների նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել արտակարգ իրավիճակներում (երկրաշարժ, ջրհեղեղ, հրդեհներ, արտադրական և տրանսպորտային վթարներ, թունավոր նյութեր, ճառագայթային ախտահանում և այլն) և պատերազմական պայմաններում պաշտպանվելու ձևերին և մեթոդներին, նաև փրկարարական աշխատանքների ծավալներին, բովանդակությանը և կատարմանը:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> ■ հնարավոր ԱԻ-ում և պատերազմական պայմաններում ժամանակին և անհրաժեշտ պաշտպանվելու ձևերի ու մեթոդների		

մասին:

Ունակ կլինի

(բուն մասնագիտական կարողություններ)

- ստեղծված ԱԻ-ում և պատերազմական պայմաններում ժամանակին և ճիշտ իրականացնելու պաշտպանվելու ձևերն ու մեթոդները,

(ընդհանրական կարողություններ)

- ստեղծագործաբար մոտենալու ԱԻ-ում և պատերազմական պայմաններում անհրաժեշտ պաշտպանվելու ձևերին ու մեթոդներին:

Համառոտ բովանդակությունը

Թեմա 1. Արտակարգ իրավիճակների նախարարության կառուցվածքն ու խնդիրները: **Թեմա 2.** Արտակարգ իրավիճակները, նրանց բնութագրերն ու կանխարգելման միջոցառումները: **Թեմա 3.** Բնակչության գործողությունները ահաբեկությունների և նրանց սպառնալիքի ժամանակ: **Թեմա 4.** Հակառակորդի հարձակման ժամանակակից միջոցների բնութագրերը, նրանց վարակման օջախները և գնահատման մեթոդները: **Թեմա 5.** Բնակչության պաշտպանության պաշտպանության կազմակերպումը արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ: **Թեմա 6.** Արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ բնակչության բարոյահոգեբանական պատրաստվածության հիմնական ուղղությունները: **Թեմա 7.** Փրկարարական աշխատանքների կազմակերպումը արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ, տեղեկատվության կազմակերպումը: **Թեմա 8.** Առաջին բուժօգնությունն ու մինչբժշկական օգնությունն արտակարգ իրավիճակներում: **Թեմա 9.** Ախտահարվածների ու հիվանդների բժշկական տեսակավորումը արտակարգ իրավիճակների պայմաններում: **Թեմա 10.** Սուր հիվանդություններ և թունավորումներ: **Թեմա 11.** Հակահամաճարակային միջոցառումներն արտակարգ իրավիճակներում: **Թեմա 12.** Վնասվածքներ և սուր վիրաբուժական հիվանդություններ:

Գնահատման մեթոդները

Ստուգարքը անց է կացվում բանավոր:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Մինչբժշկական օգնությունը բնակչությանը արտակարգ իրավիճակներում: ԵՂՀ հրատ., Երևան, 2007:
2. Моги К. Прогноз землетресений. Москва, 1988.
3. Баласаян Ю. Сейсмическая защита и ее организация. Гюмри, 2003.
4. Сергеев А. Защита населения и территорий в ЧС.
5. Арустамов Э.А. Безопасность жизнедеятельности. Москва, 2001.

ԿԱՍՐՆՏՐԱԿԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ

0105/B01.	Բնագիտության ժամանակակից կոնցեպցիաներ	2 կրեդիտ
շաբաթական 2 ժամ	30/0/0	
III կիսամյակ	ստուգարք	
Դասընթացի նպատակն է ձևավորել բնագիտական աշխարհայացք՝ ծանոթացնելով նրանց բնագիտության զարգացման պատմությանը, բնության համակարգերի կազմավորման, կառուցվածքի և զարգացման օրինաչափություններին, բնագիտության զարգացման ներկա միտումներին:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> - բնագիտության զարգացման հիմնական փուլերը, բնագիտության հիմնական սկզբունքները, բնության համակարգերի կառուցվածքի, առաջացման և էվոլյուցիայի հայեցակարգերը <i>Ունակ կլինի.</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> - բնության համակարգերի կառուցվածքի և զարգացման ընդհանուր սկզբունքները և օրինաչափությունների իմացությունը <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> - համապատասխան եզրակացություններ բնության առավել ընդհանուր համակարգերի վերաբերյալ		
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. Բնագիտության առարկան: Օրինաչափությունները և զարգացման հիմնական փուլերը: Թեմա 2. Բնագիտական և հումանիտար մշակույթներ: Թեմա 3. Աշխարհի մեխանիստական պատկերը: Թեմա 4. Դասական թերմոդինամիկայի և վիճակագրական ֆիզիկայի հայեցակարգերը: Թեմա 5. Նյութի կառուցվածքի կոնցեպցիաները: Թեմա 6. Հարաբերականության հատուկ և ընդհանուր սկզբունքները: Թեմա 7. Միկրոաշխարհի կառուցվածքների և փոխազդեցությունների հայեցակարգերը: Թեմա 8. Անորոշությունը աշխարհում: Անորոշությունների առնչություն: Լրացման սկզբունք: Թեմա 9. Տարրական մասնիկները: Հիմնարար փոխազդեցությունները: Թեմա 10. Ատոմերի կառուցվածքի, առաջացման և էվոլյուցիայի հայեցակարգերը: Թեմա 11. Մոլորակների կառուցվածքի, առաջացման և էվոլյուցիայի հայեցակարգերը: Թեմա 12. Տիեզերքի կառուցվածքի,		

առաջացման և էվոլյուցիայի հայեցակարգերը: Թեմա 13. Քվանտային կոսմոլոգիա: Անթրոպային սկզբունք: Թեմա 14. Կենդանի նյութի ձևերը, հատկությունները և կազմավորման մակարդակները: Թեմա 15. Էվոլյուցիոն կենսաբանության կոնցեպցիաները: Գնահատման մեթոդները. Ստուգարքը անց է կացվում բանավոր, տրվում է առավելագույնը 4 հարց, նախապես տրված հարցաշարից: Հիմնական գրականության ցանկը 1. В. Воронов, М. Гречнева, Р. Сагдеев, Основы современного естествознания, М. 1999, 248 с. 2. А. Бабушкин, Концепции современного естествознания, С.П. 2004 3. Т. Браун, Г. Лемей, Химия в центре наук, М. 1983, т. 1,2 4. М. Фримантл, Химия в действии, М. 2001, т. 1,2 5. О. Коротцев, Астрономия для всех, 2004, 300 с. 6. Ա. Խաչատրյան, Էներգիայի պրոբլեմը, շրջակա միջավայրը և քիմիան, Երևան, 1982, էջ 32.

0105/B01	Մաթեմատիկայի հիմունքներ	2 կրեդիտ
շաբաթական 2 ժամ	30/0/0	
I կիսամյակ	ստուգարք	
Դասընթացի նպատակներից է ուսանողների մտածողության զարգացում, վերացական մտածողության ձևավորում: Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա <i>Գիտելիք և իմացություն</i> ▪ հանրակրթական և հանրամատչելի բնույթի մաթեմատիկական որոշ հարցերի մասին <i>Ունակ կլինի.</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> ▪ մոդելավորելու ու լուծելու առօրեական բնույթի որոշ խնդիրներ և լուծել: <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> ▪ լուծելու ոչ բարդ մաթեմատիկական խնդիրներ:		
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. Բազմությունների տեսության տարրերը: Թեմա 2. Մատրիցներ և որոշիչներ: Թեմա 3. Մաթեմատիկական ինդուկցիա: Թեմա 4. Կոորդինատների մեթոդը: Թեմա 5. Ոչ էվկլիդեսյան երկրաչափություն: Թեմա 6. Մաթեմատիկական մոդելավորում: Թեմա 7. Աքսիոմային մոտեցումը մաթեմատիկայում: Թեմա 8. Հավանականությունների տեսության տարրերը: Թեմա 9. Մաթեմատիկական վիճակագրության		

տարրերը: Թեմա 10. Մաթեմատիկա առարկան և մաթեմատիկական լեզուն:
Գնահատման մեթոդները Ստուգարքն անց է կացվում բանավոր հարցազրույցի ձևով:
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Աթաբեկյան Վ. և ուրիշներ, Մաթեմատիկա հումանիտար մասնագիտությունների համար: ԵՊՀ, Երևան-2004թ. 2. Тихомиров Н.Б., Шелехов А.М., Математика, учебный курс для юристов, Москва, Юрайт, 2000г.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ

0304/B46	Նախնադարյան հասարակության պատմություն	3 կրեդիտ
շաբաթական 3 ժամ	30/0/15	
I կիսամյակ	Առանց եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին պատկերացում տալ նախնադարյան հասարակության զարգացման հիմնական էտապների մասին, գիտելիքներ տալ հումինիդների ընտանիքի զարգացման և ժամանակակից մարդու ձևավորման գործընթացի մասին:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> ▪ գիտելիքներ կունենա անտրոպոգենեզի հիմնական էտապների, գիտելիքներ կունենա հումինիդների բրածո ներկայացուցիչների, նրանց տարածման տիրույթների և աշխատանքային գործունեության մասին, ▪ պատկերացում կունենա սոցիո-, կուլտուրո-, պոլիտոգենեզի հիմնական էտապների զարգացման տրամաբանության մասին: <i>Ունակ կլինի.</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> ▪ Հնագիտա-ազգագրական տեղեկությունների հիման վրա կատարելու հետազոտական աշխատանք, լուսաբանելու տեղական օրինաչափությունները և առանձնահատկությունները ▪ Տիպաբանել փաստացի հնագիտական և ազգագրական նյութը <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> ▪ Կիրառելու գիտելիքները տեքստերի ստուգաբանման ժամանակ ▪ Ծրագրավորելու նախնադարի պատմության տվյալների բազաների և օբյեկտա-ռելացիոն կիրառությունները ▪ Կողմնորոշվել հնագույն մշակույթների զարգացման տեսական		

հարցերում
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. Նախնադարի պատմության առարկան, նշանակությունը, պարբերացումն ու ժամանակագրությունը: Թեմա 2. Նախնադարի դարաշրջանի պատմական աղբյուրները: Թեմա 3. Նախնադարի պատմության պատմագրությունը: Հին մարդկանց պատկերացումները ժողովուրդների մասին: Ազգաբանական դիտարկումները միջնադարում: Աշխարհագրական մեծ հայտնագործությունները և ազգաբանական գիտելիքների ընդլայնումը: Նախնադարյան հասարակության մասին գիտելիքների կուտակումը և դրանց ընդհանրացումները XIX դարում: Թեմա 4. Նախնադարի հասարակության կազմավորումը. նախահամայնքի դարաշրջանը՝ մարդու ծագումը: Մարդագոյացման պրոցեսի շարժիչ ուժերը: Մարդու մերձավոր նախնիները և մարդացման գործընթացի տեղն ու ժամանակը: Հնագույն և հին հոմինինները: Թեմա 5. Մարդկային հասարակության ծագումը՝ նախահամայնք: Սեռական հարաբերությունները նախահամայնքում: Մտածողության և խոսքի ծագման խնդիրը: Գաղափարական պատկերացումների սաղմերը: Թեմա 6. Մարդագոյացման պրոցեսի ավարտը, ժամանակակից տեսակի մարդու հանդես գալը, ռասսաների ծագումը, համայնատոհմական կարգերի առաջացումը: Թեմա 7. Վաղ նախնադարյան համայնքը: Սեռատարիքային խմբերը վաղ նախնադարյան համայնքում, ինիցիացիա: Ամուսնությունը և ընտանիքը, իշխանության կազմակերպումը և հոգևոր մշակույթը վաղ նախնադարյան համայնքում: Թեմա 8. Ուշ նախնադարյան համայնք: Արտադրող տնտեսության առաջացումը, բնակչությունը և նրա վերարտադրությունը: Սեռատարիքային կազմակերպություններ: Ամուսնությունը և ընտանիքը: Իշխանության կազմակերպումը և հոգևոր մշակույթը: Թեմա 9. Դասակարգային հասարակության հաստատությունների հանդես գալը: Մտրկությունը և նրա ձևերը: Մենամուսնական ընտանիք: Դրացիական համայնքի ձևավորումը: Հոգևոր մշակույթի զարգացումը:
Գնահատման մեթոդները Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 10 միավոր:
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Վ. Ալեքսեն, Ա. Պերշից, Նախնադարի հասարակության պատմություն, Թարգմ. Ռուս ԵՊՀ երկրորդ հրատ., Երևան, 2012: 2. История первобытного общества т. 1-3 М., 1983, 1986, 1988

3. А. Першиц, Ю. Семенов, В. Шнирельман. Война и мир в ранней истории человечества. М. 1994
4. Ю. Семенов. Происхождение семьи и брака. М., 1974
5. А. Токарев Ранние формы религии и их развитие М., 1995

0304/B18.	Հայոց պատմություն-1	6 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	60/0/30	
I կիսամյակ	եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ համակողմանի և ամբողջական գիտելիքներ հայ ժողովրդի հին և միջին շրջանի քաղաքական, տնտեսական և մշակութային պատմության վերաբերյալ: Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> - ամբողջական և համակողմանի գիտելիքներ ձեռք կրերի հին և միջին դարերի շրջանների վերաբերյալ <i>Ունակ կլինի.</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> - տիրապետելու Հայաստանի համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմության հիմնական փաստական նյութին, - ճանաչելու Հայոց պատմության ընթացքում ստեղծված հոգևոր և նյութական արժեքները, Հայաստանի պետական կառավարման համակարգերը, ռազմական տնտեսության և այլ բնագավառների նվաճումները, <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> - վերլուծաբար մոտենալ հայոց հին և միջին շրջանի պատմությանը		
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. Ներածական դասախոսություն և հնագույն պատմություն: Թեմա 2. Հայկյանների և Վանյան թագավորություններ: Հայաստանի Երվանդական թագավորություն: Թեմա 3. Հայաստանն Առաջավոր Ասիայի հզոր տերություն: Թեմա 4. Մեծ Հայքի Արշակունյաց թագավորությունը: Թեմա 5. Քրիստոնեության հռչակումը Հայաստանի պետական կրոն: Թեմա 6. Մեծ Հայքի թագավորությունը 4–5-րդ դդ.: Թեմա 7. Մեսրոպ Մաշտոցը և հայ գրերի գյուտը: Թեմա 8. Հայաստանը 5–9-րդ դդ.: Թեմա 9. Հայ ազատագրական պայքարը:		
Գնահատման մեթոդները <i>Ընթացիկ քննություններ</i> Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գնահատվում են		

յուրաքանչյուրը՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով: <i>Եզրափակիչ քննություն</i> Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Մովսես Խորենացի, Հայոց պատմություն, Եր., 1981 2. Հայ ժողովրդի պատմություն (սկզբից մինչև XVIII դարի վերջը), Ստ. Մելիք Բախշյանի խմբ., Եր., 1975 3. Հայոց պատմություն. հիմնահարցեր, Հր. Սիմոնյանի խմբ., Եր., 2000 4. Հայ ժողովրդի պատմություն (ՀԽՍՀ ԳԱ հրատ.), հ. I-III, Եր., 1971-1976 5. Հայ ժողովրդի պատմության քրեատմատիա, հատ.1-2, Եր., 2007-2011

0304/B19	Հայոց պատմություն-2	5 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	55/0/20	
II կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին հիմնավոր գիտելիքներ հաղորդել միջնադարում հայոց պետականության գլխավոր փուլերի, հայոց բանակի ու հայ զինվորականության դերի, հայ եկեղեցու և պետության փոխհարաբերությունների, զարգացած ավատատիրության և ուշ միջնադարյան դարաշրջանների հայոց պատմության առանձնահատկությունների վերաբերյալ:		
Գնահատման մեթոդները <i>Ընթացիկ քննություններ</i> Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գնահատվում են յուրաքանչյուրը՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով: <i>Եզրափակիչ քննություն</i> Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:		
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Առաքելյան Բ., Քաղաքները և արհեստները Հայաստանում IX-XIII դդ., հատ.1- 2, Երևան, 1959-1964: 2. Բաբայան Լ., Հայաստանի սոցիալ-տնտեսական և քաղաքական պատմությունը XIII-XIV դարերում, Երևան, 1964: 3. «Հայ ժողովրդի պատմություն», հատ, III,ՀՀ ԳԱԱ հրատարակչություն, Երևան, 1976: 4. Մանանդյան Հ., Քննական տեսություն հայ ժողովրդի պատմության, հատ. Գ, «Երկեր», հատ. Գ, ՀՀ ԳԱԱ հրատարակչություն, Երևան,		

1977:

5. Պոդոսյան Ս., Գյուղացիների ճորտացումը և գյուղացիական շարժումները Հայաստանում IX-XIII դարերում, Երևանի պետական համալսարանի հրատարակչություն, Երևան, 1956:

0304/B14.	Հայաստանի պատմական աշխարհագրություն	3 կրեդիտ
շաբաթական 3 ժամ	30/0/15	
I կիսամյակ	առանց եզրափակիչ գնահատման	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ համակողմանի և ամբողջական գիտելիքներ Հայաստանի պատմական աշխարհագրության՝ Հայկական լեռնաշխարհի, էթնիկ հիմնահարցերի, վարչական բաժանումների, քաղաքների մասին:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> ■ ամբողջական և համակողմանի գիտելիքներ Հայկական լեռնաշխարհի և նրա ժողովրդագրության վերաբերյալ <i>Ունակ կլինի.</i> ■ (բուն մասնագիտական կարողություններ) ■ տիրապետել պատմական Հայաստանի աշխարհագրությանը: ■ (ընդհանրական կարողություններ) ■ գիտելիքներ կունենա պատմական Հայաստանի պատմական աշխարհագրությունից:		
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. Հայկական լեռնաշխարհի բնական պայմանները: Թեմա 2. Հին Հայաստանի բնակչությունը: Թեմա 3. Հին Հայաստանի գլխավոր ճանապարհները և նրանց քաղաքական ու տնտեսական նշանակությունը: Թեմա 4. Հին Հայաստանի տերիտորիալ և վարչական բաժանումը Ք.ա. 5-րդ դարից մինչև 1-ին դարը: Թեմա 5. Հին Հայաստանի պատմաաշխարհագրական նկարագիրը:		
Գնահատման մեթոդները Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 10 միավոր:		
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Հակոբյան Թ.Խ., Հայաստանի պատմական աշխարհագրություն, Երևան /ցանկացած հրատարակություն/: 2. Անանիա Շիրակացի, Մատենագրություն, Երևան, 1979: 3. Երեմյան Ս.Տ., Հայաստանը ըստ “Աշխարհացոյց”-ի, Երևան, 1963:		

4. Հարությունյան Բ.Հ., Մեծ Հայքի վարչա-քաղաքական համակարգն ըստ «Աշխարհացոյց»-ի, մաս Ա, Երևան 2001:

0304/B24.	Հին Արևելքի պատմություն	4 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	40/0/20	
I կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տեղեկություններ հաղորդել Հին արևելյան քաղաքակրթությունների ձևավորման, զարգացման միտումների մասին: Տալ գիտելիքներ այդ քաղաքակրթությունների տիպաբանության, հին արեվելյան հասարակությունների կառուցվածքի, գաղափարախոսության, կրոնի և մշակույթի վերաբերյալ:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> - հին արևելյան խոշոր քաղաքակրթությունների տնտեսական, քաղաքական, մշակութային կյանքի առանձնահատկությունները <i>Ունակ կլինի</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> - պատմության կոնկրետ փաստերն ու իրողությունները բացահայտել ընդհանուր տեսությունների, գաղափարների դիտանկյունից <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> - պատմության կոնկրետ փաստերն ու իրողությունները բացահայտել ընդհանուր տեսությունների, գաղափարների դիտանկյունից		
Համառոտ բովանդակություն Թեմա 1. Հին Արևելք հասկացությունը: Թեմա 2. Հին Եգիպտոս: Թեմա 3. Հին Միջագետք (Շումեր, Աքադ, Բաբելոն): Թեմա 4. Հին Ասորեստան: Թեմա 5. Պաղեստին: Թեմա 6. Փյունիկիա: Թեմա 7. Խեթական թագավորություն: Թեմա 6. Հին Հնդկաստան: Թեմա 9. Հին Չինաստան:		
Գնահատման մեթոդները <i>Ընթացիկ քննություններ</i> Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են, յուրաքանչյուրը՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով: <i>Եզրափակիչ քննություն</i> Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:		
Հիմնական գրականության ցանկը		

1. Ավդին Վ. Ի. Հին արևելքի պատմություն, Եր. 1947
2. Հին արևելքի պոեզիա, կազմ. Հ. Էդոյանը, Եր. 1982
3. Авдиев В. И. История древнего востока, М. 1970
4. Всемирная история в 24-х тт., под ред. А. Н. Бадака и др., т. 1, Каменный век, т. 2, Бронзовый век, Минск-М., 2000, т. 3, Век железа, т. 4, Эллинистический период, т. 5, Становление государств Азии, т. 7, Раннее средневековье, Минск-М., 2001
5. Заблоцка Ю. История Ближнего востока в древности, М. 1989
6. Историография древнего востока, под ред. В.И.Кузищина, т. 1, М. 2008, т. 2, М. 2009
7. История востока в 6-ти тт., т. 1, Восток в древности, под ред. Р. Б. Рыбакова, В.А Якобсона, М. 2002
8. История древнего востока, тексты и документы, под ред. В. И. Кузищина, М. 2002
9. История древнего востока, под ред. В.И.Кузищина, М. 2005
10. История древнего востока. Зарождение древнейших классовых обществ и первые очаги рабовладельческой цивилизации. ч. 1, Месопотамия, под ред. И.М.Дьяконова, М. 1983, ч. 2, Передняя Азия, под ред. Г.М.Бонгард-Левина, М. 1988, ч. 3, От ранних государственных образований до древних империи, под ред. А.В.Седова, М. 2004
11. История древнего мира, под ред. И.М.Дьяконова, т. 1-3, М. 1989
12. Источниковедение истории древнего востока, под ред. В.И.Кузищина, М. 1984
13. Никитина В.Б., Паевская Е.В., Позднева Л.Д., Гредер Д., Литература древнего востока, М. 1962
14. Струве В.В. История древнего востока, М. 1941
15. Тураев Б.А. История древнего востока, Минск 2004
16. Хрестоматия по истории древнего востока, под ред М.А.Коростовцева, ч. 1-2, М. 1980:

0304/B25.	Հին Հունաստանի և Հռոմի պատմություն	5 կրեդիտ
շաբաթական 5 ժամ	60/0/15	
II կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել պրակտիկ և տեսական գիտելիքներ անտիկ քաղաքակրթությունների		

առանձնահատկությունների մասին: Ներկայացնել քաղաք-պետությունների (պոլիսի) ձևավորումը, դրանց առաջացման առանձնահատկությունները :
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> ▪ հին հունական քաղաքակրթության կոնկրետ պատմության փաստերը, իրողությունները և կկարողանա դրանք շարադրել իբրև միասնական պատմություն՝ միկենյան կենտրոններից մինչև դեմոկրատական պոլիս <i>Ունակ կլինի</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> ▪ ճշգրիտ որոշել քաղաքացիական հասարակության հիմնարար չափումները և տեսնել դրա հեռանկարները միջնադարյան պատմության մեջ, <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> ▪ հասկանալ անտիկ մշակույթի առանձնահատկությունները և դրանց ազդեցությունը համաշխարհային պատմության վրա
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. «Անտիկ ժամանակաշրջան» հասկացությունը: Հին Հունաստանի պատմության սկզբնաղբյուրները և պատմագրությունը: Թեմա 2. Էգեյան կամ Կրետո-միկենյան ժամանակաշրջան /Ք.ա. 3-2-րդ հազարամյակ/: Թեմա 3. Հունաստանը նախապոլիսյան դարաշրջանում /Ք.ա. 11-9-րդ դդ./: Թեմա 4. Հունաստանը արխայիկ դարաշրջանում /Ք.ա. 8-6-րդ դդ./: Թեմա 5. Դասական Հունաստանը /Ք.ա. 5-4-րդ դդ./: Թեմա 6. Հելլենիզմի շրջան /Ք.ա. 4-1-ին դդ./: Թեմա 7. Հին Հռոմի պատմության սկզբնաղբյուրները և պատմագրությունը: Թեմա 8. Հռոմեական Հանրապետություն: Թեմա 9. Հռոմեական Հանրապետության անկումը: Թեմա 10. Կայսրության առաջացումը Հռոմում:
Գնահատման մեթոդները <i>Ընթացիկ քննություններ</i> Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գնահատվում են յուրաքանչյուրը՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով: <i>Եզրափակիչ քննություն</i> Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:
Հիմնական գրականության ցանկը 5. Կովալյով Ս. Ի. Հին Հունաստանի պատմություն, Ե., 1937. 6. Հին Հունաստանի պատմություն, խմբ. Վ. Ի. Ավդինի և ուրիշների, Ե., 1980.

7. Միշուլին Ս. Ի. Հին Հռոմի պատմություն, Ե. 1949.
8. Մաշկին Ն. Ա. Հին Հռոմի պատմություն, Ե., 1951.
9. Древние Цивилизации: Греция. Эллинизм. Причерноморье, М., 1997.
10. Древние Цивилизации: Рим, М., 1997.
11. Хачатурян В. История мировых цивилизаций с древнейших времен до конца XX века, М. 1999.
12. История Древней Греции, под ред. Андреева Ю. В., М., 1966.
13. История Древней Греции, под ред. Кузищина В. И., М., 2005.
14. История Древнего Рима, под ред. Кузищина В. И., М., 1982.
15. Ковалев С. И. История Рима, М., 1986.
16. Машкин Н. А. История Рима, М., 2006.
17. Development of the Polis in Archaic Greece, ed. by. L. D. Mitchell, P. J. Rhodes, Rutledge, 1997.
18. Ehrenberg V. From Solon to Socrates: Greek History and Civilization the 6th and 5th centuries B. C., London: Methuen, 1968.
19. Ehrenberg V. The Greek State, Oxford: Blackwell, 1960.
20. M. Le Glay, J. L. Voisin, Y. Le Bohec. A History of Rome, Blackwell, 2001.

0304/B07.	Ազգագրության հիմունքներ	2 կրեդիտ
շաբաթական 2 ժամ	24/0/6	
II կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել առարկան, հիմնախնդիրները, աշխարհի ժողովուրդների էթնիկական, մարդաբանական, դավաբանական, էթնոլեզվական, աշխարհագրական, տնտեսամշակութային բնութագիրը:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
Գիտելիք և իմացություն		
▪ աշխարհի ժողովուրդների էթնիկ գործընթացների, էթնոլեզվաբանական պատկանելիության, մարդաբանական, դավանաբանական, էթնոմշակութային հատկանիշների մասին:		
Ունակ կլինի.		
(բուն մասնագիտական կարողություններ)		
▪ բնութագրել աշխարհի ժողովուրդների տեղն ու դերը, նրանց տարածքային, էթնիկական, լեզվական, մարդաբանական, դավանաբանական առանձնահատկությունները		
(ընդհանրական կարողություններ)		
▪ Հասկանալու աշխարհի ժողովուրդների էթնոմերձեցման և էթնոձուլման, էթնոանջատման գործընթացներին		
Համառոտ բովանդակությունը		
Թեմա 1. Գիտության հիմնական հասկացությունները /էթնիկ		

հանրություն, պատմական տիպերը, կառուցվածքային առումները/: «Մշակույթ» հասկացությունը, կառուցվածքը, «Կենցաղ» հասկացությունը, կառուցվածքը/: Թեմա 2. Գիտության ուսումնասիրության հիմնախնդիրները: Թեմա 3. Աշխարհի բնակչության էթնոլեզվական դասակարգման սկզբունքները. /հնդեվրոպական լեզվաընտանիք սլավոնական, գերմանական, կելտական, ռոմանական, բալթյան, իրանական, հնդիրանական: Մեկուսի ժողովուրդներ/: Աֆրոասիական/ սեմաքամական, ալթայյան /թյուրքական, մոնղոլական, տոնգուս-մանջուրական, կորեա-ճապոնական/, կովկասյան /աբխազա-ադաղական, վայնախա-դաղստանյան, քարթվելական/, ֆիննո-ուգրական, չին-տիբեթյան, ավստրոնեզական, պապուսական, թայական, ավստրոասիական, հնեասիական, էսկիմոսա-ալեույան ավստրալականն, նիգերկորդոֆանյան էթնոլեզվաընտանիքներ: Թեմա 4. Աշխարհի ժողովուրդների մարդաբանական բնութագիրը /եվրոպոիդ, մոնղոլոիդ, նեգրոիդ, ավստրոլոիդ, խառը, մեկուսի/ ռասաներ: Թեմա 5. Աշխարհի ժողովուրդների աշխարհագրական դասակարգումը: Թեմա 6. Աշխարհի ժողովուրդների էթնոմշակութային և դավանաբանական քարտեզը:		
<i>Գնահատման մեթոդները.</i> <i>Ընթացիկ քննություններ</i> Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գնահատվում են յուրաքանչյուրը՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով: <i>Եզրափակիչ քննություն</i> Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:		
<i>Հիմնական գրականության ցանկը</i> 1. Кребер А., Избранное: природа культуры, М., 2004. 2. Народы и религии мира: энциклопедия, М., 2000. 3. Арутюнов С., Рыжакова С., Культурная антропология, М., 2002. 4. Դասախոսությունների տեքստեր, այլ նյութեր ու հոդվածներ էլեկտրոնային կրիչով		

0302/B02.	Հայ գրականության պատմություն	
շաբաթական 3 ժամ	30/0/0	
II կիսամյակ	առանց եզրափակիչ գնահատման	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հայ գրականությունը, գրական երկերի ժանրային առանձնահատկությունները, զարգացման ուղղությունները:		

Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> ▪ հայ գրականության ժանրերը, զարգացման հիմնական ուղղությունները, պատմական դեպքերի արտացոլումը գրականության մեջ, <i>Ունակ կլինի</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> ▪ գրական ստեղծագործությունների գաղափարական առանձնահատկությունները, գրական երկերի պատմական-հասարակական դերը վերլուծելու և գնահատելու <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> ▪ կատարել գրականագիտական վերլուծություններ և ուսումնասիրություններ		
Համառոտ բովանդակություն Թեմա 1. Հայ մշակույթը մինչև 5-րդ դար: Մեսրոպ Մաշտոցը և գրերի ստեղծումը. գրականության զարգացման հիմնական ուղղությունները: Թեմա 2. Պատմագրություն: Թեմա 3. Հայ միջնադարյան գրականությունը: Թեմա 4. Հայ նոր գրականությունը: Թեմա 5. Հայ նորագույն գրականությունը: Թեմա 6` Արդի հայ գրականությունը և նրա զարգացման միտումները:		
Գնահատման մեթոդները Քննությունը բանավոր է, 20 միավոր առավելագույն արժեքով:		
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Մանուկ Աբեղյան, Երկեր, հ. Գ, Երևան, 1968: 2. Հայ մշակույթի նշանավոր գործիչները 5-18-րդ դդ., Երևան, 1976: 3. Հայ նոր գրականության պատմություն, հ. 1-5, Երևան, 1979:		

0304/B35.	Ռուսաստանի պատմություն-1	4 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	40/0/20	
II կիսամյակ	եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է գիտա-ճանաչողական գործընթացի միջոցով ուսանողներին քաջատեղյակ դարձնել Ռուսաստանի պատմության պատմական անցյալին:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> ▪ լիարժեք տեսական գիտելիքներ կունենա նշված ժամանակաշրջանի Ռուսաստանի պատմության մասին, ▪ կհասկանա Ռուսաստանի խաղացած դերը հայ ժողովրդի պատմական ճակատագրում, ճիշտ պատկերացում կունենա		

ներկա զարգացումների մասին <i>Ունակ կլինի</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> ▪ սրբափորեն վերլուծել փաստերը և անաչառ հետևություններ անել <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> ▪ կատարելագործել զեկուցում պատրաստելու ու գիտական բանավեճ վարելու մշակույթը:
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. Սլավոնական ցեղերից Արևելյան սլավոնների աշխարհագրական առանձնացումը: Ռյուրիկովյան դինաստիան և հին ռուսական Ռյուրիկյան պետության՝ Կիևյան Ռուսիայի կազմավորումը: Թեմա 2. Ռուս-բյուզանդական առաջին պայմանագիրը: Դրելյանների ապստամբությունը և Օլգայի բարեփոխումները: Սվյատոսլավ մարտիկ-իշխանը և բալկանյան քաղաքականությունը: Կիևյան Ռուսիայի պետական կառուցվածքը: Թեմա 3. Վլադիմիրը որպես մեծ իշխան. քրիստոնեության ընդունումը որպես պետական կրոն: Թեմա 4. Յարոսլավ Իմաստունի ժամանակաշրջանը (1019-1054թթ.): Թեմա 5. Վլադիմիր Մոնոմախ (1113-1125թթ.): Թեմա 6. Կիևյան Ռուսիայի քաղաքական մասնատումը: Թեմա 7. Կիևյան Ռուսիայի կուլտուրան X – XIII դդ.: Թեմա 8. Ռուսիան թաթար-մոնղոլական լծի տակ և դրա հետևանքները: Թեմա 9. Հյուսիս-Արևելյան Ռուսիայի վերածնունդը և Մոսկովյան իշխանության ուժեղացումը (Իվան Կալիտա. 1325-1344թթ., Դմիտրի Դոնսկոյ. 1359-1389թթ., Վասիլի I. 1389-1425թթ., Վասիլի II. 1425-1462թթ.): Թեմա 10. Իվան III. 1462-1505թթ.: Թաթար-մոնղոլական լծի թոթափումը և ռուսական կենտրոնացված պետության կազմավորումը:
Գնահատման մեթոդները <i>Ընթացիկ քննություններ</i> Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գնահատվում են յուրաքանչյուրը՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով: <i>Եզրափակիչ քննություն</i> Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:
Հիմնական գրականության ցանկը 1. История внешней политики России. Конец XV-XVII век. М., 1999. 2. История внешней политики России. XVIII век. М., 2000. 3. Ն. Պավլենկո, Պերոս Առաջին, Երևան 1984: 4. Брикнер А. Г. История Екатерины Второй. М., 2002. 5. Орлов А. С. и другие. История России. Учебник. М., 2005.

0304/B40	Տրամաբանություն	2 կրեդիտ
շաբաթական 2 ժամ	24/0/6	
II կիսամյակ	առանց եզրափակիչ գնահատման	
Դասընթացն ունի ինչպես իմացաբանական, այնպես էլ մեթոդաբանական նշանակություն: Կնպաստի ուսանողի տրամաբանական կարողությունների զարգացմանը, հմտությունների ձեռք բերմանը, նըպաստել մասնագիտական առարկաների տեսությունների հիմնական հասկացությունների յուրացմանը, գիտահետազոտական աշխատանքի կատարմանը, ինչպես նաև ինտելեկտուալ անհատականության ձևավորմանը:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
<i>Գիտելիք և իմացություն</i>		
մտքի կառուցվածքի մասին, այն տրամաբանական կանոնների և օրենքների մասին, որոնք կշռադատության ընթացքում ապահովում են մեր մտքի կանոնավորությունը ու հետևողականությունը, ճշմարիտ եզրակացությունների ստացումը և գիտական գիտելիքների հիմնավորվածությունը:		
<i>Ունակ կլինի</i>		
<i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i>		
հասկանալու տրամաբանության ճանաչողական և մեթոդաբանական գործառույթների անհրաժեշտությունը գիտատեսական և գործնական ուսումնասիրությունների ժամանակ,		
<i>(ընդհանրական կարողություններ)</i>		
Տրամաբանական գիտելիքների և հմտությունների միջոցով բարձրացնելու իմացական գործընթացների և հատկապես գիտական հետազոտությունների արդյունավետությունը:		
Համառոտ բովանդակություն		
Թեմա 1. Տրամաբանության առարկան և նրա դերն ու նշանակությունը:		
Թեմա 2. Հասկացություն: Թեմա 3. Դատողություն: Թեմա 4. Տրամաբանության օրենքները: Թեմա 5. Մտահանգում: Թեմա 6. Ապացուցում և հերքում: Թեմա 7. Պարալոգիզմ, սոփեստություն, սրամբտություն, պարադոքս: Հիպոթեզ:		
Գնահատման մեթոդները		
Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 10 միավոր:		
Հիմնական գրականության ցանկը		
1. Գ.Ա. Բրուսյան, Տրամաբանության դասընթաց, Երևան, 1997		
2. Էդ.Շ. Հարությունյան, Դեդուկտիվ տրամաբանության տեսության հարցեր, Երևան , 1972		

3. Հ.Ա.Գևորգյան, Վ.Խ. Բաղդասարյան, Տրամաբանություն, Երևան, 1994
4. Д.П. Горский, Логика, М., 1983
5. В.И. Кириллов, А.А. Старченко, Логика: Учебник для юридических вузов, М., 1995

0304/В 20.	Հայոց պատմություն-3	4 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	40/0/24	
III կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին հիմնավոր գիտելիքներ հաղորդել 17-րդ դարի կեսերից մինչև 1877-1878 թթ. ռուս-թուրքական պատերազմն ընդգրկող ժամանակաշրջանի հայոց պատմության առանձնահատկությունների, հայ ազգային-ազատագրական պայքարի, ինչպես նաև Հայաստանի հասարակական-տնտեսական ու մշակութային կյանքի վերաբերյալ:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> - ամբողջական և համակողմանի գիտելիքներ ձեռք կբերի ազատագրական պայքարի, Հայկական հարցի առաջացման և բովանդակության, Հայաստանում ռուսական տիրապետություն հաստատելու վերաբերյալ <i>Ունակ կլինի.</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> - պատմական փաստերը համադրելու և ինքնուրույն վերլուծության ենթարկելու որոշակի հմտություն <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> - երևույթները համակողմանի գնահատելու կարողություն:		
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. Հայկական հարցի առաջացումը, բովանդակությունը: Թեմա 2. Ազատագրական պայքարը (17-րդ դարի 2-րդ կես-18-րդ դարի առաջին կես): Թեմա 3. Հայ ազատագրական շարժումները (18-րդ դարի երկրորդ կեսին): Թեմա 4. Հայաստանի սոցիալ-տնտեսական կացությունը (17-րդ դարի կես-19-րդ դարի սկիզբ): Թեմա 5. Ռուսաստանի տիրապետությունը Արևելյան Հայաստանում: Թեմա 6. Հայաստանը 1830-60-ական թթ.: Թեմա 7. Հայ հասարակական-քաղաքական միտքը և ազատագրական շարժումները: Թեմա 8. Հայկական մշակույթը (17-րդ դարի երկրորդ կես-19-րդ դարի առաջին կես): Թեմա 9. Հայկական գաղթավայրերը (17-րդ դարի երկրորդ կես-19-րդ դարի առաջին կես):		
Գնահատման մեթոդները <i>Ընթացիկ քննություններ</i>		

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են, յուրաքանչյուրը՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով: <i>Եզրափակիչ քննություն</i> Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:
<i>Հիմնական գրականության ցանկը</i> 1. Հայ ժողովրդի պատմություն (հայ ժողովուրդը ֆեոդալիզմի վայրէջքի ժամանակաշրջանում. XIV- XVIII դդ.), Երևան, 1972: 2. Հայոց պատմություն, հատոր III. Նոր ժամանակաշրջան (XVIII դարի երկրորդ կես-1918թ.), գիրք առաջին (XVIII դարի երկրորդ կես-XIX դարի վերջ), Երևան, 2010: 3. Հայոց պատմություն. Հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը, Երևան, 2000: 4. Հովհաննիսյան Ա.Գ., Դրվագներ հայ ազատագրական մտքի պատմության, գիրք 1-2, Երևան, 1957, 1959: 5. Հովհաննիսյան Պ.Հ., Հայ ազատագրական շարժումները (XV դարի կես- XVIII դարի վերջ), Երևան, 2010:

0304/B21.	Հայոց պատմություն-4	5 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	55/0/20	
IV կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին մատուցել Հայոց պատմության նոր ժամանակաշրջանի՝ 1877-1878 թ. ռուս-թուրքական պատերազմից մինչև 1918թ. Հայաստանի Առաջին Հանրապետության շրջանն ընդգրկող հիմնախնդիրները, որը հնարավորություն կտա ձևավորել հայոց նոր պատմության իմացություն՝ բազմաթիվ նորահայտ նյութերի ներկայացման և մեկնաբանման միջոցով:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> ▪ համակողմանի գիտելիքներ նոր պատմության ներկայացվող ժամանակաշրջան առանցքային հիմնախնդիրների վերաբերյալ, <i>Ունակ կլինի.</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> ▪ պատմական փաստերը համադրելու և ինքնուրույն վերլուծության ենթարկելու որոշակի հմտություն, <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> ▪ երևույթները համակողմանի գնահատելու կարողություն:		
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. 1877-1878 թթ. ռուս-թուրքական պատերազմը և Հայկական		

հարցի միջազգայնացումը: Թեմա 2. Բեռլինի կոնգրեսի պատմական դասերը: Թեմա 3. Ազատագրական խմբակներն ու կազմակերպությունները: Թեմա 4. Հայ քաղաքական կուսակցությունների ձևավորումը: Թեմա 5. Արևմտահայերի ցեղասպանության թուրքական ծրագրի կենսագործման սկիզբը: Թեմա 6. Ազգային-ազատագրական զինված պայքարի փուլը: Թեմա 7. Հայկական հարցը և մեծ տերությունները 1890-ական թթ.: Թեմա 8. Հայաստանը 20-դ դարի սկզբին. հայոց մեծ եղեռնը: Թեմա 9. Հայաստանը 1917թ. փետրվարյան հեղափոխության շրջանում: Թեմա 10. Հոկտեմբերյան հեղափոխությունը և Հայաստանը:		
Գնահատման մեթոդները <i>Ընթացիկ քննություններ</i> Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են, յուրաքանչյուրը՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով: <i>Եզրափակիչ քննություն</i> Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:		
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Հայոց պատմություն. հիմնահարցեր, Ուսումնական ձեռնարկ, խմբ. Հր. Ռ. Սիմոնյանի, Երևան, «Զանգակ-97», 2000: 2. Պարսամյան Վ. Ա., Հայ ժողովրդի պատմություն (1801-1917 թթ.), հ. 3, դասագիրք բուհերի համար, Երևան, «Լույս» հրատարակչ., 1967: 3. Կարապետյան Մ. Ս., Հայաստանը 1912-1920 թվականներին, ուսումնական ձեռնարկ բուհերի համար, Երևան, «Զանգակ-97», 2003: 4. Հայ ժողովրդի պատմություն, ՀՍՍՀ ԳԱ հրատ., հ. VI, Երևան, 1981:		

0304/B28.	Միջին դարերի պատմություն-1	4 կրեդիտ
շաբաթական 3 ժամ	45/0/15	
III կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ձևավորել գիտելիքների համակարգ միջնադարի վերաբերյալ: Ցույց տալ անցումը դեպի միջնադար, ձևավորել միջնադարի հիմնարար առանձնահատկությունները՝ ֆեոդալական հասարակության գաղափարաբանությունը, մշակույթը: Ներկայացնել եվրոպական միջնադարյան հասարակությունների պատմությունը և տիպաբանությունը:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		

Գիտելիք և իմացություն

- միջնադարի հիմնական դեպքերի և իրադարձությունների մասին, ժամանակաշրջանի հայտնի պատմական դեմքերի մասին,
- միջնադարյան հասարակության կառուցվածքի, հասարակության կյանքի վրա համաշխարհային կրոնների՝ քրիստոնեության, իսլամի, բուդդայականության ազդեցության վերաբերյալ:

Ունակ կլինի

(բուն մասնագիտական կարողություններ)

- համեմատել Եվրոպայի, Մերձավոր Արևելքի ֆեոդալական հասարակարգի զարգացման միտումները

(ընդհանրական կարողություններ)

- բացահայտել միջնադարյան քաղաքակրթության բովանդակությունը

Համառոտ բովանդակություն

Թեմա 1. Միջին դարերի պարբերացումը և աղբյուրները: **Թեմա 2.** Հռոմեական ստրկատիրական հասարակարգի ճգնաժամն ու փլուզումը: **Թեմա 3.** Արևմտյան Հռոմեական կայսրության անկումը և բարբարոսական թագավորությունների կազմավորումը: **Թեմա 4.** Մերովինգների ֆրանկական պետությունը: **Թեմա 5.** Կարոլինգների ֆրանկական միապետությունը: **Թեմա 6.** Բյուզանդիան 6-11-րդ դդ.: **Թեմա 7.** Ֆեոդալիզմը Արևմտյան Եվրոպայում 9-11-րդ դդ.: **Թեմա 8.** Խաչակրաց արշավանքները: **Թեմա 9.** Ֆրանսիան 11-15-րդ դդ.: **Թեմա 10.** Անգլիան 11-14-րդ դդ.: **Թեմա 11.** Բյուզանդիան 14-15-րդ դդ.:

Գնահատման մեթոդները

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են, յուրաքանչյուրը՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Միջին դարերի պատմություն: Ս.Դ.Սկազկինի խմբագրությամբ, հատ. 1, Եր., 1975
2. Егер О. Всемирная история. Средние века. / 3-е изд. испр. и доп. - М.: АСТ, 2006. - 607 с.
3. История средних веков / Под ред. С. П. Карпова. В 2 тт. - 4-е изд. - М.: Издательство Московского университета, «Высшая школа», 2003.
4. Социальная история средневековья/ Под ред. Е. А. Косминского и А. Д. Удальцова. М., 1927, т. 1-11.
5. Средневековый город. Сб. источников / Под ред. В. Ф. Семенова. - Ученые записки МГПИ им. В. И. Ленина, т. 59, 1949.

6. Французская деревня XII-XIV вв. и Жакерия/ Сост. Н.П.Грацианский. М., 1935.
7. Хрестоматия по истории средних веков. В 3 т. / Под ред. Н.П.Грацианского и С. Д. Сказкина. М., 1950-1953, т. I-III.
8. Хрестоматия по истории средних веков/ Под ред. С.Д.Сказкина. М., 1961-1963, т. I-II.
9. Хрестоматия памятников феодального государства и права стран Европы/ Под ред. В. И. Корецкого. М., 1961.
10. Хрестоматия по истории зарубежной литературы средних веков / Сост. В. И. Пуришев и Р. О. Шор. М., 1953.
11. Хрестоматия по западноевропейской литературе. Эпоха Возрождения / Сост. Б. И. Пуришев. М., 1949.
12. Хрестоматия по западноевропейской литературе XVII в./ Сост. Б. И. Пуришев. М., 1949.
13. Гай Юлий Цезарь. Записки о галльской войне. // Древние германцы. Сборник документов (под ред. А. Д. Удадьцова). М., 1937 или др. издание.
14. Публий Корнелий Тацит. Германия. // Тацит. Сочинения в 2-х тт. Т. 1. М., 1993.
15. Капитулярий о поместьях. // Хрестоматия по истории средних веков под ред. С. Д. Сказкина. Т. 1. М., 1961. С. 437-446.
16. Из Сен-Жерменского полиптика. // Там же, С. 446-452.
17. Земледельческий закон. // Там же, С. 344-351.
18. Первое городское право Страсбурга. // Хрестоматия по истории средних веков под ред. С. Д. Сказкина. Т. 2. М., 1963. С. 459-472.
19. Регистры ремёсел и торговли города Парижа. // Средние века, М., 1957, вып. 10; М., 1958, вып. 11.
20. Великая Хартия Вольностей. // Петрушевский Д. М. Великая Хартия Вольностей. М., 1918.
21. Восстание 1381 года в Англии. Из анонимной хроники, принадлежащей аббатству святой Марии в Йорке. // Хрестоматия по истории средних веков под ред. С.Д.Сказкина. Т.2. М., 1963. С.324-336.
22. Византийский земледельческий закон. Под ред. В.П.Медведева. М., 1984.
23. Византийская Книга Эпарха. М., 1962.

0304/B33.	Ուրբանիզմի պատմություն	2 կրեդիտ
շաբաթական 2 ժամ	24/0/6	
IV կիսամյակ	Հանրագումարային քննություն	

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել ուրբանիզացման գլոբալ հիմունքները, ուրբանիզացիայի հետազոտությունը, նրա համակարգային մոտեցումը գեոուրբանիստիկայում, քաղաքային բնակչության թվի շարժընթացը և ուրբանիզացման գործընթացները:
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> ▪ Ուրբանիզմի գլոբալ խնդիրներ: <i>Ունակ կլինի.</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> ▪ դիտարկել քաղաքային համակարգերի փոփոխությունը, քաղաքային բնակչության թվի շարժընթացը ուրբանիզացիայի համապատկերում, <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> ▪ տարածքային զարգացման օրինաչափությունները:
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. Ներածություն: Թեմա 2. Ժամանակակից ուրբանիզացման անտրոպոմշակութային պարադիգման: Թեմա 3. Ուրբանիզացման գլոբալ հիմունքները: Թեմա 4. Ուրբանիզացված տարաբնակեցում: Թեմա 5. Ուրբանիզացիայի հետազոտությունը: Թեմա 6. Հետազոտության համակարգային մոտեցումը գեոուրբանիստիկայում: Թեմա 7. Քաղաքը որպես համակարգ մեծ քաղաքների համակարգում: Թեմա 8. Ագլոմերացիաներ: Թեմա 9. Ուրբանիզացված շրջան եւ գոտի: Թեմա 10. Մեգապոլիս: Թեմա 11. Խոշորագույն քաղաքային համակարգերի փոփոխությունը հեռանկարում: Թեմա 12. Քաղաքային բնակչության թվի շարժընթացը: Թեմա 13. Ուրբանիզացիայի տարածքային զարգացման օրինաչափությունները: Թեմա 14. Խորհրդային Միության ուրբանիզացման առանձնահատկությունները: Թեմա 15. Նոր քաղաքներ. վերացական գաղափարներ և իրատեսական վիճակներ: Թեմա 16. Հայաստանի քաղաքային բնակչության թվի շարժընթացը և ուրբանիզացման գործընթացները:
Գնահատման մեթոդները. Քննությունը անցկացվում է բանավոր, գնահատվում է առավելագույնը 20 միավոր:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Մ. Մանասյան, Բնակչության աշխարհագրություն, Եր. 2010:
2. Ю. Пивоваров, Основы георбанистики, М.1999,
3. Ю. Бочаров, Производство и пространственная организация городов, М. 1987г,
4. Г. Лаппо, Города на пути в будущее М.1987
5. Пивоваров Ю.Л. Основы георбанистики / Пивоваров Ю.Л. – М.: Гуманитар. изд. центр «Владос», 1999.

0304/B29.	Միջին դարերի պատմություն-2	4 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	40/0/20	
IV կիսամյակ	եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է բացահայտել միջնադարյան առևտրատրոնտեսական բաղկացուցչի և կապիտալի համաշխարհային ընդլայնման գործընթացը: Ներկայացնել Եվրոպայում (Գերմանիա, Շվեյցարիա) հումանիստական և ռեֆորմիստական շարժումների զարգացումը և ընթացքը, դրանց ազդեցությունը հասարակական-քաղաքական պատմության վրա: Նշել վերածննդի օրինաչափությունները, վերածննդի իրողությունները և աշխարհի պատկերի ընդլայնման իրողությունը: Ներկայացնել առաջին բուրժուական հեղափոխությունը Եվրոպայում (Նիդեռլանդներ) և նրա նշանակությունը: Ներկայացնել համաեվրոպական առաջին խոշոր հակամարտությունը (Երեսնամյա պատերազմ) և միջազգային հարաբերությունները:		
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> ▪ կրնկալի վերածննդի արմատական փոփոխությունների քաղաքակրթական բովանդակությունը, քաղաքային կյանքը, աշխարհիկ գիտելիքները, ռեֆորմացիան. ▪ նիդեռլանդական բուրժուական հեղափոխության նշանակությունը Եվրոպայում բուրժուա-դեմոկրատական կարգերի ձևավորման առումով, <i>Ունակ կլինի</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> ▪ ցույց տալու միջնադարյան քաղաքակրթության աստիճանական քայքայումը և անցումը դեպի նոր արդյունաբերական հասարակության <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> ▪ կատարելագործելու զեկուցում պատրաստելու և բանավեճ		

վարելու մշակույթը
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. Կապիտալիստական հարաբերությունների առաջացումը Արևմտյան Եվրոպայի երկրներում: Թեմա 2. Աշխարհագրական մեծ հայտնագործությունները 15-րդ դարի վերջին և 17-րդ դարի սկզբին: Թեմա 3. Գերմանիան 16-17-րդ դդ.: Թեմա 4. Ռեֆորմացիան Շվեյցարիայում: Հակառեֆորմացիան Եվրոպայում: Թեմա 5. Իսպանիան 16-րդ դարում և 17-րդ դարի առաջին կեսին: Թեմա 6. Նիդեռլանդական հեղափոխությունը: Թեմա 7. Իտալիան 16-րդ դարում և 17-րդ դարի առաջին կեսին: Թեմա 8. Անգլիան 16-րդ դարում: Թեմա 9. Ֆրանսիան 16-րդ դարում և 17-րդ դարի առաջին կեսին: Թեմա 10. Սկանդինավիան 16-րդ դարում և 17-րդ դարի առաջին կեսին: Թեմա 11. Միջազգային հարաբերությունները 17-րդ դարի առաջին կեսին: Երեսնամյա պատերազմը (1618-1648թթ.):
Գնահատման մեթոդները <i>Ընթացիկ քննություններ</i> Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են, յուրաքանչյուրը՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով: <i>Եզրափակիչ քննություն</i> Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Միջին դարերի պատմություն: Ս. Դ. Սկազկինի խմբագրությամբ, հատ. 2, Եր., 1975 2. Егер О. Всемирная история. Средние века. / 3-е изд. испр. и доп. М.: АСТ, 2006. 607 с. 3. История средних веков / Под ред. С. П. Карпова. В 2 тт. 4-е изд. М.: Издательство Московского университета, «Высшая школа», 2003. 4. Про А. Двенадцать уроков по истории / Пер. с фр. Ю.В. Ткаченко. М.: РГГУ, 2000. 5. Гуревич А. Я. Категории средневековой культуры. М.: Наука, 1972. 6. Ле Гофф Ж. Другое средневековье: Время, труд и культура Запада / Пер с фр. С.В. Чистяковой и Н.В. Шевченко под ред. В.А. Бабинцева. - Екаатеринбург: Изд-во Урал. ун-та, 2000. - 328 с. 7. Ле Гофф Ж. Интеллектуалы в средние века. Долгопрудный, 1997. 8. Ле Гофф Ж. Цивилизация средневекового Запада / Пер. с фр. Е.И. Лебедевой, Ю.П. Малинина, В.И. Райцеса, П.Ю. Уварова. - М.: "Прогресс" - "Прогресс-Академия", 1992. -376с. 9. Ле Гофф Ж. Средневековый мир воображаемого / Пер. с фр. Е.В. Морозовой и И.И. Маханьковой под ред. С.К. Цатуровой. - М.:

Издательская группа "Прогресс", 2001. - 440 с.
10. Хейзинга Й. Осень средневековья. М.: Наука.
11. Гумилев Л. Н. Ритмы Евразии: Эпохи и цивилизации. М.: Экопрос, 1993. Гумилев Л.Н. Ритмы Евразии: Эпохи и цивилизации. М.: Экопрос, 1993.
12. Сорокин П. Человек. Цивилизация. Общество. М., 1992.
13. Тойнби А. Дж. Цивилизации перед судом истории. М.: Прогресс, 1995.
14. Фергюссон А. Опыт истории гражданского общества. М.: РОСПЭН, 2000.

0304/B36.	Ռուսաստանի պատմություն-2	4 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	40/0/20	
III կիսամյակ	առանց եզրափակիչ գնահատման	
Դասընթացի նպատակն է գիտա-ճանաչողական գործընթացի միջոցով ուսանողներին քաջատեղյակ դարձնել Ռուսաստանի պատմության պատմական անցյալին:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
Գիտելիք և իմացություն		
▪ լիարժեք տեսական գիտելիքներ կունենա նշված ժամանակաշրջանի Ռուսաստանի պատմության մասին, ▪ հայ ժողովրդի պատմական ճակատագրում Ռուսաստանի խաղացած դերի ներկա զարգացումների մասին,		
Ունակ կլինի		
(բուն մասնագիտական կարողություններ)		
▪ կկարողանա կատարել ճիշտ հետևություններ		
(ընդհանրական կարողություններ)		
▪ կատարելագործելու զեկուցում պատրաստելու ու գիտական բանավեճ վարելու մշակույթը:		
Համառոտ բովանդակությունը		
Թեմա 1. Իվան IV-ի (Ահեղի) գահակալությունը և բարեփոխումները: Արտաքին քաղաքականությունը: Թեմա 2. Ռյուրիկովյան դինաստիայի ընդհատումը և Բորիս Գոդունովի ներքին և արտաքին քաղաքականությունը: Խռովության և խառնակության շրջանը: Գյուղացիության ճորտացումը: Ռոմանովյան դինաստիայի գահակալումը: Ուկրաինայի միացումը Ռուսաստանին: Թեմա 3. Պյոտր Մեծի ժամանակաշրջանը. 1689-1725թթ.: Թեմա 4. Ռուսաստանը Եկատերինա Մեծի գահակալության շրջանում. 1762-1796թթ.: Թեմա 5. Ալեքսանդր I. 1801-1825թթ.: 1812թ. հայրենական պատերազմը: Թեմա 6. Դեկաբրիստների ապստամբությունը: Թեմա 7. Ղրիմի պատերազմը և		

ճորտատիրական իրավունքի վերացումը: Թեմա 8. Հետոեֆորմյան շրջանի բուրժուական բարեփոխումները:
Գնահատման մեթոդները Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 10 միավոր:
Հիմնական գրականության ցանկը 1. «Հայաստանը միջազգային դիվանագիտության և սովետական արտաքին քաղաքականության փաստաթղթերում», Երևան, 1972: 2. Вандаль А., Наполеон и Александр, т. 1-3, СПб, / 1910-1913/ 3. История внешней политики России (Первая половина XIX века), М., 1999. 4. История внешней политики России (Вторая половина XIX века), М., 1999. 5. Юзефович Т.П., Договоры России с Востоком, СПб, 1898.

0304/B37.	Ռուսաստանի պատմություն-3	4 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	40/0/20	
IV կիսամյակ	Առանց եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ձևավորել Ռուսաստանի պատմության 19-րդ դ. ավարտի և 20-րդ դ. սկզբի, մինչև 1917թ. փետրվարյան բուրժուադեմոկրատական հեղափոխության ժամանակաշրջանն ընդգրկող պատմական կարևոր իրադարձությունների մասին համապատասխան գիտելիքներ, տալ պատշաճ մասնագիտական գիտելիքներ:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> 19-րդ դ. ավարտի և 20-րդ դ. սկզբի Ռուսաստանի պատմության տեսական խնդրացանկը, Ռուսաստանի պատմության տվյալ ժամանակաշրջանի վերլուծական մեթոդի տրամաբանությունը: <i>Ունակ կլինի</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> - թեմայի վերլուծության հիման վրա անելու տեսական ընդհանրացումներ: <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> - կատարելագործելու զեկուցում պատրաստելու ու գիտական բանավեճ վարելու մշակույթը:		
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. Հեղափոխական նարոդնիկությունը: Ալեքսանդր III-ը (1881-1894թթ.) և ռեակցիայի մոլեգնումը: Թեմա 2. Ռուսաստանի		

տնտեսական և քաղաքական դեմքը 19-րդ դ. վերջին և 20-րդ դ. սկզբին. Սերգեյ Վիտտե: 1897-ի մարդահամարը: Թեմա 3. Մարքսիզմի տարածումը Ռուսաստանում: Քաղաքական կուսակցությունների կազմավորումը: Ռուս-ճապոնական պատերազմը: Թեմա 4. Ռուսական առաջին հեղափոխությունը: 1-ին, 2-րդ և 3-րդ Պետական Դումաները: Թեմա 5. Ստոլիպինի ագրարային ռեֆորմը: Թեմա 6. Ռուսաստանի արտաքին և ներքին քաղաքականությունը Առաջին համաշխարհային պատերազմի նախօրյակին: Ռասպուտին: Թեմա 7. Փետրվարյան բուրժուա-դեմոկրատական հեղափոխությունը Ռուսաստանում: Նիկոլայ II-ի հրաժարականը:
Գնահատման մեթոդները Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 10 միավոր:
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Новейшая история России 1914-2008 / Под.ред. М.В. Ходякова/, 3-е издание, М., 2008. 2. Новейшая история отечества XX век. В двух томах. Т. 1. /Под ред. А.Ф. Киселева, Э.М., Шагина/, М., 1998. 3. Н.Верт, История Советского государства. 1900-1991. М., 1999. 4. В.А. Шестаков. Новйшая история России., М., Владимир, 2008. 5. В.А. Федеров. История России 1861-1917, М., 2004.

0304/B45.	Հնագիտության հիմունքներ և Հայաստանի հնագիտություն	5 կրեդիտ
շաբաթական 5 ժամ	55/0/20	
III կիսամյակ	եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մեջ ձևավորել բազային գիտելիքներ հնագիտության գիտակարգի տեսության, տերմինաբանության, կարևորագույն հնագիտական մշակույթների և քաղաքակրթությունների ու մշակույթի հաջորդական զարգացման փուլերի և առանձնահատկությունների մասին: Տալ գիտելիքներ Հայաստանի հնագիտության կարևորագույն հնագիտական մշակույթների, փուլաբաժանումների և այլնի վերաբերյալ:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա . <i>Գիտելիք և իմացություն</i> ▪ հնագիտության տեսության խնդրացանկը, հնագիտական պեղումների, պարբերացման և պատմա-մշակութային գործընթացների տրամաբանությունը,		

Ունակ կլիներ.

(բուն մասնագիտական կարողություններ)

- կատարելու վերլուծական բնույթի պատմա-հնագիտական աշխատանք,

(ընդհանրական կարողություններ)

- պատրաստ կլինի գիտելիքները կիրառելու գործնականում:

Համառոտ բովանդակությունը

Թեմա 1. Հնագիտություն առարկան, խնդիրները, տեղը պատմական գիտությունների համակարգում: Մշակույթի նյութական մնացորդների հնագիտական ուսումնասիրություններն ու նրանց պատմական արժեքը: ***Թեմա 2.*** Հնագիտության փորձարարական հնարավորությունները և տերմինաբանությունը: ***Թեմա 3.*** Հնագիտական ուսումնասիրության աստիճանները, կիրառվող մեթոդները: ***Թեմա 4.*** Պատմության և մշակույթի պատմա-հնագիտական պարբերացումը, ժամանակագրությունը: ***Թեմա 5.*** Հայոց պատմության հնագիտական ուսումնասիրությունը մինչև արտադրական տնտեսության ձևավորումը: ***Թեմա 6.*** Արտադրական տնտեսության ձևավորումը Հայկական լեռնաշխարհում և Մերձավոր Արևելքում: Կոմպլեքսային հասարակության կառուցվածքն ու գործունեության ոլորտները: ***Թեմա 7.*** Հայաստանում վաղ դասակարգային հասարակության հնագիտական ուսումնասիրության նախնական արդյունքները: Հնագույն պետականության սաղմնավորումն ըստ Հայաստանի հնագիտության: ***Թեմա 8.*** Տավուշի մարզի հնագիտական հուշարձանները:

Գնահատման մեթոդները.

Նախատեսված է 2 ընթացիկ քննություն, յուրաքանչյուրը 5 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Ս. Ավդուսին ՍՍՀՄ հնագիտություն, Ե., 1988
2. Ս. Եսայան, Հայաստանի հնագիտություն, Ե., 1992
3. Հ. Սիմոնյան, Վերին Նավեր, Ե., 2008
4. Археология Зарубежной Азии. М., 1988
5. Г. А. Тирацян. Культура древней Армении. Е., 1988

0302/B15.	Գրաբար-1	3 կրեդիտ
շաբաթական 3 ժամ	0/45/0	
III կիսամյակ	առանց եզրափակիչ գնահատման	

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հին հայերենի՝ գրաբարի հնչյունական, բառային և ձևաբանական իրողությունները:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> - գրաբարի հնչյունական, ուղղագրական, հնչյունափոխական և բառային հատկանիշների վերաբերյալ, <i>Ունակ կլինի</i> (բուն մասնագիտական կարողություններ) - կատարել գրաբարյան բնագրերի հնչյունաբանական, բառապաշարային վերլուծություններ: <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> - ստեղծագործաբար կիրառել ունեցած գիտելիքները, պատշաճ մակարդակով պատրաստել կուրսային աշխատանքներ:		
Համառոտ բովանդակություն Թեմա 1. Գրաբարը՝ որպես հայերենի զարգացման շրջան. գրաբարի ընդհանուր առանձնահատկությունները: Թեմա 2. Գրաբարի հնչյունական համակարգը. երկբարբառներ և եռաբարբառներ: Թեմա 3. Գրաբարի դերբայները: Թեմա 4. Գրաբարի խոնարհման համակարգը. սահմանական, ստորադասական և հրամայական եղանակները: Թեմա 5. Գրաբարի անկանոն բայերը: Թեմա 6. Գրաբարի պակասավոր բայերը: Պատճառական բայեր. գրաբարի բաղադրյալ ժամանակները:		
Գնահատման մեթոդները Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 10 միավոր:		
Հիմնական գրականության ցանկը 2. Ավետիսյան, Ռ. Ղազարյան, Գրաբարի ձեռնարկ, Եր., 2003: Ա. Աբրահամյան, Գրաբարի ձեռնարկ, Եր., 1977: Մ. Աբեղյան, Գրաբարի քերականություն, Զ հատ., Եր., 1974: Ս. Գրիգորյան, Ն. Պողոսյան, Գրաբարի ընթերցարան, Եր., 2011:		

0302/B16.	Գրաբար-2	3 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	0/45/0	
IV կիսամյակ	Առանց եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հին հայերենի՝ գրաբարի ձևաբանական և շարահյուսական իրողությունները:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
Գիտելիք և իմացություն		
▪ Գիտելիք գրաբարի բառային և ձևաբանական հատկանիշների վերաբերյալ,		

▪ Հին հայերենի բնագրերը կհասկանա և կթարգմանի: <i>Ունակ կլինի</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> ▪ Կատարել գրաբարյան բնագրերի բառապաշարային և ձևաբանական վերլուծություններ: <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> ▪ ստեղծագործաբար կիրառել ունեցած գիտելիքները, պատշաճ մակարդակով պատրաստել մասնագիտական զեկուցումներ:
<i>Համառոտ բովանդակությունը</i> Թեմա 1. Գրաբարի անվանական հոլովումը: Թեմա 2. Գրաբարի դերանվանական հոլովումը: Թեմա 3. Անձնական դերանունները և նրանց հոլովումը: Թեմա 4. Յուգական դերանունները և նրանց հոլովումը: Թեմա 5. Ստացական և փոխադարձ դերանուններ: Հարցահարաբերական և անորոշ դերանուններ: Որոշյալ դերանուններ: Թեմա 6. Ածական անուն. ածականների համեմատության աստիճանների կազմությունը: Թվականը գրաբարում: Թեմա 7. Գրաբարի նախդիրները և նախադրությունները: Գրաբարի հոդերը: Գրաբարի շաղկապները:
<i>Գնահատման մեթոդները</i> Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 10 միավոր:
<i>Հիմնական գրականության ցանկը</i> 1. Հ. Ավետիսյան, Ռ. Ղազարյան, Գրաբարի ձեռնարկ, Եր., 2003: 2. Ա. Աբրահամյան, Գրաբարի ձեռնարկ, Եր., 1977: 3. Մ. Աբեղյան, Գրաբարի քերականություն, Զ հատ., Եր., 1974: 4. Ս. Գրիգորյան, Ն. Պողոսյան, Գրաբարի ընթերցարան, Եր., 2011

0304/B22.	Հայոց պատմություն- 5	5 կրեդիտ
շաբաթական 5 ժամ	56/0/24	
V կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել համակողմանի և ամբողջական գիտելիքներ Հայաստանի Առաջին Հանրապետության քաղաքական, տնտեսական և մշակութային հիմնախնդիրների վերաբերյալ, ինչպես նաև պարզաբանել պատմագիտության մեջ գոյություն ունեցող իրարամերժ խնդիրները, ներկայացնել նորահայտ նյութերը և այլն:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> ▪ ամբողջական և համակողմանի գիտելիքներ ձեռք կբերի Հայաստանի Առաջին Հանրապետության հիմնախնդիրների		

վերաբերյալ Ունակ կլինի. (բուն մասնագիտական և ընդհանրական կարողություններ) կատարելու ճիշտ վերլուծություններ:
Համառոտ բովանդակություններ Թեմա 1. Ներածական դասախոսություն. Հայաստանի Հանրապետությունը 1918–1920 թթ.: Թեմա 2. Անկախ պետականության ստեղծումը: Թեմա 3. Հայաստանի Հանրապետության ներքին դրությունը: Թեմա 4. Հայաստանի Հանրապետության արտաքին քաղաքականությունը: Թեմա 5. Հայկական հարցը 1919-1920թթ.: Թեմա 6. Հայաստանի Հանրապետության անկումը: Թեմա 7. Հայկական մշակույթը 1918-1920թթ.:
Գնահատման մեթոդները <i>Ընթացիկ քննություններ</i> Նախատեսված է 2 ընթացիկ քննություն, յուրաքանչյուրը 5 միավոր առավելագույն արժեքով: <i>Եզրափակիչ քննություն</i> Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:
Հիմնական գրականության ցանկը - Հայոց պատմություն. Հիմնահարցեր, Ուսումնական ձեռնարկ, խմբ. Հր. Ռ. Սիմոնյան, Երևան, 2000: - Կարապետյան Մ. Ս., Գևորգյան Է. Գ., Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991 թվականներին, ուսումնական ձեռնարկ, խմբ. Է. Գ. Մինասյան, Երևան 2007: - Հայոց պատմություն, հատոր IV, գիրք առաջին /նորագույն ժամանակաշրջան /1918-1945 թթ./, Երևան, 2010:

0304/B27.	Ռուսաստանի պատմություն-4	5 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	40/0/20	
V կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է գիտաճանաչողական գործընթացի միջոցով ուսանողներին քաջատեղյակ դարձնել Ռուսաստանի պատմության կարևոր հիմնախնդիրներին՝ ինչպես խորհրդային, այնպես էլ հատկապես հետխորհրդային տարիների վերաբերյալ:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> լիարժեք տեսական գիտելիքներ կունենա նշված ժամանակաշրջանի Ռուսաստանի պատմության մասին		

Ունակ կլինի

(բուն մասնագիտական կարողություններ)

- կարողանա կատարել ճիշտ հետևություններ

(ընդհանրական կարողություններ)

- կկարողանա կատարել ճիշտ հետևություններ

Համառոտ բովանդակությունը

Թեմա 1. 1917-ի հոկտեմբերը և բոլշևիկների ռազմական հեղաշրջումը: Ժամանակավոր կառավարության ձեռքակալումը: Խորհուրդների համառուսաստանյան II համագումարը և ընդունած հիմնարար որոշումը: Կենտգործկոմի և միակուսակցական բոլշևիկյան կառավարության կազմավորումը: **Թեմա 2.** Հոկտեմբերյան հեղափոխության քաղաքական հետևանքները: **Թեմա 3.** Խորհրդային իշխանության առաջին դեկրետները: Կառավարման նոր պետական ապարատի կազմավորումը: **Թեմա 4.** Խորհրդային իշխանության հակադեմոկրատական բնույթը: Ա. Խորհուրդների համառուսաստանյան II համագումարի կողմից իշխանությունը խորհուրդներին հանձնելու որոշման դեմ բողոքը: Բ. Սահմանադիր ժողովի հրավիրումը և ցրումը: **Թեմա 5.** Խորհրդային իշխանության արտաքին քաղաքականությունը և Բրեստ-Լիտովսկի խաղաղության պայմանագիրը: **Թեմա 6.** Ռազմական կոմունիզմ-կոմկուսի 8-րդ համագումարի որոշումները: Ռազմական կոմունիզմը գյուղում և քաղաքում: **Թեմա 7.** Սպիտակ շարժում. կամավորական բանակի կազմավորումը: **Թեմա 8.** Քաղաքացիական պատերազմը: **Թեմա 9.** Ռազմական կոմունիզմից-նոր տնտեսական քաղաքականությունը՝ ՆԷՊ: Կրոնշտադի ապստամբությունը: Կոմկուսի 10-րդ համագումարը և որոշումները: ՆԷՊ-ը գյուղում և քաղաքում: **Թեմա 10.** Խորհրդային Ռուսաստանի արտաքին քաղաքականությունը և միջազգային մեկուսացման հաղթահարումը: ԱդրՖեդերացիայի ստեղծումը և ԽՍՀՄ-ի կազմավորումը: **Թեմա 11.** Ներկուսակցական նոմենկլատուրա: Տրոցկին և «46-ի պլատֆորմը»: Նոր կուրս: Լենինգրադյան ընդդիմությունը և նրա ջարդը: **Թեմա 12.** Ինդուստրացում և կոլեկտիվացում: **Թեմա 13.** «Դասակարգային պատերազմի» տեսությունը և բռնությունների ալիքը: **Թեմա 14.** Խորհրդագերմանական պայմանագրերը: Խորհրդա-ֆիննական պատերազմը: **Թեմա 15.** Խորհրդային Միության հայրենական մեծ պատերազմը: ԽՍՀՄ-ի մասնակցությունը Ճապոնիայի դեմ պատերազմին: **Թեմա 16.** «Մեծ եղյակի» հանդիպումները: **Թեմա 17.** Երկու հակադիր սխտեմները և «Մառը պատերազմը»: **Թեմա 18.** Կյանքը պատերազմից հետո, սպասումներ և իրականություն: **Թեմա 19.** Մտալինի մահը: Իրադրությունը առանց Մտալինի: Կոմկուսի 20-րդ համագումարը և «քաղաքական հալոցքը»: **Թեմա 20.** Միխայիլ Գորբաչովի

քաղաքականություն և անկախության հաղթարշավը: Ռուսաստանյան ֆեդերացիայի անկախացումը: **Թեմա 21.** Նոր Օգարյովի համաձայնագիրը: Արտակարգ դրության պետական կոմիտեն և Անկախ պետությունների համագործակցությունը: **Թեմա 22.** Անկախ Ռուսաստանի 1993թ. Սահմանադրությունը: Ռուսաստանի վարչական կառուցվածքը:

Գնահատման մեթոդները

Ընթացիկ քննություններ

Նախատեսված է 2 ընթացիկ քննություն, յուրաքանչյուրը 5 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Боффа Дж. От СССР к России. Истоция неоконченного кризиса / 1964-1994 гг./. М., 1996.
2. Верт Н. История Советского государства. 1900-1991. М., 1999
3. История России в новейшее время. 1985-2009 гг. Отв. Редактор Безбородов А. Б., М., 2010.
4. История России. С начала XIX века. Т.2. Под редакцией Сахарова А.Н., М., 2005.
5. Новейшая история Отечества. XX век. Т. 1-2. Под редакцией Киселева А. Ф., М., 1998.
6. Արևախամյան Հ., Խորհրդային և հետխորհրդային հասարակությունը 1945-2011 թթ. Երևան, 2011:

0304/B12.	Հայ ազգագրություն	4 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	40/0/20	
V կիսամյակ	առանց եզրափակիչ գնահատման	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողին ծանոթացնել հայ ազգագրություն ձևավորման փուլերին, հայ և օտար սկզբնաղբյուրներում եղած վկայություններին, որոնք վերաբերում են հայերի տնտեսական, հասարակական-ընտանեկան կենցաղին, նյութական և հոգևոր մշակույթին:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. Գիտելիք և իմացություն ▪ հայ ազգագրության ձևավորման ու գիտության վերածնվելու պատմությանը. Ունակ կլինի. (բուն մասնագիտական կարողություններ)		

- գնահատելու և վերլուծելու հայերի և Հայաստանում ապրող մյուս ժողովուրդների էթնոկենցաղամշակութային համալիրը
(ընդհանրական կարողություններ)
- կկարողանա կատարել ճիշտ հետևություններ

Համառոտ բովանդակությունը

Թեմա 1. Պատմական Հայաստանի պատմագագադրական մարզերն ու շրջանները: Հայ ազգագրության ձևավորման ու զարգացման փուլերի խնդիրը: **Թեմա 2.** Ժայռապատկերները որպես ազգագրական հետազոտությունների սկզբնաղբյուրներ: **Թեմա 3.** Հունա-հռոմեական պատմիչների վկայությունները Հայաստանի և հայերի մասին /Հերոդոտոս, Քսենոփոն, Ստրաբոն, Տակիտոս, Պրոկոպիոս Կեսարացի/: **Թեմա 4.** Հայ պատմագրության մեջ եղած ազգագրական նյութերի ակնարկ: **Թեմա 5.** Արաբ մատենագիրների վկայությունները Հայաստանի և հայերի մասին /IX-XIV դդ./: **Թեմա 6.** Եվրոպայի ճանապարհորդների վկայությունները Հայաստանի և հայերի մասին /XIII-XVIII դդ./: **Թեմա 7.** Մխիթարյան միաբանների ազգաբանական գործունեությունը (Ղ. Ինճիճյան, Մ. Բժշկյան, Ղ. Ալիշան, Վ. Հացունի): **Թեմա 8.** Հայ ազգագրությունը XIX դ. առաջին կեսին, /Մ. Թադիադյան, Խ. Աբովյան/: **Թեմա 9.** Հայ ազգագրությունը XIX դարի II կես – XX դարի սկիզբ/ Գ. Սրվանձտյանց, Գր. Խալաթյանց, Ե. Լալայան/: **Թեմա 10.** Սո. Լիսիցյանի և Խ. Սամվելյանի ազգագրական գործունեությունը: **Թեմա 11.** ՀՀ-ում ազգագրական գիտական հաստատությունների և ազգագրական թանգարանների համառոտ ակնարկ: **Թեմա 12.** Հայերը աշխարհի էթնիկ հանրությունների համակարգում, հայերի էթնոլեզվական, մարդաբանական, խառնվածքային, դավանաբանական, ժողովրդագրական բնութագիրը: **Թեմա 13.** ՀՀ ազգային փոքրամասնությունների ժողովրդագրական և էթնոմշակութային բնութագիրը: **Թեմա 14.** Հայերի ավանդական և ժամանակակից արտադրական մշակույթը. երկրագործական մշակույթ, Հայկական լեռնաշխարհը երկրագործական մշակույթի կենտրոն: Բրիչային և արորագութանային երկրագործության արտադրատեխնիկան, աշխատանքի կազմակերպման հնավանդ ձևերը: Անասնապահական մշակույթ, ձևերը, համագործակցության և փոխօգնության ավանդական սկզբունքները: Տնայնագործական և արհեստագործական մշակույթ: Համքարական կազմակերպությունները քաղաքներում, դրոշները և սովորույթները: Օժանդակ և յուրացնող տնտեսաձևերը: Ժողովրդական ավանդական փոխադրամիջոցները և կապի միջոցները: **Թեմա 15.** Հայոց կենսապահովման մշակույթը. Գյուղական և քաղաքային ավանդական ու ժամանակակից բնակավայրերի տիպերը, կառուցվածքը, բնորոշ

գծերը: Հայ ժողովրդական բնակարանը և ներսույթը՝ ջեռուցման, լուսավորության ավանդական և ժամանակից միջոցները, կահույքը, դրանց գործառնությանը բնութագրությունը: Հայոց ավանդական և ժամանակակից տարազային համալիրները, տարածքային առանձնահատկությունները: Հայկական ուտեստն ու ըմպելիքները, հացկերությունները: **Թեմա 16.** Սոցիոներմատիվ մշակույթ, հայերի ավանդական և ժամանակակից ընտանքը և վավերակարգը: Հայերի ընտանեկան ծիսակարգը, ամուսնության և հարսանեկան ծիսաշարը, տղաբերքի և մանկատառնության, հուղարկավորման և հիշատակման հետ կապված ավանդական և ժամանակակից սովորույթները և ծեսերը: Հայոց ազգակցական համակարգը, տնտեսական, տարածքային և գաղափարական կապերը: Հայերի գյուղական համայնքը XIX-XX դդ.: **Թեմա 17.** Հայոց ավանդական և ժամանակակից հումանիտար մշակույթը. Հնագույն հավատալիքների, պաշտամունքի, բանավոր ստեղծագործությունների, տոների վերաբերյալ պատկերացումների հայոց մեջ:

Գնահատման մեթոդները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 10 միավոր:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Աբրահամյան Վ., Արհեստները Հայաստանում 4-18-րդ դդ, Երևան 1956
2. Աբրահամյան Վ., Հայ համքարությունները Անդրկովկասի քաղաքներում, Երևան, 1971:
3. Բդոյան Վ., Հայ ազգագրություն /համառոտ ուրվագիծ/, Երևան 1974
4. Գաբրիելյան Մ., Հայկական ընտանիքը անցումային շրջանում, Երևան, 2005
5. Նահապետյան Ռ., Աղձնիքահայերի ընտանիքը և ընտանեկան ծիսակարգը Երևան, 2004:
6. Նահապետյան Ռ., Հայոց սոցիոնորմատիվ մշակույթը, ուսումնական ձեռնարկ, Երևան, 2009:
7. Նահապետյան Ռ., Աղձնիքահայերի մանկան ծննդի և խնամքի ավանդական սովորույթները և ծեսերը, Երևան, 2011:
8. Խառատյան – Առաքելյան Հ., Հայ ազգային տոները, Երևան, 2005:
9. Սամուելյան Խ., Հին Հայաստանի կուլտուրան, հատ. 1-3, Երևան, 1931- 1941:

0304/B21	Նոր պատմություն-1	6 կրեդիտ
շաբաթական 5 ժամ	55/0/20	
V կիսամյակ	եզրափակիչ գնահատմամբ	

Դասընթացի նպատակն է եվրոպական առաջատար երկրների պատմության մեկնությամբ ներկայացնել 17-ից 19-րդ դարերում արևմտյան աշխարհում լուսավորական գաղափարների ազդեցությամբ ընթացող սոցիալական, քաղաքական, մշակութային, տնտեսական նորացման գործընթացները: Կքննարկվեն Վեսթֆալյան համակարգի ձևավորումը, առանձնահատկությունները և դերակատարները, քաղաքական-պետական միավորների տարատեսակները, ազգ-պետությունների ձևավորումն ու արդիականացման միտումները, բնութագրիչները, պետության գործառույթները և իշխանության իրականացման ոլորտները, ռազմական համակարգերի տարատեսակներն ու կազմակերպման փոփոխությունները, քաղաքական համակարգերի փոփոխման ձևերը, նոր ձևավորվող միջազգային հարաբերությունների համակարգում ուժերի հարաբերակցությունը, կոնֆլիկտների տարատեսակները, համագործակցության շրջանակներն ու մեխանիզմները:
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> ▪ արդիական պետության ձևավորման համատեքստը, ֆեոդալական ▪ հաստատություններից դեպի ներկայացուցչական հաստատություններ անցումը, հասարակության քաղաքական պասիվությունից անցումը դեպի ակտիվ մասնակցային նոր ձևերի և նորացման գործընթացի ծավալումը <i>Ունակ կլինի</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> ▪ ավելի խորը և համապարփակ ընկալելու ու վերլուծելու պատմական գործընթացները <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> ▪ արևմտյան պատմության հենքի վրա ըմբռնելու արդի համաշխարհային քաղաքականության համատեքստում տեղի ունեցող քաղաքական և հասարակական փոփոխությունների տրամաբանությունը:
Համառոտ բովանդակություն Թեմա 1. Վեսթֆալյան համակարգի ձևավորումը: Թեմա 2. Անգլիայում միապետական հաստատության առանձնահատկությունները: Թեմա 3. Սոցիալական շերտերը, քաղաքական մշակույթի առանձնահատկությունները, պետական կառավարման վերափոխումները: Թեմա 4. Ֆրանսիական հասարակության սոցիալական կառուցվածքը և պետական կարգը: Հեղափոխություն տերմինի ձևակերպումը, պետական-հասարակական ճգնաճամի խորացումը, հեղափոխական կառավարման համակարգը: Թեմա 5.

Բռնապարտի վարչակարգը, արտաքին քաղաքականությունը և պատերազմները, հետպատերազմյան կարգավորումները Եվրոպայում: **Թեմա 6.** Բուրբոնների վերականգնումը, Հուլիայան միապետությունը, Երկրորդ կայսրությունը: **Թեմա 7.** ԱՄՆ-ի տարածքում գաղութների ձևավորումը և դրանց անկախացումը, ԱՄՆ-ում քաղաքական համակարգի ձևավորումը, դաշնային և նահանգային լիազորությունների սահմանազատման հիմնահարցերը: **Թեմա 8.** Ավստրիական Հաբսբուրգների արտաքին քաղաքական առաջնությունները, Մարիա-Թերեզայի և Հովսեփ II-ի արդիականացման գործընթացը, կայսրության տնտեսական համապատկերը: **Թեմա 9.** Ավստրո-հունգարական դուալիզմի ձևավորումը: **Թեմա 10.** Պրուսիան և Գերմանիայի միավորումը: **Թեմա 11.** Իտալիայի պետական-քաղաքական միավորները և միավորման գործընթացները, միավորված Իտալիայի պետական-քաղաքական կառուցվածքը: **Թեմա 12.** Իսպանական կայսրության թուլացման ներքին պատճառներն ու աշխարհաքաղաքական իրողությունները: **Թեմա 13.** Քաղաքական, սոցիալական, տնտեսական իրողություններն Իսպանիայում մինչ XIX դարի ութսունական թվականները: **Թեմա 14.** Լեհաստանի պետական-քաղաքական կառուցվածքը, սոցիալ-տնտեսական իրողությունները, պետության թուլացման ներքին պատճառներն ու արտաքին քաղաքական միջավայրի փոփոխությունները, Լեհաստանի մասնատումները, լեհերի ազգային-քաղաքական կառույցներն ու ազատագրական պայքարը XIX դարում: **Թեմա 15.** Արդյունաբերական հեղափոխության առաջնային ոլորտները, ֆինանսավորման աղբյուրները, քաղաքական վերնախավերի և սոցիալական շերտերի շահերը, մասնակցությունն ու շարժառիթները, ժողովրդագրական հիմնախնդիրները, գրագիտությունը, հանրային առողջապահությունը, գյուղատնտեսությունը, քաղաքային միջավայրի փոփոխությունները, հարկադրանքի և կապիտալի համահարաբերակցության մոդելները Եվրոպայում:

Գնահատման մեթոդները

Ընթացիկ քննություններ

Նախատեսված է 2 ընթացիկ քննություն, յուրաքանչյուրը 5 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Anthony Giddens “The Nation-State and Violence” Los Angeles,

University of California Press, 1987

2. Barry Buzan & Richard Little “International Systems in World History” New York, Oxford University Press, 2000
3. Bill Jones et al. “Politics UK” London, Cambridge University Press, 1991
4. Charles Breuning “The Age of Revaluation and Reaction 1789-1850 ” New York, W.W. Norton & Company Inc., 1971
5. Charles Tilly “Coercion, Capital, and European States, AD 990-1992” Oxford, Blackwell, 1995
6. Edward Whiting Fox “The Emergence of the Modern European World” Oxford, Blackwell, 1991
7. Eugen Weber “A Modern History of Europe” New York, W. W. Norton & Company Inc., 1971
8. George Tindall and David Shi “America. A Narrative History” New York, W.W. Norton & Company Inc., 1992
9. Halford Mackinder “Democratic Ideals and Reality” London, Constable, 1919
10. Iain McLean “The Concise Oxford Dictionary of Politics” New York, Oxford University Press, 1995
11. Jocelyn Hunt “The French Revolution” New York, Routledge, 1998
12. Norman Davies “Europe” London, PIMLICO, 1997
13. Peter Stearns et al. “Encyclopedia of European Social History” New York, Gale Group, 2001
14. “История Государства и Права” под редакцией О.А. Жидкова и Н.А. Крашенинниковой, часть 2, Москва, Норма, 2004
15. “Новая История Стран Европы и Америки” под редакцией И. М. Кривогуза, Москва, Дрофа, 2002
16. Герман Киндер, Вернер Хильгеман “Всемирная История” Москва, Рыбари, 2003
17. Оскар Егер “Всемирная История” том 3, Москва, АСТ, 2000
18. Оскар Егер “Всемирная История” том 4, Москва, АСТ, 2002
19. Александр Бадак и др. “Европа в Период Английской Революции” Москва, АСТ, 2000.

0304/B11.	Համաշխարհային պատմության աղբյուրագիտություն	4 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	45/0/15	
V կիսամյակ	առանց եզրափակիչ գնահատման	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողին ծանոթացնել համաշխարհային պատմության ուսումնասիրության աղբյուրագիտական հենքի հետ,		

ցույց տալ աղբյուրների բովանդակությունը և կառուցվածքի առանձնահատկությունները պատմական տարբեր դարաշրջաններում, բացահայտել փաստերից օգտվելու և պատմականորեն շարադրելու ճիշտ մեթոդները:
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> - Գաղափար կունենա սկզբնաղբյուրների բովանդակային և կառուցվածքային առանձնահատկությունների, ինչպես նաև փաստերից օգտվելու և կիրարկելու մասին: <i>Ունակ կլինի</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> - կողմնորոշվելու համաշխարհային պատմության աղբյուրների տիպաբանության մեջ (արձանագրություններ, տարեգրություններ, հուշագրություններ, պատմագիտական աշխատություններ, կինոֆիլմեր), - բացահայտելու նրանց արժանահավատության մակարդակը և օգտագործելու իր պատմական ուսումնասիրություններում և հետազոտություններում, <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> - վերլուծելու սկզբնաղբյուրների գիտական աշխատանքների տվյալներն ու օգտագործելու դրանք իր իսկ կատարած աշխատանքներում:
Համառոտ բովանդակություն Թեմա 1. Պատմական մտքի և պատմական գիտության զարգացումը Անգլիայում 17-րդ դարի երկրորդ կեսին և 18-րդ դարում: Թեմա 2. Պատմական գիտության զարգացումը Ֆրանսիայում 18-րդ դարում. ֆրանսիական լուսավորության պատմական միտքը: Թեմա 3. Պատմական մտքի զարգացումն Անգլիայում, Ֆրանսիայում, Գերմանիայում 19-րդ դարում: Թեմա 4. Պատմական մտքի զարգացումը ԱՄՆ-ում 18-րդ դարի երկրորդ կեսին և 19-րդ դարում: Թեմա 5. Մարքսիստական պատմագրության առաջացումը. Կ.Մարքսի և Ֆ.Էնգելսի պատմական հայացքները: Թեմա 6. Պատմական մտքի զարգացումը 19-րդ դ. վերջին և 20-րդ դ.-սկզբին: Թեմա 7. Պատմական մտքի զարգացումը Եվրոպայի և Ամերիկայի երկրներում նորագույն ժամանակաշրջանում:
<i>Գնահատման մեթոդները</i> Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 10 միավոր:
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Документальные памятники: выявление, учет, использование / Под

ред. С. О. Шмидта. — М., 1988.

2. Источниковедение. Теоретические и методические проблемы, М., 1969.
3. Источниковедение: Теория. История. Метод. Источники российской истории: Учебное пособие / И. Н. Данилевский, В. В. Кабанов, О. М. Медушевская, М. Ф. Румянцева / Российский государственный гуманитарный университет. М., 1998. 702 с.
4. Лаппо-Данилевский А. С. Методология источниковедения // Лаппо-Данилевский А. С. Методология истории. [Вып. 2. Спб., 1913] М., 2006. С. 275—616.
5. Лурье Я. С. О путях доказательства при анализе источников (на материале древнерусских памятников) // Вопросы истории. 1985. № 5. С. 61-68.
6. Люблинская А. Д. Источниковедение истории средних веков. Л., 1955.
7. Медушевская О. М. Теоретические проблемы источниковедения. - М., 1976.
8. Мнухина Р. С. Источниковедение истории нового и новейшего времени. М., 1970.
9. Русина Ю. А. История и теория источниковедения. Екатеринбург, 2001.
10. Суслов Е. Н. Поиск архивных документов. - Л., 1987.
11. Фарсобин В. В. Источниковедение и его метод: опыт анализа понятий и терминологии. — М., 1983.
12. Butterfield H. Man on His Past: The Study of the History of Historical Scholarship, Cambridge: Cambridge University Press, 1955.
13. Marwick A. The New Nature of History. Knowledge, Evidence, Language, Palgrave, 2001.
14. Thompson J. W. A History of Historical Writing, 2 vol, New York, Publisher: The Macmillan Company Language, 1942.

0304/B23.	Հայոց պատմություն-6	4 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	45/0/15	
VI կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատամբ	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել համակողմանի և ամբողջական գիտելիքներ հայոց նորագույն պատմության քաղաքական, տնտեսական և մշակութային հիմնախնդիրների վերաբերյալ, ինչպես նաև պարզաբանել պատմագիտության մեջ գոյություն ունեցող իրարամերժ խնդիրները:		

Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.

Գիտելիք և իմացություն

- ամբողջական և համակողմանի գիտելիքներ ձեռք կրերի Խորհրդային Հայաստանի և Հայաստանի Երրորդ Հանրապետության հիմնախնդիրների վերաբերյալ,

Ունակ կլինի.

(բուն մասնագիտական կարողություններ)

- կատարելու ճիշտ վերլուծություններ

(ընդհանրական կարողություններ)

- ճիշտ գնահատելու պատմական իրադարձությունները

Համառոտ բովանդակությունը

Թեմա 1. Ներածական դասախոսություն: **Թեմա 2.** Խորհրդային Հայաստանը 1920–1922 թթ.: Խորհրդային Հայաստանի ներքին և միջազգային դրությունը: **Թեմա 3.** Անդրֆեդերացիայի և ԽՍՀՄ կազմավորումը: **Թեմա 4.** Խորհրդային Հայաստանը 1922–1941 թթ.: **Թեմա 5.** Խորհրդային Հայաստանի մշակույթը: **Թեմա 6.** Հայկական Սփյուռքը 1920-1941թթ.: **Թեմա 7՝** Հայ ժողովուրդը Հայրենական մեծ պատերազմի տարիներին: **Թեմա 8.** Խորհրդային Հայաստանը 1946-1991թթ.: **Թեմա 9.** Սփյուռքը 1941-1991թթ.: **Թեմա 10.** Հայաստանի Երրորդ Հանրապետության հռչակումը և պետականության կայացման գործընթացը: **Թեմա 11.** Հայաստանի Հանրապետության ներքին դրությունը: **Թեմա 12.** Հայաստանի Հանրապետության միջազգային դրությունը և արտաքին քաղաքականությունը: **Թեմա 13.** Հայաստանի Հանրապետության հասարակական-քաղաքական կյանքը: **Թեմա 14.** Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը:

Գնահատման մեթոդները

Ընթացիկ քննություններ

Նախատեսված է 2 ընթացիկ քննություն, յուրաքանչյուրը 5 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Հայոց պատմություն. Հիմնահարցեր, Ուսումնական ձեռնարկ, իմբ. Հր. Ռ. Սիմոնյան, Երևան, 2000:
2. Կարապետյան Մ. Ս., Գևորգյան Է. Գ., Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991 թվականներին, ուսումնական ձեռնարկ, իմբ. Է. Գ. Սինապան, Երևան 2007:
3. Է. Գ. Սինապան, Սոցիալ-տնտեսական վերափոխումները Հայաստանի Հանրապետությունում /1990-2003 թթ./, Երևան 2003:

4. Է. Գ. Մինասյան, Ա. Վարդանյան, Հայրենիք-Միություն առնչությունները ՀՀ անկախության տարիներին /1991-2009/, Ստեփանակերտ, 2010:
--

0304/B16.	Հայոց պատմության աղբյուրագիտություն	4 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	45/0/15	
VI կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել հայ բազմադարյան մատենագրության ընթացքին՝ աղբյուրագիտական գիտելիքների ձևավորման, կուտակման և համակարգ դառնալու գործընթացին, ներկայացնել ինչպես աղբյուրագիտական նյութերի նախագրային շրջանի, այնպես էլ հետգրային շրջանի աղբյուրների վերլուծությունն ու դասակարգումը:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> - կլմբռնի հայ իրականության մեջ աղբյուրագիտական գիտելիքների առաջացման, աստիճանական զարգացման և համակարգման սկզբունքները <i>Ունակ կլինի.</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> - ձեռք կբերի սկզբնաղբյուրների հետ աշխատելու հմտություններ: <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> - աղբյուրագիտական գիտելիքներն օգտագործելու գիտական զեկուցումներ պատրաստելիս, կկարողանա վարել գիտական բանավեճեր:		
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. Հայկական լեռնաշխարհի համայնական հասարակության պատմության սկզբնաղբյուրները: Թեմա 2. Հին Հայաստանի պատմության սկզբնաղբյուրները: Թեմա 3. Վաղ միջնադարյան Հայաստանի պատմության սկզբնաղբյուրները: Թեմա 4. Ջարգացած միջնադարյան Հայաստանի պատմության սկզբնաղբյուրները: Թեմա 5. Ուշ միջնադարյան Հայաստանի պատմության սկզբնաղբյուրները: Թեմա 6. Հայ ժողովրդի նոր պատմության սկզբնաղբյուրները: Թեմա 7. Հայ ժողովրդի նորագույն պատմության սկզբնաղբյուրները:		
Գնահատման մեթոդները <i>Ընթացիկ քննություններ</i> Նախատեսված է 2 ընթացիկ քննություն, յուրաքանչյուրը 5 միավոր առավելագույն արժեքով: <i>Եզրափակիչ քննություն</i>		

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Հայ ժողովրդի պատմության քրեստոմատիա, հատ.1, հնագույն ժամանակներից մինչև Ք.հ. 298 թ.: Կազմողներ Պ. Հ. Հովհաննիսյան և Ա. Ե. Մովսիսյան, Երևան, Երևանի պետական համալսարանի հրատարակչությունը, 2007: 2. Հայ ժողովրդի պատմության քրեստոմատիա, հատ.1, Ք.հ. 298 թ. մինչև IX դարի կեսերը: Կազմողներ Պ. Հ. Հովհաննիսյան և Ա. Ե. Մովսիսյան, Երևան, Երևանի պետական համալսարանի հրատարակչությունը, 2011: 3. Մելիք-Բախշյան Ստ.Տ., Հայոց պատմության աղբյուրագիտություն, Երևան, ԵՊՀ հրատարակչություն, 1979, 1989, 1994: 4. Քիպարյան Կ., Պատմություն հայ հին գրականության, Վենետիկ, Ս.Ղազար, 1992: 5. Աբեղյան Մ., Երկեր, հատ. Բ-Գ, ՀԽՍՀ ԳԱ հրատ., Երևան, 1968-1970:

0304/B09.	Ասիայի և Աֆրիկայի երկրների պատմություն	6 կրեդիտ
շաբաթական 6 ժամ	72/0/24	
VI կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել Ասիայի և Աֆրիկայի երկրների պատմությունը: Ներկայացնել Ասիայի և Աֆրիկայի ժողովուրդների հասարակական-քաղաքական և մշակութային զարգացման առանձնահատկությունները միջին և նոր դարերում:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> ▪ ասիական և աֆրիկյան երկրների զարգացման առանձնահատկությունները <i>Ունակ կլինի</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> ▪ ճշգրիտ պատկերացնելու այդ երկրների զարգացման քաղաքացիական հասարակությունների ձևավորման մասին, <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> ▪ ճշգրտորեն գնահատելու ասիական և աֆրիկյան ժողովուրդների ունեցած ավանդը համաշխարհային պատմության մեջ:		
Համառոտ բովանդակություն Թեմա 1. Ասիայի և Աֆրիկայի երկրների միջին դարերի պատմություն հասկացությունը և նրա տարածաժամանակային սահմանները: Թեմա 2. Ճապոնիան 5-17-րդ դ.դ.: Թեմա 3. Հնդկաստանը 2-14-րդ դ.դ.: Թեմա 4.		

Արաբական խալիֆայությունը. Ասիայի և Աֆրիկայի արաբական երկրները: **Թեմա 5.** Իսլամի ներթափանցումը Ասիայի և Աֆրիկայի երկրներ: **Թեմա 6.** Մոնղոլական պետության կազմավորումը և նվաճողական արշավանքները: Մոնղոլիան ֆեոդալական մասնատվածության ժամանակաշրջանում: **Թեմա 7.** Չինաստանը 15-17-րդ դ.դ.: **Թեմա 8.** Ճապոնիան 15-17-րդ դ.դ.: **Թեմա 9.** Հնդկաստանը 15-17-րդ դ.դ.: **Թեմա 10.** Արաբական երկրները Օսմանյան կայսրության տիրապետության ներքո: **Թեմա 11.** Արևելյան Ասիայի և Աֆրիկայի զարգացման առանձնահատկությունները: **Թեմա 12.** Ասիայի և Աֆրիկայի երկրները նոր պատմության սկզբին: Մեծ Մոնղոլի կայսրության ճգնաժամը և քայքայումը: **Թեմա 13.** Հնդկաստանի գաղութացումը Անգլիայի կողմից: **Թեմա 14.** Օսմանյան կայսրությունը նոր դարաշրջանում: **Թեմա 15.** Չինաստանը Յին դինաստիայի իշխանության ներքո: **Թեմա 16.** Ճապոնիան Տոկուգավայի սյոգունատի ժամանակաշրջանում: **Թեմա 17.** Հնդկաստանի գաղութային նվաճման ավարտը և գաղութային շահագործումը 19-րդ դ. առաջին կեսին: **Թեմա 18.** Չինաստանի գաղութացման սկիզբը. Տայպինների գյուղացիական պատերազմը Չինաստանում: **Թեմա 19՝** Օսմանյան կայսրությունը 19-րդ դարի առաջին կեսին: Ասիայի և Աֆրիկայի արաբական երկրները նոր շրջանում: **Թեմա 20.** Անավարտ բուրժուական հեղափոխությունը Ճապոնիայում 1868 թ.: Ասիայի և Աֆրիկայի երկրները 1870-1918 թ.թ.: **Թեմա 21.** Ճապոնիայի վերածումը գաղութային տերության: Ճապոնիայի զարգացումը 19-րդ դ. վերջին երեսնամյակում : Ճապոնիան 1890-1914 թվականներին. Ասիան և Աֆրիկան 19-րդ դարի վերջին երեսնամյակում և 20-րդ դարի սկզբին: **Թեմա 22.** Հնդկաստանը 19-րդ դ. վերջին երեսնամյակում Հնդկաչինի թերակղզու պետությունները 19-րդ դարի վերջին երեսնամյակին և 20-րդ դարասկզբին /Վիետնամ, Կամբոջա, Լաոս, Միամ, Բիրմա/: **Թեմա 23.** Կորեան 19-րդ դ. երկրորդ կեսին և 20-րդ դ. սկզբին: **Թեմա 24.** Արաբական երկրները 19-րդ դ. վերջին-20-րդ դ. սկզբին: Աֆրիկայի բաժանման ավարտը /19-րդ դ. վերջին երեսնամյակ – 20-րդ դ. սկիզբ/ Հարավային Աֆրիկայի գաղութային բաժանման ավարտը: **Թեմա 25.** Չինաստանը 19-րդ դարի վերջին երեսնամյակում. Օսմանյան կայսրությունը 19-րդ դարի վերջին երեսնամյակում ասիական երկրները 1900-1914 թ.թ.: **Թեմա 26.** Ասիայի զարթոնքը. Օսմանյան կայսրությունը 1900 – 1914 թ.թ. Չինաստանը 1900 –1914 թ.թ.: Հնդկաստանը 20-րդ դարի սկզբին: **Թեմա 27.** Ասիայի և Աֆրիկայի երկրները 20-րդ դարասկզբին: Ճապոնիայի վերածումը գաղութային տերության: Ճապոնիան 20-րդ դարի առաջին կեսին. Ճապոնիայի գաղութային և տնտեսական հավակնությունները և դրա կրախը: **Թեմա**

28. 1905-1911 թթ. Իրանական հեղափոխությունը, Իրանի զարգացման առանձնահատկությունները: **Թեմա 29.** Հնդկաստանը Բրիտանական կայսրության մաս. Ազգային ազատագրական պայքարի վերելքը. Մ. Գանդի, Ջ. Ներու Ասիայի և Աֆրիկայի երկրների զարգացման հիմնական միտումները 20-րդ դարում: **Թեմա 30.** Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի հետևանքները ասիական և աֆրիկյան երկրների վրա: **Թեմա 31.** Ազգային ազատագրական շարժումների վերելքը Ասիայի և Աֆրիկայի երկրներում: **Թեմա 32.** Հեռավոր Արևելքի երկրները 20-րդ դարի երկրորդ կեսին: Գաղութատիրական համակարգի ազդեցությունը երրորդ աշխարհի երկրների հասարակական քաղաքական զարգացումների վրա:

Գնահատման մեթոդները

Ընթացիկ քննություններ

Նախատեսված է 2 ընթացիկ քննություն, յուրաքանչյուրը 5 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Գրականության ցանկ

1. Ю. Л. Говоров. История стран Азии и Африки в новейшее время, Кемерово 1997
2. История стран Азии и Африки в новое и новейшее время, под ред. В. С. Кошелева, М. 2002
3. Новейшая история стран Азии и Африки, 20 век, под ред . А. Родригеса, М. 2001-2004
4. Системная история международных отношений, т. 1, 2, под ред. А. Богатурова, М. 2007
5. Международные отношения и внешняя политика СССР, сборник документов (1871-1957гг.), Москва, 1957
6. Авторитаризм и демократия в развивающихся странах, М. 1996
7. Алексеева Т. Современные политические теории, М. 2000
8. Бек У. Что такое глобализация, М. 2001
9. Иноземцев В. Современное постиндустриальное общество: природа, противоречия, перспективы, М. 2000
10. История мировой экономики (под ред. Г. Поляка, А. Марковой), М. 1999
11. Harry S. Truman. Memoirs, vol. 1, 2, New York, 1955, 1957
12. J. F. Dulles. War or Peace, New York, 1957:
13. The Cold War. A Book of Documents, Ed. with an introd. by H. Trefousse, New York, 1965

14. В. Бузов. Новейшая история стран Азии и Африки, 1945-2004, М. 2005
 15. Меликсетов А. История Китая, М. 2002
 16. Панцов А. Мао Цзедун, М. 2007
 17. Кузнецов Ю. Навлицкая Г. История Японии, М. 1988

0304/B31.	Նոր պատմություն-2	5 կրեդիտ
շաբաթական 5 ժամ	55/0/20	
VI կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել Եվրոպայի և Ամերիկայի երկրների պատմության նոր ժամանակաշրջանի երկրորդ հատվածը 19-րդ դարի երկրորդ կեսից մինչև 20-րդ դարի սկիզբ: Քննարկել այնպիսի համաշխարհային կարևորության երևույթներ, ինչպիսիք են բուրժուա-դեմոկրատական հեղափոխությունները Եվրոպայում, Գերմանական կայսրության ձևավորումը և քաղաքացիական պատերազմն ԱՄՆ-ում, համաշխարհային գերտերությունների արտաքին քաղաքականության ձևավորումը, միջազգային իրադրության լարվածությունը, ուժերի նոր դասավորվածությունը և ռազմաքաղաքական դաշինքների ձևավորումն Առաջին համաշխարհայինից առաջ:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> - Եվրոպայում 19-րդ դարի երկրորդ կեսին տեղի ունեցող ազգային-ազատագրական պայքարի և նոր պետությունների առաջացման պատմական նշանակության վերաբերյալ, - Եվրոպայում սկիզբ առած հեղափոխությունների նոր «շքերթի» պատմաքաղաքական նշանակության ու հետևանքների վերաբերյալ: Գիտելիքներ կձևավորի միջազգային հակասությունների նոր փուլի, Եվրոպայում և աշխարհում նոր ռազմաքաղաքական դաշինքների ու բաժանարար գծերի առաջացման պատճառների ու հետևանքների մասին, համաշխարհային տնտեսական, քաղաքական և սոցիալական զարգացումների վերաբերյալ և Առաջին աշխարհամարտի պատճառների ու հետևանքների, և որպես արդյունք, միջազգային հարաբերությունների նոր համակարգի հաստատման վերաբերյալ: <i>Ունակ կլինի</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> - ձեռք բերված գիտելիքների հիման վրա ավելի խորը և համապարփակ ընկալելու և վերլուծելու պատմական գործընթացները		

(ընդհանրական կարողություններ)

- իր ընկալումների հենքի վրա ըմբռնելու արդի համաշխարհային քաղաքականության համատեքստում տեղի ունեցող քաղաքական և հասարակական փոփոխությունների տրամաբանությունը

Համառոտ բովանդակություն

Թեմա 1. Ֆրանսիան 19-րդ դարի 2-րդ կեսին- 20-րդ դարի սկզբին: **Թեմա 2.** 1830թ. հուլիսյան հեղափոխությունը: **Թեմա 3.** 1848թ. հեղափոխությունը: Ֆրանս-պրուսական պատերազմի պատճառներն ու սկիզբը: **Թեմա 4.** 1870 թ. սեպտեմբերի 4-ի հեղափոխությունը: Փարիզի կոմունան: **Թեմա 5.** Երրորդ հանրապետության պետական կարգը և քաղաքական կյանքը: **Թեմա 6.** 1875թ. Սահմանադրությունը: Արտաքին քաղաքականությունը 1870-1890-ական թթ.: Բուլանժեական ճգնաժամը: **Թեմա 7.** Ֆրանս-ռուսական դաշինքը: Գաղութային քաղաքականությունը: «Պանամայի խաբեությունը»: Դրեյֆուսի գործը: Վալդեք Ռուսյի կառավարությունը: «Միլերանի կազուսը»: Ռադիկալների ներքին և արտաքին քաղաքականությունը: **Թեմա 8.** Ժ. Կլեմանսոյի կառավարությունը: Ֆրանսիայի քաղաքական դերն առաջին համաշխարհային պատերազմի նախօրյակին: **Թեմա 9.** Ա. Բիրանի կառավարությունը: **Թեմա 10.** Ռ. Պուանկարեի իշխանությունը: **Թեմա 11.** Կլեմանսոյի դիկտատորական կառավարության հաստատումը: **Թեմա 12.** Անգլիան 19-րդ դարում և 20-րդ դարի սկզբին: **Թեմա 13.** 1832թ. պառլամենտական բարեփոխումը: Զարտիստական շարժումը: Անգլիայի տնտեսական զարգացումը: Գլադստոնի, Դիզրայելիի, Սոլսբերիի կաբինետները: **Թեմա 14.** Անգլիայի գաղութային քաղաքականությունը: Լիբերալների հաղթանակը 1906թ.: **Թեմա 15.** Լեյբորիստական կուսակցության առաջացումը: Լոյդջորջիզմ: **Թեմա 16.** Անգլիայի արտաքին քաղաքականությունը 1912-1914թթ., իռլանդական հարցը: **Թեմա 17.** Ամերիկյան գաղութների անկախացումը: **Թեմա 18.** Գերմանական կայսրության կազմավորումը, Գերմանիայի միավորման պատմական անհրաժեշտությունը: **Թեմա 19.** Գերմանիայի միավորման խնդիրը 1850-1860-ական թթ.: Օտտո ֆոն Բիսմարկը և ֆրանս-պրուսական պատերազմը 1870-1871թթ.: **Թեմա 20.** Կայսրության հռչակումը: Գերմանական կայսրությունը 1871-1918թթ.: Կայսրության պետական կարգը և քաղաքական կյանքը: **Թեմա 21.** Քաղաքական կուսակցությունները: Կայսերական կառավարության ներքին ռեֆորմները: «Կուլտուրկամֆ»: **Թեմա 22.** Կապրիվի կանցլերությունը: Պանգերմանական միությունը: Գերմանիայի պայքարը աշխարհի վերաբաժանման համար: Բյուրվի կանցլերությունը: **Թեմա 23.** Իտալիան 19-րդ դարում և 20-րդ դ. 1848-1849թթ. ազգային

հեղափոխությունը: Իտալիայի միավորման սկիզբը: **Զ. Գարիբալդի: Թեմա 24.** Իտալիայի պետական կարգը և քաղաքական կյանքը: Պապական պետությունը: «Աջի» կառավարում: «Ձախի» կառավարումը: Իտալիայի արտաքին քաղաքականությունը: **Թեմա 25.** Ֆ. Կրիսպիի անցումը իշխանության գլուխ: Ներքաղաքական դրության սրումը: **Թեմա 26.** Ջ. Ջոլիտիի լիբերալ քաղաքականությունը 20-րդ դարի սկզբին: **Թեմա 27.** Իտալո-թուրքական պատերազմը: **Թեմա 28.** ԱՄՆ-ն 19-րդ դարում: ԱՄՆ-ի տնտեսական զարգացումը և տարածքային աճը: **Թեմա 29.** Աբոլիցիոնիզմ: Քաղաքացիական պատերազմը 1861-1865թթ.: Արտաքին քաղաքականությունը: **Թեմա 30.** Ամերիկյան էքսպանսիվիզմի գաղափարախոսությունը: **Թեմա 31.** «Բաց դոների» դոկտրինան: **Թեմա 32.** Միջազգային հարաբերությունները 1871-1914թթ. Երեք կայսերի համաձայնությունը: 1875-1878թթ. Արևելյան ճգնաժամը: **Թեմա 33.** Ավստրո-գերմանական դաշինքը /1879թ./: Եռյակ դաշինքը /1882թ./: **Թեմա 34.** Պայքարը Աֆրիկայի և Ասիայի համար: «Ինքնաապահովության» պայմանագիրը: **Թեմա 35.** «Փայլուն մեկուսացման» անգլիական քաղաքականությունը: **Թեմա 36.** Ֆրանս-ռուսական դաշինքը /1891-1893թթ./: Մեծ տերությունները և հակասությունների սրումը Հեռավոր Արևելքում: **Թեմա 37.** Աշխարհի բաժանման ավարտը: Միջազգային հարաբերությունների սրումը Առաջին աշխարհամարտի նախօրյակին: **Թեմա 38.** «Բաց դոների» դոկտրինան: Անգլո-գերմանական հակասությունները: Հեռավորարևելյան հարցը: **Թեմա 39.** Անտանտի կազմավորումը: Առաջին մարտկկյան ճգնաժամը /1905-1906թ./: **Թեմա 40.** Ռուս-գերմանական հակասությունները: Անգլո-պրուսական համաձայնությունը: **Թեմա 41.** 1908-1909թթ. Բոսնիական ճգնաժամը: Երկրորդ մարտկկյան ճգնաժամը 1911թ.: **Թեմա 42.** Իտալո-թուրքական, Բալկանյան առաջին և երկրորդ պատերազմները:

Գնահատման մեթոդները

Ընթացիկ քննություններ

Նախատեսված է 2 ընթացիկ քննություն, յուրաքանչյուրը 5 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Նոր պատմություն (1789-1870), խմբ. Գալկին Ի. Ե., 1982:
2. Антхина-Московченко В. И., Тетяя еспублика во Фанции. 1870-1918, М., 1986.
3. Астафьев И.И., уско-геманские отношения 1905-1911 гг., М., 1972.

4. Балканы в конце XIX- начале XX века: Очерки становления национальных государств и политических структур в Восточной Европе, М., 1991.
5. Болховитинов Н.Н., Становление исторической науки в США // История США, т. 1., М., 1983.
6. Болховитинов Н.Н., Основные этапы и направления развития американской историографии внешней политики США // Вопросы истории, М., 1986, № 9.
7. Вебер А. Б., Классовая борьба и капитализм. рабочее и профсоюзное движение как фактор социально-экономического развития XIX- XX вв., М., 1986.
8. Всемирная история, т. 4-6, под ред. Жукова Е., М., 1958-1960.
9. Галкин И. С., Создание Германской империи 1815-1871, М., 1986.
10. Германская история в новое и новейшее время, т. 1, М., 1970.
11. Готлиб В., Тайная дипломатия во время Первой мировой войны, М., 1960.
12. Гусев В. В., Изучение новой истории стран Западной Европы и США в СССР 1976-1981, Воронеж, 1983.
13. Дементьева И. П., Американская историография гражданской войны в США (1861-1865), М., 1963.
14. Дебиду А., Дипломатическая история Европы, т. 1, Ростов-на-Дону, 1995, 506 с.
15. Дебиду А., Дипломатическая история Европы, т. 1-2, Ростов-на-Дону, 1995, 604 с.
16. Далин В. М., Истоки Франции XIX-XX веков, изд. Наука, М., 1981, 325 с.
17. Двис Н., История Европы, М., 2004.
18. Зиде., Социальная история семьи в Западной и Центральной Европе (конец XVIII- XX вв.), М., 1997.
19. Иванян А., История США, М., 2004.
20. История Франции, в трех томах, редакция Манфред А. З. и др., изд. Наука, М., 1972-1973, т. 1, 355 с., т. 2, 581 с.
21. История Европы, т. 5, М., 2000.
22. История Европы, т. 4-5, под ред. Удальцова З., М., 1988.
23. История внешней и дипломатии США (1776-1917г.). (Западная историография), вып. I, М., 1986.
24. История Италии, в трех томах, т. 3, под ред. Скаскина С. Д., изд. Наука, М., 1971, 539 с.
25. История дипломатии, т.1, под ред. Зоина В., М., 1959.
26. История дипломатии, т. 2, под ред. Потемкина В., М., 1945.

27. Новая история стран Европы и Америки. Второй период, под ред. Е. Е. Овской и И. М. Кивогуза, М., 1998

28. Киссинджер Г., Дипломатия, М., 1962.

29. Лан В. И., США: от испано-американской до Первой мировой войны. М., 1976.

30. David Thomson, Europe since Napoleon, New York, 1962.

31. Eugen Weber “A Modern History of Europe” New York, W. W. Norton & Company Inc., 1971

32. Norman Davies “Europe” London, PIMLICO, 1997

0304/B44.	Թանգարանագիտություն և արխիվագիտություն	2 կրեդիտ
Հարաթական 3 ժամ	30/0/15	
VI կիսամյակ	առանց եզրափակիչ գնահատման	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողին հաղորդել տեսական գիտելիքներ թանգարանագիտության վերաբերյալ, ներկայացնել թանգարանագիտությունը որպես գիտություն, դրա ուսումնասիրության առարկան և օբյեկտը, թանգարանագիտական հիմնական հասակացությունները, թանգարանագիտության կապը և տեղը մյուս գիտությունների համակարգում: Ուսանողին ամբողջական գիտելիքներ է տրվում արխիվների, արխիվային գործի, արխիվային գործառույթների և արխիվային վավերագրերը մշակելու և օգտագործելու վերաբերյալ:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> ▪ կծանոթանա թանգարանների ստեղծման պատմությունը և թանգարանների կառուցվածքին ▪ նորովի կգնահատի մշակութային արժեքներն ու թանգարանների դերը դրանց պահպանման և սերունդներին փոխանցելու գործում <i>Ունակ կլինի.</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> ▪ մշակելու վավերագրերը և օգտագործելու իր գիտական հետազոտություններում <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> ▪ Կատարելագործելու զեկուցում պատրաստելու և բանավեճ վարելու մշակույթը		
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. Թանգարանների ծագման պատմությունից: Թեմա 2. Հայաստանի թանգարանների պատմությունից: Թեմա 3. Թանգարանագիտությունը որպես գիտություն, ուսումնասիրության		

առարկան, օբյեկտը: **Թեմա 4.** Թանգարանագիտական հիմնական հասկացությունները: **Թեմա 5.** Թանգարանագիտության մեթոդը, կառուցվածքը, տեղը մյուս գիտությունների համակարգում: **Թեմա 6.** Թանգարանների հիմնական սոցիալական խնդիրները: **Թեմա 7.** Թանգարանային ֆոնդեր: **Թեմա 8.** Թանգարանների կառավարում և մաքրեթինգ: **Թեմա 9.** Թանգարանների դասակարգումը ըստ տիպերի: **Թեմա 10.** Յուրաքանչյուրություն, ցուցահանդես: **Թեմա 11.** Յուրաքանչյուրության տեսակներ: **Թեմա 12.** Թանգարանի հանրահոշակում, ինֆորմացիա և գովազդ: **Թեմա 13.** ԲԿՈՄ-ի պատմությունը, թանգարանների բարեկամների ասոցիացիա: **Թեմա 14.** Նոր ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների կիրառումը թանգարաններում: **Թեմա 15.** Ներածական դասախոսություն: **Թեմա 16.** Հին Հայաստանի պատմության սկզբնաղբյուրները: **Թեմա 17.** Վաղ միջնադարյան Հայաստանի սկզբնաղբյուրները: **Թեմա 18.** Հայաստանի զարգացած միջնադարի սկզբնաղբյուրները: **Թեմա 19.** Հայաստանի ուշ միջնադարի պատմության սկզբնաղբյուրները: **Թեմա 20.** Հայոց նոր պատմության սկզբնաղբյուրները: **Թեմա 21.** Հայոց նորագույն պատմության սկզբնաղբյուրները:

Գնահատման մեթոդները

Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 10 միավոր:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Արխիվային շինարարությունը Հայաստանում, Երևան, 1960:
2. Հայաստանի պետական արխիվները, Երևան, 1983:
3. Հայկական ՍՍՌ պետական կենտրոնական պատմական արխիվի ուղեցույց, Երևան, 1960:
4. Центральный государственный архив октябрьской революции и социалистического строительства Армянской ССР. Путеводитель, Ереван, 1990:
5. Крайская З.В., Челлини Э.В. Архивоведение, Москва, 1996:
6. Клипе Р. Р., Художественное проектирование экспозиции, М. 1978.
7. Музейные термины. Терминологические проблемы музееведения (сб. н. тр.), М. 1986.
8. Музееведение. на пути к музею 21 в. (сб. н. трудов), М. 1989.
9. Ребякин В. Н., Художественный музей, М. 1974.
10. Современный художественный музей (сб. ст.), л. 1980.
11. Чинхолл Р., Музейная каталогизация и ЭВМ, М. 1983.

0304/B47.	Պատմագիտության տեսություն և մեթոդաբանություն	4 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	45/0/15	
VII կիսամյակ	Էզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել պատմական գործընթացի վերաբերյալ տարբեր ժամանակներում առաջ քաշված հայեցակարգերը, լուսաբանել պատմական գործընթացը կերտող գործոնների հետազոտման հիմնական սկզբունքները, պատմագիտության գործառույթների լուսաբանման հիմամբ վեր հանել պատմական ճանաչողության յուրահատկությունը, հիմնավորել պատմական հետազոտության և նրա մեթոդաբանության կապի անհրաժեշտությունը:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա <i>Գիտելիք և իմացություն</i> ամբողջական պատկերացում պատմագիտական առավել նշանակալի տեսությունների և մեթոդաբանական դպրոցների մասին, <i>Ունակ կլինի.</i> ▪ <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> ըմբռնել եվրոպական պատմագիտական մտքի առանձնահատկությունները, տիրապետել պատմագիտության տեսության և մեթոդաբանության տերմինաբանությանը: ▪ <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> ընդհանրական կարողություններ՝ սեփական հետազոտության մեթոդների, տեխնոլոգիաների ընտրության և կիրառման համար, տիրապետի պատմական ճշմարտությանը հասու դառնալու արվեստին:		
Համառոտ բովանդակություն Թեմա 1. Պատմագիտության տեսություն և մեթոդաբանություն դասընթացի առարկան, խնդիրները, նպատակները: Թեմա 2. Պատմագիտությունը իբրև ուրույն հետազոտական միջավայր՝ իր օբյեկտով, սուբյեկտով, գործառույթներով, հիմնախնդիրներով և մեթոդներով: Թեմա 3. Պատմական ճանաչողության ձևավորման հիմնական փուլերը: Թեմա 4. Պատմության գիտականության հիմնախնդիրը. պատմության դրապաշտական /պոզիտիվիստական/ և ռոմանտիկական ընկալումները: Թեմա 5. Կ.Մարքսի ֆորմացիոն տեսությունը: Թեմա 6. Հասարակության զարգացման քաղաքակրթական մոտեցումները պատմագիտության մեջ: Թեմա 7. Պատմագիտության հարացույցը 20-րդ դարասկզբին. «Աննալների» պատմագիտական դպրոցը: Թեմա 8. Պատմական հետազոտության		

վերաբերյալ պոստմոդեռնիստական մոտեցումները: Նոր ուղղություններ պատմագիտական հետազոտություններում: **Թեմա 9.** Պատմական հետազոտության համընդհանուր և հատուկ պատմական մեթոդները: **Թեմա 10.** Պատմական իրադարձություն, երևույթ և գործընթաց: **Թեմա 11.** Պատմական գործընթացը կերտող կարևորագույն գործոնները և դրանց հետազոտման հիմնական սկզբունքները: **Թեմա 12.** Պատմագետի գործունեության դիտանկյունները: Պատմագետ- հետազոտողի տիպը և անձնական որակները: **Թեմա 13.** Պատմագետը իբրև «դարաշրջանի բանական աչք»։ պատմական ժամանակ, հիշողություն և մոռացում: **Թեմա 14.** Պատմական փաստը և սկզբնաղբյուրի ընտրության սկզբունքներն ու նրա աշխատանքի փուլերը: **Թեմա 15.** Հատուկը և կրկնվողը պատմության մեջ: Պատմական առաջադիմություն և հետադիմությունը: Պատմության այլընտրանքայնությունը:

0304/B17.	Հայոց պատմության պատմագրություն	4 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	45/0/15	
VII կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին հիմնարար գիտելիքներ հաղորդել մեր ազգային պատմական գիտության անցած ողջ ուղու մասին՝ սկսած նախագրական շրջանի պատկերացումներից մինչև մեր օրերի պատմագիտական դպրոցները, ուղղությունները, տեսությունները:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> - կպատկերացնի հայ պատմագրության զարգացման ուրույն ընթացքը և առանձնահատկությունները, - կհասկանա հայ իրականության մեջ պատմական գիտելիքների առաջացման, կուտակման և համակարգման ընթացքը, - կընկալի հայոց պատմության պատմագրության խնդիրները, գիտելիքներ ձեռք կրերի պատմագրական հետազոտությունների տիպերի մասին, <i>Ունակ կլինի.</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> - ի վիճակի կլինի կողմնորոշվելու պատմական գիտության պատմության վիճելի հարցերում: - գնահատելու հայ պատմագրության զարգացման խոշոր փուլերից յուրաքանչյուրի ինքնատիպությունը և առանձին նշանավոր պատմիչների դերն ու ավանդը հայ պատմագրության ձևավորման		

ու առաջընթացի համատեքստում, ▪ պարբերացնելու հայ միջնադարյան պատմագրության ընթացքը, բնութագրել նրա զարգացման առանձին փուլերը, <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> ▪ ընդլայնելու և կիրառելու ունեցած գիտելիքները, ▪ վերլուծելու փաստերը և եզրակացություններ կատարելու՝ հենվելով նախորդ հետազոտողների ձեռքբերումների վրա, ▪ դիմել տեղեկատվության ժամանակակից միջոցներին:
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. Պատմական գիտելիքների առաջացումը Հայաստանում: Նախամեսրոպյան շրջանի հայ պատմագրությունը: Թեմա 2. Հայ միջնադարյան պատմագրության պարբերացումը: Հայ միջնադարյան պատմագրության բնութագրական գծերը և առանձնահատկությունները: Պատմական երկերի հիմնական տեսակները հայ միջնադարյան պատմագրության մեջ: Թեմա 3. Պատմության պարբերացումը հայ միջնադարյան պատմագրության մեջ: Պատմական ժամանակը հայ միջնադարյան պատմագրության մեջ: Թեմա 4. Ստեղծագործական հիմնական եղանակները հայ միջնադարյան պատմագրության մեջ: Թեմա 5. Հայ միջնադարյան պատմագրության ականավոր դեմքերը: Թեմա 6. Հայ պատմագրության զարգացման պայմանները, ընթացքը, ականավոր ներկայացուցիչները 18-րդ դարի վերջերին-19-րդ դարում: Թեմա 7. Հայ պատմագրության առաջընթացը, զարգացման հիմնական միտումները, նշանավոր դեմքերը 20-րդ դարում: Թեմա 8. Հայ պատմագրության ներկա վիճակը և հեռանկարները:
Գնահատման մեթոդները <i>Ընթացիկ քննություններ</i> Նախատեսված է 2 ընթացիկ քննություն, յուրաքանչյուրը 5 միավոր առավելագույն արժեքով: <i>Եզրափակիչ քննություն</i> Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Բաբայան Լ., Դրվագներ Հայաստանի վաղ ֆեոդալիզմի դարաշրջանի պատմագրության (V-VIII դարեր), ՀՀ ԳԱԱ հրատարակչություն, Երևան, 1977: 2. Բաբայան Լ., Դրվագներ Հայաստանի զարգացած ֆեոդալիզմի դարաշրջանի պատմագրության (IX-XIII դարեր), ՀՀ ԳԱԱ հրատարակչություն, Երևան, 1981: 3. Բաբայան Լ.Հ., Դրվագներ Հայաստանի XIV-XVIII դարերի

պատմագրության, ՀՀ ԳԱԱ հրատարակչություն, Երևան, 1984: 4. Հարությունյան Շ., Պատմագիտության զարգացումը Սովետական Հայաստանում 1920-1965 թթ., ՀՀ ԳԱԱ հրատարակչություն, Երևան, 1967: 5. Ճեմճեմեան Ս., Հ. Միքայել Չամչեան եւ իր Հայոց պատմութիւնը, Միլիթարեան տպարան, Վենետիկ, 1983:
--

0304/B32.	Նորագույն պատմություն	8 կրեդիտ
շաբաթական 8 ժամ	90/0/30	
VII կիսամյակ	Էզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողին ներկայացնել 20-րդ դարի Եվրոպայի և Ամերիկայի երկրների պատմությունը: Տալ քաղաքակրթության զարգացման տիպաբանությունը 20-րդ դարի ընթացքում ինչպես Եվրոպական աշխարհամասում, այնպես էլ ամերիկյան մայրացամաքում: Ներկայացնել հասարակության զարգացման վերաբերյալ երկու հակադիր գաղափարախոսությունների բախումներն ու համակերպումը:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> 20-րդ դարի Եվրոպայի և Ամերիկայի երկրների զարգացման առանձնահատկությունների վերաբերյալ: <i>Ունակ կլինի</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> - գնահատելու քաղաքական զարգացումները, անելու անհրաժեշտ էզրահանգումներ գլոբալ աշխարհաքաղաքական զարգացումների վերաբերյալ, - հարկ եղած դեպքում ներկայացնելու արդի հասարակական-քաղաքական զարգացումների հիմքերը, <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> - կատարելու գիտա-հետազոտական ուսումնասիրություն, - օգտվելու անհրաժեշտ սկզբնաղբյուրներից, - մասնակցելու գիտաժողովների և բանավեճերի:		
Համառոտ բովանդակություն. <i>Թեմա 1.</i> Եվրոպայի և Ամերիկայի երկրների զարգացման հիմնական միտումները 1918-39թթ. <i>Թեմա 2.</i> Վերսալ-վաշինգտոնյան համակարգը, միջազգային հարաբերությունները երկու համաշխարհային պատերազմների միջև ընկած ժամանակաշրջանում <i>Թեմա 3.</i> Գերմանիան 1918-39թթ. <i>Թեմա 4.</i> Ֆրանսիան 1918-39թթ. <i>Թեմա 5.</i> Մեծ Բրիտանիան 1918-39թթ. <i>Թեմա 6.</i> Իտալիան 1918-43թթ. <i>Թեմա 7.</i> Քաղաքացիական պատերազմը Իսպանիայում <i>Թեմա 8.</i> ԱՄՆ-ն 1918-		

39թթ. **Թեմա 9.** Երկրորդ համաշխարհային պատերազմը 1939-1945
Թեմա 10. Եվրոպայի և Ամերիկայի երկրների զարգացման հիմնական
միտումները 20-րդ դարի երկրորդ կեսին և 21-րդ դարի սկզբին **Թեմա 11.** Միջազգային հարաբերությունները «Մառը պատերազմի» շրջանում
Թեմա 12. Երկրներ համակարգի փլուզումը, ԵՄ ձևավորումը **Թեմա 13.**
ԱՄՆ-ն 1945-2000 **Թեմա 14.** Մեծ Բրիտանիան 1945-2000 **Թեմա 15.**
Ֆրանսիան 1945-2010 **Թեմա 16.** Գերմանիան 1945-2010 **Թեմա 17.**
Իտալիան 1945-2000 **Թեմա 18.** Արևելյան Եվրոպայի երկրները 1945-
2010թթ **Թեմա 19.** Լատինական Ամերիկայի երկրները 1945-2000թթ:
Զարգացման ընդհանուր միտումները, Լատինական Ամերիկայի
հեղափոխությունը **Թեմա 20.** Աշխարհը երրորդ հազարամյակի սկզբին:

Գնահատման մեթոդները

Ընթացիկ քննություններ

Նախատեսված է 2 ընթացիկ քննություն, յուրաքանչյուրը 5 միավոր
առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն
արժեքով:

Գրականության ցանկ

1. Հակոբյան Հ., Նորագույն պատմություն, Եր. 1998
2. М. В. Пономарев, История стран Европы и Америки в новейшее время, М. 2006
3. Системная история международных отношении, т. 1, 2, под ред. А. Богатурова, М. 2007
4. Международные отношения и внешняя политика СССР, сборник документов (1871-1957гг.), Москва, 1957:
5. Авторитаризм и демократия в развивающихся странах, М. 1996.
6. Алексеева Т., Современные политические теории, М. 2000.
7. Арах М., Европейский Союз: введение политического объединения, М. 1998.
8. Арзаканян М., Политическая история Франции, М. 2003.
9. Базарбаев Б., В поисках истинного либерализма, М. 1994
10. Бек У., Что такое глобализация, М. 2001
11. Белоусова З., Франция и европейская безопасность. 1929-1939гг., М. 1976.
12. Валлерстайн И., После либерализма, М. 2003.
13. Ватлин А., Германия в 20 веке, М. 2002.
14. Випперман В., Европейский фашизм в сравнении, М. 2000.
15. Величко А. Христианство и социальный идеал, М. 2000.
16. Волконский Н. История информационных войн, т. 2, Спб. 2003.

17. Восточноевропейский социализм: становление режима, попытки его модификации, причины поражения, М. 1992.
18. Германский вопрос в 1945-1990 гг. Киев, 1991.
19. Зонтхаймер К., Федеративная республика Германия сегодня. Основные черты политической системы, М. 1996.
20. Заболотный В. Новейшая история стран Европы и Северной Америки. Конец 20-начало 21 века, М. 2004.
21. Испания 1918-1972. Исторический очерк, под ред. И. Майского, М. 1975.
22. Илюхина Р. Лига Наций 1919-1934, М. 1982.
23. Иноземцев В. Современное постиндустриальное общество: природа, противоречия, перспективы, М. 2000.
24. История мировой экономики (под ред. Г. Поляка, А Марковой), М. 1999.
25. Christian Zentner/ CHRONICK ZWEITER WELTKRIEG / Otus Verlag AG, St.Gallen, S. 20-22, 2007.
26. Gerhart Binder. Epoche der Entscheidungen/ Eine Geschichte des 20. Jahrhunderts. Sechste Auflage. Stuttgart-Degerloch: Seewald Verlag. 1960.
27. II. Weltkrieg / Dokumentation Das III.Reich. Gütersloch : Mohndruck Graphische Betriebe GmbH., 1989.
28. Christopher R. Browning, The Origins of the Final Solution: The Evolution of Nazi Jewish Policy, University of Nebraska Press.
29. C6.Lewkowicz, Nicolas, The German Question and the Origins of the Cold War, IPOC, Milan, 2008.
30. G. Kennan, Memoirs, vol. 1, 2, Boston, Toronto, 1967, 1972:
31. Harry S. Truman, Memoirs, vol. 1, 2, New York, 1955, 1957:
32. J. F. Dulles, War or Peace, New York, 1957:
33. The Cold War. A Book of Documents, Ed. with an introd. by H. Trefousse, New York, 1965:

0304/B39.	Վրաստանի և Ադրբեջանի պատմություն	4 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	30/0/15	
VII կիսամյակ	Առանց եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ճանաչողական, գիտատեսական և քաղաքական դիտանկյուններով ներկայացնել Վրաստանի և Ադրբեջանի պատմությունը, լուսաբանել տարաբնույթ, վիճահարույց և միմյանց հակադիր տեսակետներ:		

Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.

Գիտելիք և իմացություն

- կճանաչի հարևան երկու երկրների պատմությունը,
- կհասկանա և կվերլուծի այդ ժողովուրդների պատմական զարգացման առանձնահատկությունները, նրանց քաղաքակրթությունների էությունը,

Ունակ կլինի

(բուն մասնագիտական կարողություններ)

- յուրաքանչյուր թեմայի վերլուծության հիման վրա անել տեսական ընդհանրացումներ:

(ընդհանրական կարողություններ)

- կատարելագործելու գեղուցում պատրաստելու ու գիտական բանավեճ վարելու մշակույթը:

Համառոտ բովանդակությունը

Թեմա 1. Վրաստանը հնագույն ժամանակներում: **Թեմա 2.** Վրաստանը 4-8-րդ դդ.: **Թեմա 3.** Վրաստանը 9-11-րդ դդ.: **Թեմա 4.** Վրաստանը 13-րդ դ. սկզբներից մինչև 19-րդ դ. սկիզբը: **Թեմա 5.** Վրաստանը 19-20-րդ դ. սկզբին: **Թեմա 6.** Վրաստանը խորհրդային ժամանակաշրջանում: **Թեմա 7.** Վրաստանը ետխորհրդային տարիներին: **Թեմա 8.** Արևելյան Անդրկովկասը 8-16-րդ դդ.: **Թեմա 9.** Արևելյան Անդրկովկասը 16-րդ դ.-19-րդ դ. սկզբին: **Թեմա 10.** Արևելյան Անդրկովկասը ռուսական կայսրության կազմում: **Թեմա 11.** Արևելյան Անդրկովկասը 20-րդ դ. սկզբին: **Թեմա 12.** Ադրբեջանի անկախ հանրապետությունը 1918-1920 թթ.: **Թեմա 13.** Ադրբեջանի խորհրդայնացումը և հարաբերությունները հարևան երկրների հետ: **Թեմա 14.** Ադրբեջանը խորհրդային տարիներին: **Թեմա 15.** Ադրբեջանի հանրապետությունը ետխորհրդային տարիներին:

Գնահատման մեթոդները

Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 10 միավոր:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Բայբուրդյան Վ., Իրանի պատմություն, Եր., 2006:
2. Երեմեն Դ. Ե., Թուրքերի ծագումը /Օագումը և էթնիկական պատմության հիմնական էտապները/, Երևան, 1975
3. Էնաեթոլլահ Ռեզա, Ազրբայջան և Առան, /Կովկասյան Ալբանիա/, Երևան, 1994:
4. Մելքոնյան Ա., Ջավախքը 19-րդ դ. և 20-րդ դարի 1-ին քառորդին, Եր., 2003:
5. Վիրաբյան Վ., Հայ-վրացական պատերազմը, ՀՀ կառավարության ռազմաքաղաքական գործունեությունը և կուսակցությունները, Եր.,

2003:

6. Лордкипанидзе М.Д., Мемисишвили Т.А., Очерки истории Грузии, т. 1-2, Тб.1989.
7. Мелик-Шахназарян Л., Этнополиэтика Азербайджана, Ер. 2007.
8. Азербайджан: Полигон, Ер. 2012.

0304/B48.	Նոր և նորագույն ժամանակների սոցիալ-քաղաքական պատմություն	4 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	32/0/0	
VII կիսամյակ	Հանրագումարային քննություն	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողին լիարժեք գիտելիքներ տալ նոր և նորագույն ժամանակաշրջանների սոցիալական և քաղաքական գործընթացների մասին:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
Գիտելիք և իմացություն		
16-19-րդ դարերի բուրժուական և բուրժուադեմոկրատական հեղափոխությունների հետևանքով Ռուսաստանում, Արևմտյան Եվրոպայում և Հյուսիսային Ամերիկայում տեղի ունեցած հասարակական կարգի փոփոխությունները,		
Ունակ կլինի		
(բուն մասնագիտական կարողություններ)		
Ներկայացնել նորագույն հասարակություններում ընթացած սոցիալական և քաղաքական իրադարձությունները		
(ընդհանրական կարողություններ)		
տիրապետել քաղաքական պատմության այն նյութը, որը նրան հնարավորություն կտա հաջորդ կուրսերում լիարժեք պատկերացում ունենալ միջազգային քաղաքականության, քաղաքական ինստիտուտների և գործընթացների մասին:		
Համառոտ բովանդակությունը		
Թեմա 1. Նիդեռլանդական բուրժուական հեղափոխությունը: Թեմա 2. Անգլիական բուրժուական հեղափոխությունը: Թեմա 3. 18-րդ դարի ֆրանսիական մեծ հեղափոխությունը և կապիտալիզմի հաստատումը Եվրոպայում: Թեմա 4. Միջազգային հարաբերությունները Եվրոպայում 19-րդ դարում: Թեմա 5. 1848-1849 թթ. բուրժուադեմոկրատական հեղափոխությունները Եվրոպայում և քաղաքական նոր իրողությունները: Թեմա 6. Ռազմա-քաղաքական խմբավորումները 19-րդ դարի վերջերին և 1-ին աշխարհամարտը: Թեմա 7. Ռուսաստանը 20-րդ դարի 1-ին տասնամյակների և Ռուսաստանի քաղաքական զարգացման առանձնահատկությունները: Թեմա 8. 2-րդ աշխարհամարտը և միջազգային քաղաքական գործընթացները:		

Գնահատման մեթոդները

Քննությունը անցկացվում է բանավոր՝ 20 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. М.В.Пономарев, История стран Европы и Америки в новейшее время, М. 2006
2. Системная история международных отношений, т. 1, 2, под ред. А. Богатурова, М. 2007
3. Международные отношения и внешняя политика СССР, сборник документов (1871-1957гг.), Москва, 1957:
4. Авторитаризм и демократия в развивающихся странах, М. 1996.
5. Алексеева Т., Современные политические теории, М. 2000.
6. Арах М., Европейский Союз: введение политического объединения, М. 1998.
7. Арзаканян М., Политическая история Франции, М. 2003.
8. Базарбаев Б., В поисках истинного либерализма, М. 1994
9. Бек У., Что такое глобализация, М. 2001

0304/B15	Հայկական հարցի և հայոց ցեղասպանության պատմություն	4 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	32/0/16	
VII կիսամյակ	առանց եզրափակիչ գնահատման	
Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել հայ ժողովրդի պատմության անկյունաքարային նշանակության հիմնախնդրի՝ հայկական հարցի և վերջինիս սերտորեն առնչված Հայոց ցեղասպանության պատմությունը, պարզաբանել թեմայի քաղաքական, մշակութային և բարոյական կարևորությունը, արդիականությունն ու անդրադարձը ներկա տարածաշրջանային քաղաքական գործընթացներում:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
<i>Գիտելիք և իմացություն</i>		
▪ Հայկական հարցի առաջացման, նրա էության, զարգացման փուլերի շուրջ պատմագիտության մեջ գոյություն ունեցող իրարամերժ կարծիքները, առավել խոր պատկերացում Հայկական հարցի նկատմամբ մեծ տերությունների և միջազգային դիվանագիտության դիրքորոշման, Հայկական հարցի ուղղությամբ հայ քաղաքական կուսակցությունների ռազմավարության և մարտավարության փոփոխությունների մասին:		
<i>Ունակ կլինի.</i>		
<i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i>		

▪ Ճշգրիտ գնահատական տալու հայկական հարցին ու վերջինիս հիմնական փուլերի պատմությանը, հայ-թուրքական հարաբերությունների հոլովությունը, ▪ Հասկանալու հայկական հարցի՝ իբրև միջազգային քաղաքական հիմնահարցի էությունն ու արդի բնույթը, <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> ▪ Իրատեսորեն գնահատել մեր ժողովրդի պատմության մեջ վճռորոշ ժամանակաշրջանի պատմությունը, ձեռք բերելու ընդհանուր քաղաքական, վերլուծական կարողություններ և հմտություններ:
<i>Համառոտ բովանդակությունը</i> Թեմա 1. Հայկական հարցի ծագման և նրա էության շուրջ պատմագրության մեջ գոյություն ունեցող կարծիքները և նշեց քննական վերլուծությունը: Թեմա 2. Հայկական հարցի զարգացման փուլերը: Թեմա 3. Հայկական հարցը հայ քաղաքական կուսակցությունների ծրագրերում: Թեմա 4. Հայկական հարցի միջազգայնացումը: Թեմա 5. Հայկական հարցը արդի փուլում, նրա բովանդակությունը և լուծման եղանակները: Թեմա 6. Հայոց ցեղասպանության պատճառները: Թեմա 7. Ցեղասպանության իրագործման փուլերը: Թեմա 8. Հայոց ցեղասպանության դասերն ու հետևանքները: Թեմա 9. Միջազգային իրավունքը և ցեղասպանությունը:
<i>Գնահատման մեթոդները</i> Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 10 միավոր: <i>Հիմնական գրականության ցանկը</i> 1. Խուրշուդյան Լ., Հայկական հարցը. բովանդակությունը, ծագումը, պատմության հիմնական փուլերը: 2. Լազյան Գ., Հայաստան և Հայ Դատը, Կահիրե, 1957: 3. Շահան Նաթալի, Թուրքերը և մենք, Երևան, 1992: 4. Հայերի ցեղասպանությունը Օսմանյան Կայսրությունում. փաստաթղթերի և նյութերի ժողովածու, Մ. Գ. Ներսիսյան խմբ., Երևան, 1991: 5. Բարսեղյան Լ. Ա., Տարեգրություն Հայոց ցեղասպանության պաշտոնական դատապարտման և ճանաչման /1915-2003/, Երևան, 2004: 6. Հայոց ցեղասպանությունը, ԵՊՀ հրատ, Երևան, 2001:

0304/B45	Փիլիսոփայության պատմության	4կրեդիտ
շաբաթական 6 ժամ	30/0/15	

VIII կիսամյակ	առանց եզրափակիչ գնահատուման
Դասընթացում ուսանողներին ծանոթացնել փիլիսոփայական մտքի զարգացման ընթացքին, փիլիսոփայական ուղղություններին ու հոսանքներին, պատմափիլիսոփայական ուսմունքներին:	
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> - փիլիսոփայության և փիլիսոփայության պատմության հարաբերակցության տեսակետները, - փիլիսոփայապատմական նյութի վերակազմության մեթոդաբանական սկզբունքները և հիմքերը, փիլիսոփայական մտքի պարբերացման տիպերը, դասական, ոչ դասական և հետ ոչ դասական շրջանների յուրահատկությունները, - փիլիսոփայության պատմության պատմագրության փուլերը և դրանց առանձնահատկությունները, - փիլիսոփայության պատմության վերակազմության հիմնական տեսությունները և մոտեցումները: <i>Ունակ կլինի</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> - տարբերակելու փիլիսոփայման տիպերը, <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> - վերլուծել փիլիսոփայության պատմության տեսությունների ընդհանրությունները և տարբերությունները:	
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. Փիլիսոփայության պատմության առարկան: Թեմա 2. Հին Արևելքի փիլսոփայությունը: Թեմա 3. Անտիկ հունական փիլիսոփայություն: Թեմա 4. Դասական շրջանի հունական փիլսոփայությունը: Թեմա 5. Հելլենիստական դարաշրջանի փիլիսոփայություն: Թեմա 6. Միջնադարյան փիլիսոփայություն: Թեմա 7. Սխոլաստիկական փիլսոփայություն: Թեմա 8. Վերածննդի դարաշրջանի փիլսոփայություն: Թեմա 9. Նոր ժամանակի փիլիսոփայությունը: Թեմա 10. Գերմանական դասական փիլիսոփայություն: Թեմա 11. Փիլիսոփայական միտքը 19-րդ դարում: Թեմա 12. 20-րդ դարի փիլիսոփայական ուղղությունները:	
Գնահատման մեթոդները Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է 10 միավոր առավելագույն արժեքով:	
Հիմնական գրականության ցանկը - Лаертский Диоген, О жизни, учениях и изречениях знаменитых философов, М., - Ясперс К., Всемирная история философии. Введение, СПб, 2000.	

3. Богомолов А.С., Ойзерман Т.И., Основы теории историко-философского процесса, М., 1983.
4. Емельянов Б.В., Любытий К.Н., Введение в историю философии, М., 1987.

0304/B08.	Աշխարհաքաղաքականություն	4 կրեդիտ
շաբաթական 3 ժամ	30/0/15	
VII կիսամյակ	առանց եզրափակիչ գնահատման	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել աշխարհաքաղաքականության բազմաթիվ հիմնախնդիրների նկատմամբ մասնագիտական պատկերացումներ, պատշաճ գիտելիքներ աշխարհաքաղաքական բարդ գործընթացների վերաբերյալ:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
<i>Գիտելիք և իմացություն</i>		
արդի աշխարհաքաղաքականության հիմունքների տեսական հիմնախնդիրները, աշխարհաքաղաքականության որպես գիտության վերլուծության մեթոդաբանական հիմունքները և պատմական հեռանկարները,		
<i>Ունակ կլինի</i>		
<i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i>		
յուրաքանչյուր թեմայի վերլուծության հիման վրա անելու տեսական ընդհանրացումներ:		
<i>(ընդհանրական կարողություններ)</i>		
կատարելագործելու զեկուցում պատրաստելու ու գիտական բանավեճ վարելու մշակույթը:		
<i>Համառոտ բովանդակությունը</i>		
Թեմա 1. Աշխարհաքաղաքականությունը որպես գիտություն և նրա ձևավորման ու զարգացման հիմնական փուլերը: Թեմա 2. Աշխարհաքաղաքականության հիմնական դպրոցներն ու ուղղությունները: Թեմա 3. Աշխարհի համընդհանրացումը՝ գլոբալիզացիա: Թեմա 4. Աշխարհաքաղաքականությունը գաղափարախոսության և աշխարհայացքային տեսանկյունից: Թեմա 5. Արդի դարաշրջանի աշխարհաքաղաքական պատկերը: Թեմա 6. Մեծ տերությունների աշխարհաքաղաքական շահերը Հարավային Կովկասում: Թեմա 7. Ռուսաստանի Դաշնության աշխարհաքաղաքական շահերը Հարավային Կովկասում և հայ-ռուսական հարաբերությունները հետխորհրդային շրջանում: Թեմա 8. ՀՀ ռազմավարության հիմնահարցերը և ուղղությունները: Թեմա 9.		

Միջազգային հակամարտությունները և դրանց լուծման ուղիները:
Գնահատման մեթոդները Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 10 միավոր:
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Հայաստան 2020․ Զարգացման և անվտանգության ռազմավարություն, Երևան, 2002, 2. Հայաստանը փոխակերպվող աշխարհում, ՌԱՀՀԿ, Երևան, 2006, 3. Քոթանջյան Հ., Հայաստանի ազգային անվտանգության ռազմավարական մշակման ուղեցույցները տարածաշրջանային անվտանգության ճարտարապետության համատեքստում, Երևան, 2008, 4. Гаджиев К.С., Введение в геополитик, М., 2001, 5. Гаджиев К.С., Геополитика Кавказа, М., 2003, 6. Нартов Н.А. Геополитика. М., 2003:

0202/B32	Հայ և համաշխարհային արվեստի պատմություն	4 կրեդիտ
շաբաթական 6 ժամ	40/0/24	
VIII կիսամյակ	Հանրագումարային քննություն	
Դասընթացը նպատակն է ծանոթացնել ուսանողին հայ և համաշխարհային արվեստի պատմությանը, նրա զարգացման հիմնական փուլերին, կարևոր ստեղծագործություններին: Հաղորդակից դարձնել ուսանողին նախնադարյան, հին քաղաքակրթությունների, դասական՝ հունա-հռոմեական, միջնադարյան մշակույթներին, ինչպես նաև հեղինակավոր արվեստագետների ստեղծագործությունների ուսումնասիրմանը:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> - մշակույթի պատմության օրինաչափությունները, զարգացման առանձնահատկությունները, <i>Ունակ կլինի</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> - կճանաչի հայ և համաշխարհային մշակույթի կարևոր հուշարձանները <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> - կդառնա որոշ ստեղծագործությունների անմիջական հաղորդակիցը:		

Համառոտ բովանդակություն

Թեմա 1. Ներածություն: Նախնադարյան արվեստ: **Թեմա 2.** Հին քաղաքակրթությունների արվեստների ընդհանուր բնութագիրը և հիմնական հուշարձանները: **Թեմա 3.** Հին Հունաստանի և Հռոմի արվեստի հիմնական շրջաններն ու հուշարձանները: **Թեմա 4.** Միջնադարյան Արևելաքրիստոնեական և Արևմտաքրիստոնեական արվեստ: **Թեմա 5.** Վերածնունդի արվեստը: **Թեմա 6.** 17-րդ դարի արվեստի ընդհանուր բնութագիրը, իտալական, ֆլամանդական, հոլանդական, իսպանական դպրոցները: **Թեմա 7.** 18–19-րդ դարերի արվեստի ընդհանուր բնութագիրը: **Թեմա 8.** Իմպրեսիոնիզմ և պոստիմպրեսիոնիզմ: **Թեմա 9.** Մոդեռնիզմի ուղղությունները: **Թեմա 10.** Հին հայկական և ուրարտական արվեստ: **Թեմա 11.** Միջնադարյան հայ արվեստ: **Թեմա 12.** Հայ կերպարվեստագետները 19-րդ դ. և 20-րդ. 1-ին կեսին: **Թեմա 13.** Խորհրդային շրջանի հայ արվեստը:

Գնահատման մեթոդները

Նախատեսված քննությունը բանավոր է, գնահատվում է առավելագույնը 20 միավոր:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Աղապյան Ա., Հակոբյան Հ., Հասրաթյան Մ., Ղազարյան Վ., Հայ արվեստի պատմություն, Երևան, 2009:
2. Հարությունյան Վ., Հայկական ճարտարապետության պատմություն, Երևան, 1992:
3. Մարտիկյան Ե., Հայկական կերպարվեստի պատմություն, Հ. 1-4, Երևան, 1971-1987.
4. Памятники мирового искусства, Все тома. Москва, 1967 - 1988.
5. Малая история искусств, Москва, Все тома, 1977.
6. Дмитриева Краткая история искусств, Москва, 1990.
7. Степанян Н. С., Искусство Армении, М., 1989.

ԿԱՄԸՆՏՐԱԿԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ

0304/В 50.	Արդի դարաշրջանի քաղաքական կուսակցություններ	4 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	40/0/20	
IV կիսամյակ	առանց եզրափակիչ գնահատման	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել համապատասխան գիտելիքներ 19-րդ դարի վերջին և 20-րդ դարի սկզբին Ռուսաստանում ձևավորվող քաղաքական կուսակցությունների և նրանց դերակատարության մասին:		

Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.

Գիտելիք և իմացություն

- Ռուսաստանի քաղաքական կուսակցությունների ձևավորման գործընթացը, քաղաքական կուսակցությունների ձևավորման պատմական անհրաժեշտությունը և նրանց դերը երկրի քաղաքական կյանքում

Ունակ կլինի

(բուն մասնագիտական կարողություններ)

- տեսական գիտելիքների հիման վրա վերլուծելու երկրի քաղաքական կյանքը և անելու տեսական ընդհանրացումներ

(ընդհանրական կարողություններ)

- կատարելագործել գեկուցում պատրաստելու ու գիտական բանավեճ վարելու մշակույթը:

Համառոտ բովանդակությունը

Թեմա 1. Հեղափոխական նարոդնիկական շարժումը որպես քաղաքական կուսակցությունների ձևավորման նախորդ շրջան: **Թեմա 2.** Մարքսիզմի տարածումը Ռուսաստանում և Գ.Վ.Պլեխանովի «Աշխատանքի ազատագրություն» խումբը: **Թեմա 3.** ՌՄԴԲԿ ստեղծումը, նրա ծրագիրը և գործունեությունը: **Թեմա 4.** Սոցիալիստ հեղափոխականների կուսակցությունը, նրա ծրագիրը և գործունեությունը: **Թեմա 5.** Ռուսական լիբերալ կուսակցությունները. Սահմանադրական-դեմոկրատական կուսակցությունը: **Թեմա 6.** «Հոկտեմբերի 17-ի միությունը» (Օկտյաբրիստներ) կուսակցությունը: **Թեմա 7.** Կառավարական պահպանողական (կոնսերվատիվ) կուսակցությունները: **Թեմա 8.** Տրուդովիկների («Աշխատանքային խումբ») մանրբուրժուական քաղաքական կուսակցությունը: **Թեմա 9.** Բազմակուսակցական համակարգի վերացումը և միակուսակցական համակարգի ձևավորումը Ռուսաստանում: **Թեմա 10.** Այլախոհական շարժումները ԽՍՀՄ-ում 1960–80-ական թթ.: **Թեմա 11.** Գորբաչովյան վերակառուցման քաղաքականությունը և անցումը բազմակուսակցական համակարգի: **Թեմա 12.** «Ռուսաստանի համայնքների կոնգրես» հասարակական-քաղաքական շարժումը: **Թեմա 13.** «Միասնական Ռուսաստան» կուսակցությունը: **Թեմա 14.** «Արդարացի Ռուսաստան» կուսակցությունը:

Գնահատման մեթոդները

Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 10 միավոր:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Политические партии России, История и современность, М., 2000.
2. Политические партии России в контексте ее истории, Ростов-на

Дону, 1998.

3. Спирин Л. М., Россия, 1917, Из истории борьбы политических партии, М., 1987.
4. Спирин Л. М., Банкротство непролетарских партий в России 1917-1977.
5. Политическая история России, М.м 1998.
6. История политических партий России, М., 1994.

0304/B13.	Հայ քաղաքական կուսակցությունների պատմություն	4 կրեդիտ
քաղաքական 4 ժամ	40/0/20/	
IV կիսամյակ	առանց եզրափակիչ գնահատման	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին համակողմանի գիտելիքներ տալ ինչպես ազգային ավանդական կուսակցությունների, այնպես էլ հայ իրականության մեջ գործող այլ, այդ թվում՝ ժամանակակից, քաղաքական կուսակցությունների ձևավորման, ծրագրերի և գործունեության վերաբերյալ:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> ▪ հայ քաղաքական կուսակցությունների ծրագրային հիմնադրույթների և գործունեության ամբողջական պատմությունը, <i>Ունակ կլինի.</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> ▪ կատարել հայ ավանդական և ժամանակակից քաղաքական կուսակցությունների ծրագրերի, գործունեության մարտավարական առանձնահատկությունների համեմատական վերլուծություն, քննարկում <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> ▪ դասընթացի տարբեր հիմնախնդիրների վերաբերյալ գեկուցումներ պատրաստել ու գիտական բանավեճեր վարել:		
<i>Համառոտ բովանդակությունը</i> Թեմա 1. Հայ ազգային քաղաքական կուսակցությունների հանդես գալու պատմական պայմանները: Թեմա 2. Արմենական կուսակցության ձևավորումը, ծրագիրն ու կառուցվածքը: Թեմա 3. Հնչակյան կուսակցության ձևավորումը, ծրագիրն ու կառուցվածքը: Թեմա 4. Հայ հեղափոխական դաշնակցություն կուսակցության ձևավորումը, ծրագիրն ու կառուցվածքը: Թեմա 5. Հայ ժամանակակից քաղաքական կուսակցությունների ծրագրերն ու գործունեությունը Հայաստանի 3-րդ Հանրապետության տարիներին:		

Գնահատման մեթոդները

Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 10 միավոր:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Վարանդեան Մ., Հ. Յ. Դաշնակցության պատմություն, Երևան, Երևանի համալս. հրատ., 1992:
2. Տասնապետեան Հ., Հ. Յ. Դաշնակցությունը իր կազմութենէն մինչեւ Ժ. ընդհ. ժողով (1890-1924), Աթէնք, <<Դրօշակ>>ի տպարան, 1988:
3. Պատմություն Ս. Դ. Հնչակեան կուսակցութեան. 1887-1962, խմբ. Արսէն Կիստուր, Ա. Հատոր, Պէյրութ, տպարան Շիրակ, 1962:
4. Սարգսյան Ս., Հայ սահմանադրական ռամկավար կուսակցություն (1908-1921 թթ.), Երևան, <<Տիգրան Մեծ>>, 2009:
5. Հայ ազգային և Հայաստանի ու Անդրկովկասի սոցիալիստական կուսակցությունների պատմության ակնարկներ (1885-1914 թթ.), խմբ. Է. Կոստանդյանի, Երևան, <<Եգեան>>, 2003:
6. Ռամկավար-Ազատական Կուսակցություն, Երևան, 1991:
7. Nalbandian Louise, The Armenian revolutionary movement. The Development of Armenian Political Parties through the Nineteenth Century, University of California Press, Berkeley and Los Angeles, 1963.

0304/B49.	Պաշտամենտարիզմի պատմություն	4 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	40/0/24	
IV կիսամյակ	առանց եզրափակիչ գնահատման	
Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել դասային ներկայացուցչական միապետության ձևավորման ժամանակաշրջանը, Եվրոպական երկրների դասային համակարգերը, պետական կարգը և դրանց առաձնահատկությունները, ինչպես նաև ամերիկյան հասարակության մեջ ժողովրդավարական համակարգի ձևավորման հիմքերն ու զարգացման բնութագրիչները:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
Գիտելիք և իմացություն		
▪ դասային համակարգի ձևավորման առանձնահատկությունները		
Ունակ կլինի		
(բուն մասնագիտական կարողություններ)		
▪ պատկերացում կունենա այդ երկրների զարգացման քաղաքացիական հասարակությունների ձևավորման մասին		
(ընդհանրական կարողություններ)		
▪ ճշգրտորեն գնահատելու ժողովրդավարական գործընթացների շարժընթացը ամերիկյան և եվրոպական հասարակություններում		

Համառոտ բովանդակություն

Թեմա 1. Դասային ներկայացուցչական միապետությունը Ֆրանսիայում 14-15-րդ դդ., բացարձակ միապետության ժամանակաշրջանը Ֆրանսիայում 16-18-րդ դդ.: **Թեմա 2.** Դասային ներկայացուցչական միապետությունն Անգլիայում 16-րդ դարում և 17-րդ դարի առաջին կեսին: **Թեմա 3.** Գերմանիայի պետական կարգը 14-16-րդ դդ., բացարձակ միապետությունը Գերմանիայում 17-18-րդ դդ.: **Թեմա 4.** Բուրժուական պառլամենտի առաջացումը և զարգացումը Եվրոպայում և ԱՄՆ-ում: **Թեմա 5.** Սահմանադրական միապետության ձևավորումը և ամրապնդումն Անգլիայում Փառապանծ հեղափոխությունից մինչև 1832: **Թեմա 6.** Անգլիայի հյուսիսամերիկյան գաղութների անկախության պատերազմը և ԱՄՆ-ի կազմավորումը:

Գնահատման մեթոդները

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից յուրաքանչյուրը գնահատվում 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Конституции зарубежных государств. Учебное пособие. 3-е издание, М., 2001
2. Сборник документов по всеобщей истории государства и права. Составитель К.Е.Ливанцев. М., 1977.
3. Хестоматия памятников феодального государства и права стран Европы. Под ред. акад. В.М.Коецкого. М., 1961
4. Хестоматия по истории государства и права зарубежных стран. Под ред. З.М.Чениловского. М., 1984
5. Чикин В.Е. Конституционное право зарубежных стран. Пактикум. М., 2002
6. Всеобщая история государства и права. Учебник. В двух томах, т. 1-2. Под ред. проф. В.А.Томсинова, М. 2002
7. История бужуазного конституционализма 17-18-ого в.в. М., 1983
8. История бужуазного конституционализма XIX в., М., 1986
9. История государства и права зарубежных стран /абовладельческое и феодальное государство и право/. Под ред. проф. П.Н.Галанзы. М., 1980
10. История государства и права зарубежных стран. Учебник. Изд. второе, ч.1-2. Под общей ред. проф. О.А. Жидкова. М., 2001
11. Конституционное право зарубежных стран. Учебник для вузов. Под общей ред. проф. М.В. Баглая и др. М., 2002
12. Проблемы общей теории права и государства. Учебник. Под ред. проф. В.С. Несесеянца. М., 2001

0304/B53.	Կովկասի տարածաշրջանի Էթնոքաղաքական պատմություն	4 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	40/0 /20	
IV կիսամյակ	առանց եզրափակիչ գնահատման	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել կովկասյան տարածաշրջանի քաղաքական և էթնիկ պատմության հիմնական փուլերին ու հիմնախնդիրներին, տարածաշրջանի զարգացումները դիտարկել հայոց պատմության և հայերի հետ փոխահարաբերությունների համատեքստում:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
Գիտելիք և իմացություն		
▪ տարածաշրջանի էթնիկ և քաղաքական պատմության հիմնական փուլերը, ինչպես ողջ տարածաշրջանի, այնպես էլ վերջինիս առանձին կառուցվածքային միավորների էթնոքաղաքական պատմության հիմնական փուլերը,		
Ունակ կլինի.		
(բուն մասնագիտական կարողություններ)		
▪ ծանոթ կլինի տարածաշրջանի հիմնական էթնիկ հակամարտություններին ու կկարողանա տալ վերջիններիս համեմատական վերլուծությունը:		
(ընդհանրական կարողություններ)		
▪ օգտվել տարաբնույթ և տարալեզու սկբնաղբյուրներից, տիրապետել դրանց մեկնաբանման առանձնհատկություններին, կատարելագործել զեկուցում պատրաստելու ու գիտական բանավեճ վարելու մշակույթը		
Համառոտ բովանդակությունը		
Թեմա 1. Կովկասյան տարածաշրջանի էթնոքաղաքական հիմնական բնութագիրը, հիմնական էթնիկ հանրությունները: Թեմա 2. Կովկասյան տարածաշրջանի էթնոքաղաքական պատմության հիմնական փուլերը. ըստ խոշոր տարածաշրջանների և էթնիկ հանրությունների: Թեմա 3. Կովկասյան տարածաշրջանի հիմնական էթնիկ հակամարտու- թյունները. ձևավորման ընթացքը, զարգացումները, արդի վիճակը: Թեմա 4. Տարածաշրջանի արդի էթնոքաղաքական վիճակն ու զարգացման հեռանկարները: Թեմա 5. Հայաստանի Հանրապետությունը տարածաշրջանային զարգացումների համատեքստում:		
Գնահատման մեթոդները		
Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 10 միավոր:		

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Абдуррагимов Г., Кавказская Албания-Лезгистан, С.-Петербург, 1995.
2. Акопян А., Албания-Алуанк в греко-римских и древенаармянских источниках, Ереван, 1987.
3. Волкова Н., Этнонимы и племенные названия Северного Кавказа, М., 1973.
4. Гадло А., К этнической истории Восточного Предкавказья /Древности Дагестана, Махачкала, 1974.
5. История народов Северного Кавказа, т. I, М., 1985.
6. История народов Северного Кавказа, т. II, М., 1988.

0304/B51.	Առաջավոր Ասիայի և Կովկասյան քաղաքակրթությունները Այսրկովկասի հնագիտություն	4 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	45/0/15	
VII կիսամյակ	առանց եզրափակիչ գնահատման	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողների ծանոթացնել Առաջավոր Ասիայի, Կովկասի քաղաքակրթությունների պատմությանը, հոգևոր և նյութական մշակութային էթնիկ գործընթացներին:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
Գիտելիք և իմացություն		
▪ արդի քաղաքակրթությունների ծագման տեսական հիմնադրույթները		
Ունակ կլինի.		
(բուն մասնագիտական կարողություններ)		
▪ կատարել վերլուծական դատողություններ,		
(ընդհանրական կարողություններ)		
▪ կատարել հետազոտական աշխատանք Առաջավոր Ասիայի և Այսրկովկասի հնագիտության բնավառում		
Համառոտ բովանդակությունը		
Թեմա 1. Հին քաղաքակրթությունները և դրանց բնորոշումը, բաղադրիչ տարրերը: Մշակութային պրոցեսների ուսումնասիրումը և վերակազմությունը: Թեմա 2. Վաղ երկրագործական պատմա-մշակութային համալիրները: Թեմա 3. Միջագետքի հնագույն մշակույթները: Նեոլիթյան հեղափոխությունը և նրա հետևանքները: Թեմա 4. Արևելամիջերկրական և փոքրասիական վաղ երկրագործական և հնագիտական մշակութային օջախները: Թեմա 5. Իրանի հին մշակույթը: Փոխառնությունները Հայկական լեռնաշխարհի վաղ երկրագործական օջախների հետ: Թեմա 6. Կովկասի		

հնագիտական համագարկերը նեոլիթից երկաթի դարյան ժամանակաշրջանում: Թեմա 7. Վանի թագավորության ֆենոմենը: Ուրարտական մշակույթի դրսևորումները Հայկական լեռնաշխարհում: Տերունական մշակույթ: Գնահատման մեթոդները Նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից յուրաքանչյուրը գնահատվում է 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հիմնական գրականության ցանկը 1. Եսայան Ս., Հայաստանի հնագիտություն, Երևան, 1992: 2. Пиотровский Б.Б., Археология Закавказья, Ленинград 1949. 3. Кушнарева К.Х., Южный Кавказ IX-II тыс. до. н. э., Санкт Петербург 1993. 4. Burney Ch., Lang D., The Peoples of the Hills, London 1971.
--

0304/B54.	Դեմոկրատիայի պատմություն-1	4 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	45/0/15	
IV կիսամյակ	առանց եզրափակիչ գնահատման	
Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել ժողովրդավարության որպես հասարակության կառավարման ձևի ծնունդը, զարգացումը և անկումը անտիկ քաղաքակրթության, մասնավորապես պոլիսային համակեցության համատեքստում: Դասընթացի ընթացքում քննության է ենթարկվում անտիկ ժողովրդավարության ինստիտուցիոնալ կառույցը (քաղաքացիության ինստիտուտ, աշխարհաժողով, պետական խորհուրդ, պաշտոնեություն, դատարաններ և այլն), գաղափարախոսական հենքը: Դիտարկվում է «ժողովրդավարություն» հասկացության մշակումը, նրա հարաբերակցումը քաղաքական կառավարման մյուս ձևերի հետ անտիկ հասարակական-քաղաքական, իմաստասիրական մտքի ծիրում:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> ▪ ժողովրդավարության իբրև հասարակության կառավարման ձևի առաջացման պատճառների, Հին Հունաստանում և Հռոմում զարգացման փուլերի մասին: Ինչպես նաև «ժողովրդավարություն» հասկացության տեսական բովանդակությանն անտիկ հասարակական-քաղաքական, իմաստասիրական մտքի մշակումների և առանձնահատկությունների մասին: <i>Ունակ կլինի</i> <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> ▪ գնահատելու անտիկ ժողովրդավարության իմաստը, բովանդակությունը, առանձնահատկությունները: Կպատկերացնի		

ժողովրդավարական հաստատությունների գործառույթները, իրավասությունները, դրանց գործառման ընթացակարգը,
(*ընդհանրական կարողություններ*)

▪ վերհանելու անտիկ ժողովրդավարության զարգացման ընդհանուր միտումներն ու առանձնահատկությունները, առավել հիմնավոր կերպով շարունակելու «Ժողովրդավարության պատմություն» դասընթացի ուսումնառությունը՝ հետևելով «Ժողովրդավարություն» տերմինի, նրա բովանդակության, անտիկ քաղաքակրթության ծիրում մշակված ժողովրդավարական վարչակարգի կառուցակազմիկ բաղադրատարրերի, ժողովրդավարության տեսության կերպափոխմանը հետագա պատմական դարաշրջաններում:

Համառոտ բովանդակություն

Թեմա 1. «Ժողովրդավարություն» հասկացությունը, նրա իմաստային և ծագումնաբանական վերլուծությունը: **Թեմա 2.** Քաղաքացիական համայնքն (պոլիս, կիվիտաս) իբրև անտիկ քաղաքակրթության հիմնարար կառույց և դրա կարևորագույն չափորոշիչները: **Թեմա 3.** Պոլիսային համակեցության ձևավորումը Հին Հունաստանում: Ժողովրդավարական կարգի կայացման պատճառները Աթենքում: **Թեմա 4.** Աթենական ժողովրդավարության կայացման փուլերը. Ա.Սոլոնի բարենորոգումները. Բ. Կլիսթենեսի և Պերիկլեսի բարենորոգումները, գ. Պերիկլեսյան դարաշրջանը: **Թեմա 5.** Ժողովրդավարական հաստատությունները, դրանց համալրման սկզբունքները, գործառույթները, իրավասությունները, գործառումը Հին Հունաստանում. Ա. Քաղաքացիության ինստիտուտ, բ. Աշխարհաժողով (Էկլեսիա), գ. Պետական խորհուրդ (500-ի խորհուրդ, բուլե), դ. Արեոպագոս, ե. Դատական իշխանություն (հելիայա), գործադիր իշխանություն (ստրատեգոսների խորհուրդ ևն): **Թեմա 6.** Աթենական ժողովրդավարության ընկերային քաղաքականությունը: «Պերիկլեսի ճառը» և աթենական ժողովրդավարության գաղափարախոսությունը **Թեմա 7.** Թատրոնը որպես աթենական քաղաքացիների կրթման «դպրոց»: **Թեմա 8.** Պլատոնի հասարակագիտությունը («Պետություն», «Օրենքների մասին» տրամախոսությունները): **Թեմա 9.** Արիստոտելի ուսմունքը մարդու, հասարակական համակեցության և պետության վերաբերյալ («Պոլիտեյա», «Աթենական պոլիտեյա», «Բարոյագիտություն»): **Թեմա 10.** Ժողովրդավարության անկման պատճառները Հին Հունաստանում: Նրա պատմական նշանակությունը: Ժողովրդավարության զարգացման առանձնահատկությունները Հին Հռոմում: **Թեմա 11.** Դասային պայքարը: Հանրապետական կարգի և հռոմեական քաղաքացիական համայնքի ձևավորումը Հին Հռոմում:

Թեմա 12. Հին Հռոմի պետական-քաղաքական կարգը Բ.ա. V-III դդ. ա. հռոմեական քաղաքացիության ինստիտուտը և նրա էվոլյուցիան, բ. աշխարհաժողով (կոմիտիաներ), գ. պետական խորհուրդ (սենատ), դ. գործադիր իշխանություն (մագիստրատուրաներ): **Թեմա 13.** Ստոիկյան իմաստասիրությունը և հռոմեական «հասարակական ինքնաճանաչողությունը»: **Թեմա 14.** Պոլիբիոսի «Համաշխարհային պատմությունը», խառը պետական կառույցի մասին նրա տեսությունը: Հանրապետական կարգի ճգնաժամի և անկման պատճառները: **Թեմա 15.** Կ. Սալլուստիոսը որպես Հռոմեական Հանրապետության ճգնաժամի տեսաբան («Կատիլինայի դավադրությունը», «Յուգուրթական պատերազմ»): **Թեմա 16.** Մ. Կ. Կիկերոնը և «Հանրապետական միապետության» (պրինցիպատ) իմաստասիրական հարացույցի համակողմանի մշակումը («Հանրապետության մասին», «Օրենքների մասին», «Պարտականությունների մասին», «Բարեկամության մասին»): **Թեմա 17.** Հռոմեական ժողովրդավարության պատմական նշանակությունը:

Գնահատման մեթոդները

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից յուրաքանչյուրը գնահատվում է 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Бузескул В. П. История афинской демократии. СПб.: Тип. М. М. Стасюлевича, 1909.
2. Буйчик А. Г. Э. Ч. Зайнагабдинова, Е. В. Сорокина, История социума и демократии. В 2 кн. Книга 1: Древний мир, Средневековье и эпоха Возрождения / А. Г. Буйчик, Э. Ч. Зайнагабдинова, Е. В. Сорокина; СЗ НИИ КиПН. СПб., 2007.
3. Демократия / Под ред. С. В. Сироткина. М.: Звенья, 2001.
4. Демократия: государство и общество / Н. В. Давлетшина, Б. Б. Кимлика, Р. Дж. Кларк, Д. У. Рэй. Уч. пособие. М.: Ин-т педагогических систем, 1995.
5. Balot R. K. (2009). A Companion to Greek and Roman Political Thought. John Wiley and Sons.
6. Bongard-Levin G. M. (1986). A complex study of Ancient India. South Asia Books.
7. Buckley, T. (1996). Aspects of Greek History 750-323 BC: A Source-based Approach. Routledge.
8. Cartledge, P. (2003). Spartan reflections. University of California Press.
9. Clarke, P.; Foweraker, J. (2001). Encyclopedia of Democratic Thought. Taylor & Francis.
10. Dahl, R.; Shapiro, I.; Cheibub, C. A. (2003). The Democracy Sourcebook.

MIT Press.

11. Dunn, J. (1994). Democracy: the unfinished journey 508 BC - 1993 AD. Oxford University Press.
12. Dunn, J. (2006). Democracy: a history. Atlantic Monthly Press.
13. Durant, W. (1942). The Story of Civilization. Simon and Schuster.
14. Heideking, J.; Henretta, J. A.; Becker, P. (2002). Republicanism and Liberalism in America and the German States, 1750-1850. Cambridge University Press.
15. Keane, J. (2004). Violence and Democracy. Cambridge University Press.
16. Keyssar, A. (2001). The Right to Vote: The Contested History of Democracy in the United States. Basic Books.
17. Lijphart, A. (1999). Patterns of Democracy. Government Forms and Performance in Thirty-Six Countries. Yale University Press.
18. Livy; De Sélincourt, A.; Ogilvie, R. M.; Oakley, S. P. (2002). The early history of Rome: books I-V of The history of Rome from its foundations. Penguin Classics.
19. Macpherson, C. B. (1977). The Life and Times of Liberal Democracy. Oxford University Press.
20. Manglapus, R. S. (1987). Will of the People: Original Democracy in Non-Western Societies. Greenwood Press.
21. Ober, J.; Hedrick, C. W. (1996). Dēmokratia: a conversation on democracies, ancient and modern. Princeton University Press.
22. Ober, J. (2008). Democracy and knowledge: innovation and learning in classical Athens. Princeton University Press.

0304/B52	Հռոմեական ժառանգությունը և եվրոպական հանրույթը	4 կրեդիտ
շաբաթական 4 ժամ	45/0/15	
VII կիսամյակ	առանց եզրափակիչ գնահատման	
Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել հռոմեական քաղաքակրթության հիմնական բաղադրատարրերը (լատիներեն լեզու, պետական կառույց, իրավունք, մշակույթ, արտադրական և մտահոգվող տեխնոլոգիաներ և այլն) և նրա ազդեցությունը եվրոպական միջնադարյան, նոր և նորագույն քաղաքակրթության նկարագրի վրա:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա <i>Գիտելիք և իմացություն</i> ▪ պատկերացում կունենա եվրոպական քաղաքակրթության սկզբնավորման և զարգացման շրջափուլերի մասին սկսած		

հոռմեական դարաշրջանից մինչև մեր օրերը՝ ըստ հիմնարար պետական, հասարակական կառույցների, տեխնոլոգիաների, մշակութային և կրոնական հարացույցների,

- Եվրոպական քաղաքակրթության տիպաբանության և հիմնական հատկանիշների մասին,
- Եվրոպական ինքնության և պատմական տարբեր շրջափուլերում եվրոպական համընդհանրության տարբեր հարացույցների մասին:

Ունակ կլինի

(բուն մասնագիտական կարողություններ)

- Եվրոպան դիտարկելու իբրև միասնական քաղաքակրթական գործընթաց (անցյալ, ներկա, ապագա),

(ընդհանրական կարողություններ)

- Ի մի բերելու համաշխարհային պատմության դասընթացներում (Անտիկ պատմության, Միջին դարերի պատմության, Նոր պատմության, Նորագույն պատմության) ձեռք բերած գիտելիքները եվրոպական պատմության վերաբերյալ:

Համառոտ բովանդակությունը

Թեմա 1. Հռոմեական քաղաքակրթության ընդհանուր բնութագիրը՝ պետական, հասարակական կառույց, գաղափարախոսություն, իրավունք, արտադրական տեխնոլոգիաներ, մշակույթ, լեզու, կենցաղավարություն ևն: **Թեմա 2.** Հռոմեական տերության ձևավորումը (Ք. ա. II - Ք. հ. III դդ.): **Թեմա 3.** Հռոմեական խաղաղության հարացույցը: **Թեմա 4.** Հռոմեական կայսրությունը իբրև միջազգային տարասեռ հարաբերությունների միջավայր: **Թեմա 5.** Ռոմանականացման գործընթացը Արևմուտքում՝ քաղաքներ, վարչական ապարատ, տեխնոլոգիաներ, լատիներեն լեզու, մշակույթ, հռոմեական ապրելաձև ևն: **Թեմա 6.** Ուշ անտիկ դարաշրջան (Ք. ա. 3-7-րդ դդ.): **Թեմա 7.** Բարբարոսական արշավանքները և հռոմեական քաղաքակրթության կերպափոխությունը: **Թեմա 8.** Արևմտաեվրոպական քաղաքակրթությունը իբրև հռոմեական և բարբարոսական աշխարհների համաձուլման միջավայր: **Թեմա 9.** Միջնադարյան քաղաքակրթական կենտրոնները Արևմտյան Եվրոպայում: **Թեմա 10.** Վաղ պետական կազմավորումները և ժողովուրդների ձևավորման գործընթացը: **Թեմա 11.** Եվրոպայի քաղաքական միասնության (կայսրության) գաղափարը (Կարլոս Մեծ, Օտտոն Ա): **Թեմա 12.** Պապականությունը և քրիստոնեական համընդհանրությունը: **Թեմա 13.** Քաղաքական բազմազանությունը և հոգևոր-մշակութային ընդհանրությունը Արևմտյան Եվրոպայում: **Թեմա 14.** Վերածնունդը և եվրոպական համընդհանրության նոր

հարացույցը: Թեմա 15. Ռեֆորմացիան և եվրոպական համընդհանրության նոր հարացույցը: Թեմա 16. Արդյունաբերական քաղաքակրթությունը (17-րդ դ. - 20-րդ դ. սկիզբ) և հռոմեական ժառանգությունը: Թեմա 17. Հասարակության նորացումը՝ տեխնոլոգիաներ, պետական կառավարման ձևեր (հեղափոխություններ, լուսավորյալ միապետություն, պառլամենտարիզմ), հասարակական միտք են: Թեմա 18. Հետարդյունաբերական քաղաքակրթությունը և հռոմեական ժառանգությունը (20-րդ դ. կեսից մինչև մեր օրերը): Թեմա 19. Եվրամիությունը և եվրոպական համընդհանրության արդի հարացույցը՝ միություն բազմազանության մեջ:		
Գնահատման մեթոդները Նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից յուրաքանչյուրը գնահատվում է 10 միավոր առավելագույն արժեքով:		
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Ю. В. Яковец, История цивилизаций, М, 1997. 2. Л. А. Моисеева, История цивилизаций, Ростов на Дону, 2000. 3. В. Хачатурян, История мировых цивилизаций с древнейших времен до конца XX века, М., 2004. 4. История Европы, в 8 томах, М. 1988. 5. О. Шпенглер, Закат Европы, в 2 томах, М., 1998. 6. Норман Дэвис, История Европы, М., 2005. 7. Макс Вебер, Протестантская этика и дух капитализма, М., 2003. 8. Макс Вебер, История хозяйства: Город, М. 2001. 9. С. R. Backmann, The Worlds of Medieval Europe, New York, Oxford, 2003. 10. L. Hunt, T. R. Martin, B. H. Rosenwein, The Making of the West, in 2 vol., Bedford, 2010. 11. R. R. Palmer, J. Colton, L. Kramer, A History of Modern World, ed. 9, 2010. 12. S. Baron, The Civilization of Europe in Renaissance, London, 1996.		

0304/ B 52.	Հայ ռազմարվեստի պատմություն	4 կրեդիտ
շաբաթական 6 ժամ	45/0/15	
VIII կիսամյակ	առանց եզրափակիչ գնահատման	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հայ ռազմարվեստի պատմության առանցքային նշանակություն ունեցող դրվագները:		

Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.

Գիտելիք և իմացություն

- հայ ռազմարվեստի դրսևորման առանձնահատկությունները.

Ունակ կլինի.

- կատարել վերլուծական դատողություններ

Համառոտ բովանդակությունը

Թեմա 1. Ներածություն. առարկայի նպատակը և խնդիրները: **Թեմա 2.** Հայկական լեռնաշխարհի առաջին պետական կազմավորումների ռազմարվեստի պատմությունից: **Թեմա 3.** Ռազմարվեստը Արարատյան թագավորության շրջանում: **Թեմա 4.** Հայկական ռազմարվեստը Երվանդունիների թագավորության շրջանում: **Թեմա 5.** Հայ ռազմարվեստը Արտաշեսյան թագավորության շրջանում. Արտաշես 1-ը որպես հայոց բանակի և նոր ռազմական մարտավարության հիմնադիր: **Թեմա 6.** Հայ ռազմարվեստը Տիգրան Մեծի գահակալության շրջանում: **Թեմա 7.** Հայ ռազմարվեստը Արշակունյաց թագավորության շրջանում: **Թեմա 8.** Դրվագներ հայկական ռազմարվեստի դրսևորումներից 5-6-րդ դարերում: **Թեմա 9.** Հայ ռազմարվեստի դրսևորման ձևերը արաբական տիրապետության շրջանում: **Թեմա 10.** Բագրատունիների թագավորության հայ ռազմական արվեստը: **Թեմա 11.** Չաքարյանների իշխանապետությունը և հայկական ռազմարվեստը: **Թեմա 12.** Կիլիկյան հայկական իշխանության և թագավորության շրջանի հայ ռազմարվեստի դրսևորման առանձնահատկությունները: **Թեմա 13.** 1722-1730թթ. Արցախի և Սյունիքի ապստամբության շրջանի հայ ռազմարվեստը: **Թեմա 14.** 19-րդ դարի վերջի և 20-րդ դարի սկզբի հայ հայդուկային կոիվների մարտավարությունը: **Թեմա 15.** Հայկական կամավորական շարժումները որպես ռազմարվեստի դրսևորման յուրահատուկ ձև: **Թեմա 16.** Հայաստանի առաջին հանրապետության շրջանի հայոց բանակի ռազմական արվեստը 1918թ. /մայիս-1920թ. նոյեմբեր/: **Թեմա 17.** Հայկական զինվորական կազմակերպությունների ռազմարվեստի առանձնահատկությունները խորհրդային ժողովուրդների Հայրենական Մեծ պատերազմի շրջանում: **Թեմա 18.** Արցախյան ազգային ազատագրական պայքարը և հայկական ռազմարվեստի էվոլյուցիոն զարգացումը 1991-1994թթ.: **Թեմա 19.** Հայոց բանակի կազմավորման գործընթացը Հայաստանի երրորդ հանրապետության շրջանում:

Գնահատման մեթոդները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 10 միավոր:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Ս. Մարգարյան, Հայ ռազմական արվեստի պատմություն»

«Հայաստան» հրատարակչություն, Երևան 1969 թ.
2. Մեր հաղթանակները, հ. Ա, Երևան, «Նորավանք», ԳԿՀ, 2008:
3. Մեր հաղթանակները, հ. Բ, Երևան, «Նորավանք» ԳԿՀ, 2009:
4. Մեր հաղթանակները, հ. Գ, Երևան, «Նորավանք» ԳԿՀ, 2011:
5. Մեր հաղթանակները, հ. Դ, Երևան, «Նորավանք» ԳԿՀ, 2012:

0304/B56.	Դեմոկրատիայի պատմություն-2	4 կրեդիտ
շաբաթական 6 ժամ	32/0/16	
VIII կիսամյակ	Հանրագումարային քննություն	
Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել ժողովրդավարության որպես հասարակության կառավարման ձևի ձևավորման և զարգացման պատմությունը, մարդու և իշխանության փոխհարաբերությունների առանձնահատկությունները՝ ներկայացնելով ժողովրդավարության զարգացման համաշխարհային և հայկական փորձը, ինչպես նաև տարբեր երկրների և պետությունների դեմոկրատական ինստիտուտների, սկզբունքների և ավանդույթների դերի ուսումնասիրությունը:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> ▪ ժողովրդավարության շուրջ 3 հազարամյա զարգացման փուլերի վերաբերյալ <i>Ունակ կլինի</i> ▪ (բուն մասնագիտական կարողություններ) ▪ հասկանալու անտիկ ռեսպուբլիկայի և դեմոկրատիայի իմաստային տարբերության մասին ▪ (ընդհանրական կարողություններ) ▪ կկարողանա համեմատել անտիկ և միջնադարյան ռեսպուբլիկանիզմի և դեմոկրատիայի փորձը արդի քաղաքագիտական տեսություններն ուսումնասիրելիս և վերլուծելիս:		
Համառոտ բովանդակություն. Թեմա 1. Իտալական քաղաք-պետությունները Բարձր միջնադարում: Թեմա 2. Ռեսպուբլիկանիզմի նոր փորձառություն: Թեմա 3. Միջնադարյան դուրբովնիկ քաղաք-պետության առանձնահատկությունները: Թեմա 4. Պարոն Մեծ Նովգորոդի և Սկովի հանրապետությունները 9-16-րդ դդ.: Թեմա 5. Անտիկ և միջնադարյան հանրապետությունների համեմատությունն ու համադրությունը: Թեմա 6. Արդիականացման գործընթացները Անգլիայում 1688թ. «Փառահեղ հեղափոխությունից» հետո: Թեմա 7. Սահմանադրական		

միապետություն: **Թեմա 8.** Ժամանակակից ժողովրդավարության մեխանիզմների ամրագրումը 18-րդ դարի վերջին Միացյալ Նահանգներում: **Թեմա 9.** Ֆրանսիական բուրժուական հեղափոխությունն և դրա ազդեցությունը 19-րդ դարի Եվրոպայի քաղաքականացման և ժողովրդավարացման հիման վրա: **Թեմա 10.** Արդի ժողովրդավարության տարբերակների կոնսոլիդացումը Ամերիկյան և Ֆրանսիական ժողովրդավարության ձեռքբերումների հիման վրա: **Թեմա 11.** Ժողովրդավարական ինստիտուտները և քաղաքացիական հասարակությունը արդի դարաշրջանում: **Թեմա 12.** Հայաստանը արդի ժողովրդավարության համատեքստում:

Գնահատման մեթոդները.

Նախատեսված քննությունը բանավոր է՝ 20 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Dunn, J. (2006). Democracy: a history. Atlantic Monthly Press.
2. Durant, W. (1942). The Story of Civilization. Simon and Schuster.
3. Heideking, J.; Henretta, J. A.; Becker, P. (2002). Republicanism and Liberalism in America and the German States, 1750-1850. Cambridge University Press.
4. Keane, J. (2004). Violence and Democracy. Cambridge University Press.
5. Keyssar, A. (2001). The Right to Vote: The Contested History of Democracy in the United States. Basic Books.
6. Lijphart, A. (1999). Patterns of Democracy. Government Forms and Performance in Thirty-Six Countries. Yale University Press.
7. Livy; De Sélincourt, A.; Ogilvie, R. M.; Oakley, S. P. (2002). The early history of Rome: books I-V of The history of Rome from its foundations. Penguin Classics.
8. Macpherson, C. B. (1977). The Life and Times of Liberal Democracy. Oxford University Press.
9. Manglapus, R. S. (1987). Will of the People: Original Democracy in Non-Western Societies. Greenwood Press.
10. Ober, J.; Hedrick, C. W. (1996). Dēmokratia: a conversation on democracies, ancient and modern. Princeton University Press.
11. Ober, J. (2008). Democracy and knowledge: innovation and learning in classical Athens. Princeton University Press.
12. Ostwald, M. (2000). Oligarchia: The Development of a Constitutional Form in Ancient Greece. Franz Steiner Verlag.
13. Pomeroy, S. B.; Burstein, S. M.; Donlan, W.; Roberts, J. T. (1999). Ancient Greece: A Political, Social, and Cultural History. Oxford University Press.

14. Powell, A. (2001). Athens and Sparta: Constructing Greek Political and Social History from 478 BC. Routledge.

15. Raaflaub, K. A.; Ober, J.; Wallace, R. W. (2007). Origin of Democracy in Ancient Greece. University of California Press.

16. Robinson, E. W. (1997). The First Democracies: Early Popular Government Outside Athens. Franz Steiner Verlag.

17. Robinson, E. W. (2003). Ancient Greek Democracy: Readings and Sources. Blackwell Publishing.

18. de Sainte, C. G. E. M. (2006). The Class Struggle in the Ancient Greek World. Cornell University Press.

19. Sharma, J. P. (1968). Aspects of Political Ideas and Institutions in Ancient India. Motilal Banarsidass Publ.

20. Thorley, J. (1996). Athenian Democracy. Routledge.

0304/B10.	Թուրքիայի և Իրանի պատմություն	4 կրեդիտ
շաբաթական 6 ժամ	32/0/16	
VIII կիսամյակ	Հանրագումարային քննություն	
Ղասընթաօցի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել Թուրքիայի (13-րդ դարից սկսած) և Իրանի (3-րդ դ-ից սկսած) պատմությունը, բացահայտել տարբեր ժամանակաշրջաններում այդ երկրների զարգացման օրինաչափությունները, արտաքին և ներքին քաղաքականությունների միտումները:		
Ղասընթաօցի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> - Թուրքիայի և Իրանի պատմության հիմնական խնդիրները, Ունակ կլինի <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> - Թուրքիայի և Իրանի պատմական զարգացման օրինաչափությունները՝ տիրապետելով պատմության վերլուծական մեթոդին, - Կողմնորոշվելու թուրքական և իրանական պետության զարգացման օրինաչափությունների և առանձնահատկությունների մեջ <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> - Կատարելագործելու զեկուցում պատրաստելու ու գիտական բանավեճ վարելու մշակույթը:		

Համառոտ բովանդակությունը

Թեմա 1. Թուրքիա. 1-ին Թուրքական պետական կազմավորումները Փոքր Ասիայում: Օսմանյան պետության կազմավորումը: ***Թեմա 2***՝ Օսմանյան կայսրությունը 16-18-րդ դդ.: ***Թեմա 3.*** Օսմանյան կայսրությունը 19-րդ դդ.: ***Թեմա 4.*** Օսմանյան կայսրությունը 1900-1918 թթ.: Պանթուրքիզմի քաղաքականությունը և կայսրության կործանումը: ***Թեմա 5.*** Թուրքիայի Հանրապետությունը (մինչև 1945 թ.): ***Թեմա 6.*** Թուրքիան 1945-2005 թթ.: ***Թեմա 7*** Իրան. Սասանյան Իրանը 3-7-րդ դդ.: ***Թեմա 8.*** Արաբական տիրապետությունը Իրանում: ***Թեմա 9.*** Իրանը 11-15-րդ դդ.: ***Թեմա 10.*** Սեֆյան Իրանը (Պարսկաստանը) 16-18-րդ դդ.: ***Թեմա 11.*** Իրանը 19-րդ դ.: ***Թեմա 12.*** Իրանը 20-րդ դ. 1-ին կեսին: ***Թեմա 13.*** Իրանը 20-րդ դ. 2-րդ կեսին:

Գնահատման մեթոդները

Քննությունը անցկացվում է բանավոր, գնահատվում է առավելագույնը 20 միավոր:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Ասիայի և Աֆրիկայի երկրների միջին դարերի պատմություն, Երևան, 1973:
2. Ասիայի և Աֆրիկայի երկրների նոր պատմություն, Եր., 1975:
3. Բայբուրդյան Վ., Օսմանյան կայսրության պատմություն, Եր., 2011:
4. Новичев, Истрия Турции.

0304/B58.	Քաղաքակրթությունների տեսություն	4 կրեդիտ
շաբաթական 6 ժամ	32/0/16	
VIII կիսամյակ	Հանրագումարային քննություն	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել քաղաքակրթության տեսության պատմությունը, պատմական ճանաչողության ընդհանուր միտումներն ու բովանդակությունը, ծանոթացնել ինչպես քաղաքակրթական գիտակցության, այդպես և քաղաքակրթության տեսության կայացման ու ձևավորման ընթացքին, քաղաքակրթական հայեցակարգերի և մեթոդների կիրառմամբ ուսումնասիրել առանձին պատմական դարաշրջանների փոխակերպությունների քաղաքակրթական նախադրյալներն ու հետևանքները:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> պատմագիտության զարգացման տարբեր փուլերում պատմության և արդիության փոխհարաբերությունների սահմանները		

Ունակ կլինի

- *(բուն մասնագիտական կարողություններ)*
- ներկայացնել Հինարևելյան, Անտիկ, Միջնադարյան, Արդյունաբերական և Հետարդյունաբերական քաղաքակրթությունների տիպաբանությունը, բացատրել դրանց բովանդակային և հաստատութենական կառուցվածքը,
- մատնանշել քաղաքակրթության տեսաբաններից յուրաքանչյուրի տեսության հիմնարար բաղադրիչներն ու առանձնահատկությունները,
- համադրել քաղաքակրթական փոխակերպությունների առանձնահատկությունները ժամանակի տարբեր տևողությունների համապատկերում:
- *(ընդհանրական կարողություններ)*
- ի վիճակի կլինի մասնակցելու գիտաժողովների և կոնֆերանսների

Համառոտ բովանդակությունը

Թեմա 1. Քաղաքակրթությունն իբրև փոխաբերություն, գիտական հասկացություն և հետազոտական մոդել: **Թեմա 2.** Քաղաքակրթական պատկերացումները Հին Արևելյան երկրներում (Հին Եգիպտոս, Միջագետք, Հին Հնդկաստան, Հին Չինաստան): **Թեմա 3.** Քաղաքակրթական պատկերացումները Անտիկ դարաշրջանում (Հին Հունաստան, Հին Հռոմ): **Թեմա 4.** Քաղաքակրթական պատկերացումները Միջնադարում (Բյուզանդիա, Իսլամական աշխարհ): **Թեմա 5.** «Քաղաքակրթություն» եզրույթի առաջացումն ու քաղաքակրթության տեսության հիմնախնդիրները (Ն.Դանիլևսկի, Օ.Շպենգլեր, Ա.Թոյնբի, Ֆ.Բրոդել, Պ.Սորոկին, Ն.Էլիաս, Ս.Հանթինգթոն):

Գնահատման մեթոդները

Քննությունը անցկացվում է բանավոր, գնահատվում է առավելագույնը 20 միավոր:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. **Ստեփանյան Ա.,** Քաղաքակրթական արժարժումներ (Անհատը, համակեցությունը, ժամանակը), Պատմության հարցեր 2, Ջանգալ հրատ, 2013, էջ 9-20:
2. **Հովհաննիսյան Ս.,** Աննալների դպրոցի այլացումը. "Նոր պատմագիտություն": Մաս առաջին: Հետկառուցաբանական հայեցակարգը և պատմության "քանակային" կամ "շարային" ըմբռնումը, ՎԷՄ համահայկական հանդես, 1 (2012), էջ 62-83:
3. **Հովհաննիսյան Ս.,** Աննալների դպրոցի այլացումը. «Նոր պատմագիտություն»: Մաս երկրորդ: Մտակեցվածքների պատմություն. երեք հարացույց (կառուցվածքային, շարային կամ քանակային և

համաբերական), ՎԷՄ համահայկական հանդես, 2 (2016), էջ 27-48:

4. **Ионов И. Н., Хачатурян В. М.**, Теория цивилизаций: от античности до конца XIX в. СПб., 2002.

5. **Toynbee J. A.**, A Study of History, The One-Volume Edition - Illustrated, Published by Oxford University Press, London, 2005.

0304/B57	Հունաստանի պատմություն	4 կրեդիտ
6 ժամ	32/0/16	
VIII կիսամյակ	Հանրագումարային քննություն	
Դասընթացի նպատակն է Հունաստանի պատմությունը օսմանյան տիրապետության ժամանակաշրջանում, նրա անկախության վերականգնման և տնտեսական, մշակութային զարգացման հիմնախնդիրները մինչև մեր օրերը:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
Գիտելիք և իմացություն		
▪ Հունաստանի պատմության՝ վերսկսած օսմանյան տիրապետությունից մինչև 1930թ. անկախության ժամանակաշրջանը, ▪ Հունաստանի տնտեսական, կրոնական զարգացումները մինչև մեր օրերը,		
Ունակ կլինի		
(բուն մասնագիտական կարողություններ)		
▪ մեկնաբանելու հույն ժողովրդի ստեղծած մշակութային արժեքները, նրա տեղն ու դերը արդի աշխարհում:		
(ընդհանրական կարողություններ)		
▪ ի վիճակի կլինի մասնակցելու գիտաժողովների և կոնֆերանսների		
Համառոտ բովանդակություն.		
Թեմա 1. Բալկանյան թերակղզու և Հունաստանի նվաճումը Հռոմի կողմից: Հունաստանը Հռոմեական տիրապետության ժամանակաշրջանում: Թեմա 2. Լոնդոնի կոնֆերանսը և Հունաստանի անկախության ճանաչումը: Թեմա 3. Հունաստանի ներքաղաքական դրությունը 60-ական թթ.: Թեմա 4. Հունաստանը անգլիական դիվանագիտության ծրագրերում: Թեմա 5. Հունաստանի մասնակցությունը Փարիզի հաշտության կոնֆերանսին: Թեմա 6. Լոզանի կոնֆերանսի որոշումները Հունաստանի վերաբերյալ: Թեմա 7. Հունաստանը երկրորդ աշխարհամարտի և քաղաքացիական պատերազմների հետնախորքում: Թեմա 8. Հունաստանի ներքաղաքական կյանքի դեմոկրատացման համար մղված պայքարը:		

Գնահատման մեթոդները

Նախատեսված քննությունը բանավոր է, գնահատվում է առավելագույնը 20 միավոր:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Г. Г. Литаврин, Б. Н., Флоря, Греческий и славянский мир в среднем веке и ранее новое время, М., 1996.
2. Всемирная история, под ред. Г.Б. Поляка, А.Н. Марковой, М., 2009
3. Р.А. Чикалов, И.Р. Чикалова, Новая история стран Европы и Северной Америки (1815-1918), М., 2009.
4. Мировая политика и международные отношения, под ред., С.А. Ланцова, В.А. Аяасова, М., 2009
5. Новая история стран Европы и Америки: учебник для вузов, под ред. И.М. Кривогуза, М., 2002

2017թ.

			կրթական մոդուլի անվանումը	կրեդիտներ	ՈՒՐԱՄՆԱԿԱՆ բեռնվածությունը, ժամ							կիսամյակներ														Գնահատման ձևը			
					ընդամենը	Լսարանային ժամերը	դասախոսությ.	գործնական աշխ.	լաբորատոր աշխ.	սեմինար	ինքնուրույն	1		2		3		4		5		6		7			8		
												կրդ.	լս.ժ	կրդ.	լս.ժ	կրդ.	լս.ժ	կրդ.	լս.ժ	կրդ.	լս.ժ	կրդ.	լս.ժ	կրդ.	լս.ժ		կրդ.	լս.ժ	
3	3	0001	Ֆիզդաստիարակություն		62	30		30			32	0	2.0																
4	4	0001	Ֆիզդաստիարակություն		62	30		30			32			0	2.0													Մտ.	
5	5	0302	Հայոց լեզու և գրականություն-2		60	30	6	24			30			2	2.0													Հնրգ.	
6	6	0305	Ռուսաց լեզու-2		120	60		60			60			4	4.0													Մտ.	
7	7	0001	Ֆիզդաստիարակություն		62	30		30			32					0	2.0												
8	8	0001	Ֆիզդաստիարակություն		62	30		30			32						0	2.0										Մտ.	
9	9	0304	Փիլիսոփայության հիմունքներ		120	60	45			15	60						4	4.0										Հնրգ.	
			Կամընտրական առարկաներ		120	60					60	4	4.0															Մտ.	
10	10	0305	Անգլերեն-1-4 կրեդիտ					60																					
10	10	0305	Ֆրանսերեն-1-4 կրեդիտ					60																					
			Կամընտրական առարկաներ		120	60					60			4	4.0													Մտ.	
11	11	0305	Անգլերեն-2-4 կրեդիտ					60																					
11	11	0305	Ֆրանսերեն-2-4 կրեդիտ					60																					
			Կամընտրական առարկաներ		120	60					60					4	4.0											Հնրգ.	
12	12	0305	Անգլերեն-3-4 կրեդիտ					60																					
12	12	0305	Ռուսաց լեզու-3-4 կրեդիտ					60																					
12	12	0305	Ֆրանսերեն-3-4 կրեդիտ					60																					
			Կամընտրական առարկաներ		60	30					30					2	2.0											Մտ.	
13	13	0304	Կրոնների պատմություն-2 կրեդիտ				30																						
13	13	0202	Մշակութաբանություն-2 կրեդիտ				30																						
			Կամընտրական առարկաներ		60	30					30						2	2.0										Մտ.	
14	14	0304	Իրավագիտություն-2 կրեդիտ				30																						
14	14	0201	Տնտեսագիտություն-2 կրեդիտ				30																						
14	14	0304	Քաղաքագիտություն-2 կրեդիտ				30																						
ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ				10	300	150					150	2	2.0	2	2.0	2	2.0			4	4.0								
15	1	0104	Համակարգչից օգտվելու հմտություններ		60	30	6	24			30	2	2.0															Մտ.	
16	2	0105	Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ		60	30	30				30			2	2.0													Մտ.	

	ընդ. մոդ. հեղթ. համար	կրթ. մոդ. հեղթ. համար	ամբիոնի կոդը	կրթական մոդուլի անվանումը	կրեդիտներ	Ուսումնական բեռնվածությունը, ժամ							կիսամյակներ										Գնահատման ձևը							
						ընդամենը	Լաբարանային ժամերը	դասախոսությ.	գործնական աշխ.	լաբորատոր աշխ.	սեմինար	ինքնուսույն	1		2		3		4		5			6		7		8		
													կրդ.	լս.ժ	կրդ.	լս.ժ	կրդ.	լս.ժ	կրդ.	լս.ժ	կրդ.	լս.ժ		կրդ.	լս.ժ	կրդ.	լս.ժ	կրդ.	լս.ժ	
17	3	0001		Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն		120	60	30	30			60							4	4.0									Ստ.	
				Կամընտրական առարկաներ		60	30					30					2	2.0											Ստ.	
18	4	0105		Բնագիտության ժամանակակից կոնցեպցիաներ-2 կրեդիտ				30																						
18	4	0105		Մաթեմատիկայի հիմունքներ-2 կրեդիտ				30																						
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԾԱՌԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ					172	5160	2454					2706	18	18.0	18	18.0	20	20.0	22	22.0	24	22.0	26	26.0	32	28.0	12	18.0		
19	1	0304		Հայաստանի պատմական աշխարհագրություն		90	45	30			15	45	3	3.0															Առ.Եզ.Գն.	
20	2	0302		Հայ գրականության պատմություն		60	30	30				30	2	2.0															Հնրգ.	
21	3	0304		Հին Արևելքի պատմություն		120	60	40			20	60	4	4.0															Եզ.Գն.	
22	4	0304		Նախնադարյան հասարակության պատմություն		90	45	30			15	45	3	3.0															Առ.Եզ.Գն.	
23	5	0304		Հայոց պատմություն-1		180	90	60			30	90	6	6.0															Եզ.Գն.	
24	6	0304		Տրամաբանություն		60	30	24			6	30			2	2.0													Առ.Եզ.Գն.	
25	7	0304		Հայոց պատմություն-2		150	75	55			20	75			5	5.0													Եզ.Գն.	
26	8	0304		Ազգագրության հիմունքներ		60	30	24			6	30			2	2.0													Առ.Եզ.Գն.	
27	9	0304		Հին Հունաստանի և Հռոմի պատմություն		150	75	60			15	75			5	5.0													Եզ.Գն.	
28	10	0304		Ռուսաստանի պատմություն-1		120	60	40			20	60			4	4.0													Առ.Եզ.Գն.	
29	11	0304		Հայոց պատմություն-3		120	60	40			20	60					4	4.0											Եզ.Գն.	
30	12	0304		Միջին դարերի պատմություն-1		120	60	45			15	60					4	4.0											Եզ.Գն.	
31	13	0304		Ռուսաստանի պատմություն-2		120	60	40			20	60					4	4.0											Առ.Եզ.Գն.	
32	14	0304		Հնագիտության հիմունքներ և Հայաստանի հնագիտություն		150	75	55			20	75					5	5.0											Եզ.Գն.	
33	15	0302		Գրաբար-1		90	45		45			45					3	3.0											Առ.Եզ.Գն.	
34	16	0302		Գրաբար-2		90	45		45			45							3	3.0									Առ.Եզ.Գն.	
35	17	0304		Հայոց պատմություն-4		150	75	55			20	75							5	5.0									Եզ.Գն.	
36	18	0304		Միջին դարերի պատմություն-2		120	60	40			20	60							4	4.0									Եզ.Գն.	
37	19	0304		Ռուսաստանի պատմություն-3		120	60	40			20	60							4	4.0									Առ.Եզ.Գն.	
38	20	0304		Ուրբանիզմի պատմություն		60	30	24			6	30							2	2.0									Հնրգ.	
39	21	0304		Հայոց պատմություն-5		150	75	55			20	75									5	5.0							Եզ.Գն.	
40	22	0304		Նոր պատմություն-1		180	75	55			20	105									6	5.0							Եզ.Գն.	

			կրթական մոդուլի անվանումը		Ուսումնական բեռնվածությունը, ժամ							կիսամյակներ										Գնահատման ձևը			
					ընդամենը	Լսարանային ժամերը	դասախոսությ.	գործնական աշխ.	լաբորատոր աշխ.	սեմինար	ինքնուսույն	1	2	3	4	5	6	7	8						
												կրդ.	լս.ժ	կրդ.	լս.ժ	կրդ.	լս.ժ	կրդ.	լս.ժ	կրդ.	լս.ժ		կրդ.	լս.ժ	կրդ.
41	23	0304	Ռուսաստանի պատմություն-4		150	60	40			20	90						5	4.0							Եզ.Գն.
42	24	0304	Հայ ազգագրություն		120	60	40			20	60						4	4.0							Առ.Եզ.Գն.
43	25	0304	Պատմագիտության տեսություն և մեթոդաբանություն		120	60	45			15	60						4	4.0							Եզ.Գն.
44	26	0304	Նոր պատմություն-2		150	75	55			20	75							5	5.0						Եզ.Գն.
45	27	0304	Ասիայի և Աֆրիկայի երկրների պատմություն		180	90	60			30	90							6	6.0						Եզ.Գն.
46	28	0304	Թանգարանագիտություն և արխիվագիտություն		90	45	30			15	45							3	3.0						Առ.Եզ.Գն.
47	29	0304	Հայկական հարցը և Հայոց ցեղասպանության պատմություն		120	60	45			15	60							4	4.0						Առ.Եզ.Գն.
48	30	0304	Հայոց պատմություն-6		120	60	45			15	60							4	4.0						Եզ.Գն.
49	31	0304	Հայոց պատմության աղբյուրագիտություն		120	60	45			15	60							4	4.0						Եզ.Գն.
50	32	0304	Նորագույն պատմություն		240	120	90			30	120									8	8.0				Եզ.Գն.
51	33	0304	Համաշխարհային պատմության աղբյուրագիտություն		120	45	30			15	75								4	3.0					Առ.Եզ.Գն.
52	34	0304	Աշխարհաբաղաբականություն		120	45	30			15	75								4	3.0					Առ.Եզ.Գն.
53	35	0304	Հայոց պատմության պատմագրություն		120	60	45			15	60								4	4.0					Եզ.Գն.
54	36	0304	Վրաստանի և Ադրբեջանի պատմություն		120	45	30			15	75								4	3.0					Առ.Եզ.Գն.
55	37	0304	Փիլիսոփայության պատմություն		120	45	30			15	75								4	3.0					Առ.Եզ.Գն.
56	38	0304	Նոր և նորագույն ժամանակների սոցիալ-քաղաքական պատմություն		120	32	32				88										4	4.0			Հնրգ.
57	39	0304	Հայ և համաշխարհային արվեստի պատմություն		120	64	40			24	56										4	8.0			Հնրգ.
			Կամընտրական առարկաներ		120	60					60					4	4.0								Առ.Եզ.Գն.
58	40	0304	Արդի դարաշրջանի քաղաքական կուսակցություններ-4 կրեդիտ				40			20															
58	40	0304	Հայ քաղաքական կուսակցությունների պատմություն-4 կրեդիտ				40			20															
58	40	0304	Պառլամենտարիզմի պատմություն-4 կրեդիտ				40			20															
58	40	0304	Կովկասի տարածաշրջանի էթնոքաղաքական պատմություն-4 կրեդիտ				40			20															
			Կամընտրական առարկաներ		120	60					60									4	4.0				Առ.Եզ.Գն.
59	41	0304	Առաջավոր Ասիայի և Կովկասի քաղաքակրթություն, Այսրկովկասի հնագիտություն-4 կրեդիտ				45			15															
59	41	0304	Դեմոկրատիայի պատմություն-1-4 կրեդիտ				45			15															

	ընդ.մոդ.հեղթ.համար	կրթ.մոդ.հեղթ.համար	ամբիոնի կոդը	կրթական մոդուլի անվանումը	կրեդիտներ	Ուսումնական բեռնվածությունը, ժամ							կիսամյակներ										Գնահատման ձևը							
						ընդամենը	Լսարանային ժամերը	դասախոսությ.	գործնական աշխ.	լաբորատոր աշխ.	սեմինար	ինքնուսույն	1		2		3		4		5			6		7		8		
													կրդ.	լս.ժ	կրդ.	լս.ժ	կրդ.	լս.ժ	կրդ.	լս.ժ	կրդ.	լս.ժ		կրդ.	լս.ժ	կրդ.	լս.ժ	կրդ.	լս.ժ	
59	41	0304		Հռոմեական ժառանգությունը և եվրոպական հանրությթը-4 կրեդիտ				45			15																			
59	41	0304		Հայ ռազմարվեստի պատմություն-4 կրեդիտ				45			15																			
				Կամընտրական առարկաներ		120	48				72															4	6.0			Հնրգ.
60	42	0304		Դեմոկրատիայի պատմություն-2-4 կրեդիտ				32			16																			
60	42	0304		Թուրքիայի և Իրանի պատմություն-4 կրեդիտ				32			16																			
60	42	0304		Հունաստանի պատմություն-4 կրեդիտ				32			16																			
60	42	0304		Քաղաքակրթությունների տեսություն-4 կրեդիտ				32			16																			
ԱՅԼ ԿՐԹԱԿԱՆ ՄՈԴՈՒԼՆԵՐ					26	780	0				780								4	0.0			6	0.0			16	0.0		
61	1	0304		Կուրսային աշխատանք-1		60	0				60								2	0.0										Հնրգ.
62	2	0304		Ուսումնական պրակտիկա		60	0				60								2	0.0										Ստ.
63	3	0304		Կուրսային աշխատանք-2		60	0				60										2	0.0								Հնրգ.
64	4	0304		Արտադրական պրակտիկա		120	0				120										4	0.0								Ստ.
65	5	0304		Ավարտական աշխատանք		360	0				360															12	0.0			Հնրգ.
66	6	0304		Ամփոփիչ ավարտական քննություն		120	0				120															4	0.0			Հնրգ.
ընդամենը՝					240	7448	3204				4244																			

ՔԱՆԱԿՆԵՐՆ ԸՍՏ ԿԻՍԱՄՅԱԿՆԵՐԻ

	01	02	03	04	05	06	07	08	Ընդամենը
Ժամերի քանակը	32.00	32.00	30.00	30.00	26.00	26.00	28.00	18.00	222.00
Առանց եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց	2.00	3.00	2.00	3.00	1.00	2.00	5.00	0.00	18.00
Եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց	2.00	2.00	3.00	2.00	4.00	4.00	2.00	0.00	19.00
Միայն հանրագումարային	1.00	1.00	1.00	3.00	0.00	1.00	0.00	5.00	12.00
Ստուգաբք	4.00	4.00	2.00	3.00	1.00	1.00	0.00	0.00	15.00
Կրեդիտների քանակը	30.00	30.00	28.00	32.00	28.00	32.00	32.00	28.00	240.00

Ընդունող տեսուչ՝ _____

Բակալավրիատի բաժնի վարիչ՝ _____

Ուսումնամեթոդական վարչության պետ՝ _____

Դեկան՝ _____

« » 2017թ.